

Vejledning om anvendelse af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen på det sociale område

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

- 1.1. Konventionens formål
- 1.2. Lovvalg
- 1.3. Centralmyndigheden
- 1.4. Anvendelse af fremmedsprog

2. Målgruppe og anvendelsesområde for konventionen

- 2.1. Målgruppe for konventionen
- 2.2. Anvendelsesområde for konventionen
- 2.3. Hvad er en beskyttelsesforanstaltning efter konventionen?
- 2.4. Hvilke typer af indsatser, undersøgelser mv. efter bl.a. barnets lov er omfattet af konventionen?
- 2.5. Uden for konventionens anvendelsesområde
- 2.6. Adoption af børn og unge anbragt uden for hjemmet
- 2.7. Ufødte børn
- 2.8. Anbringelser på baggrund af strafferetlige forhold

3. Forholdet til barnets lov og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

- 3.1. Barnets lov og Haagerbørnebeskyttelseskonventionen
- 3.2. Målgruppen for barnets lov i forhold til konventionen
- 3.3. Krav om lovligt ophold i Danmark
  - 3.3.1. Udenlandske børn og unges opholdsgrundlag i Danmark
  - 3.3.2. Undtagelser til kravet om lovligt ophold i Danmark ved anmodning om kompetenceoverførsel efter konventionens artikel 8 og 9
- 3.4. De danske kommuners tilsynsforpligtelse
- 3.5. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område
  - 3.5.1. Handlekommune for et barn eller en ung ved anmodning om kompetenceoverførsel efter konventionens artikel 8 og 9
  - 3.5.2. Bestemmelse om handlekommune for et barn eller en ung, når der er uklarhed om barnets eller den unges tilknytning
  - 3.5.3. Bestemmelse af handlekommune for et barn eller en ung, der kommer til Danmark ved danske myndigheders medvirken

4. Anerkendelse af udenlandske beskyttelsesforanstaltninger på det sociale område

- 4.1. Særligt om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed i sociale sager

5. International kompetence

5.1. Udgangspunktet for international kompetence

5.2. Sædvanligt opholdssted og barnets eller den unges bopæl

5.2.1. Vurdering af bopælsstatus

5.2.2. Barnet eller den unge flytter under behandlingen af en sag

5.3. Flygtningebørn og børn, der er internationalt fordrevne

5.4. Særlige kompetenceregler for bortførte børn og unge

5.5. Mulighed for at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger i hastetilfælde

6. Overførsel af kompetence til at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung, herunder anbringelse

6.1 Hvornår kan kompetenceoverførsel være relevant?

6.1.1. Hvilken artikel finder anvendelse?

6.2. Betingelser for anvendelse af artikel 8 og 9

6.2.1. En kompetent myndighed anmoder en ikke-kompetent myndighed i et andet konventionsland om at overføre kompetence til at træffe afgørelse vedrørende en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet (artikel 8)

6.2.1.1. Hvornår kan det være relevant, at en dansk kommune anvender artikel 8?

6.2.2. En ikke-kompetent myndighed i et andet konventionsland ønsker at overtage kompetence til at træffe afgørelse vedrørende en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet (artikel 9)

6.2.2.1 Hvornår kan det være relevant, at en dansk kommune anvender artikel 9?

6.3. Behandling af anmodninger om overførsel af kompetence efter artikel 8 og 9

6.3.1. Samarbejde mellem myndigheder og udveksling af oplysninger i sager om kompetenceoverførsel efter artikel 8 og 9

6.3.2. Anmodninger efter artikel 8 og 9 fra et andet konventionsland til en dansk kommune

6.3.3. Anmodninger efter artikel 8 og 9 fra en dansk kommune til et andet konventionsland

6.3.4. Inddragelse af barnet eller den unge ved anmodninger efter artikel 8 og 9

6.3.5. Inddragelse af forældremyndighedsindehaveren i sager om overførsel af kompetence efter artikel 8 og 9

6.4. Klageadgang i sager om kompetenceoverførsel efter artikel 8 og 9

7. Udenlandske myndigheders anbringelse af børn og unge uden for hjemmet i Danmark efter artikel 33

7.1. Generelt om konventionens artikel 33

7.1.1. Høringsproceduren i artikel 33

7.2. Anvendelsesområde for artikel 33

7.3. Behandling af sager om udenlandske myndigheders anbringelse af børn og unge uden for hjemmet i Danmark efter artikel 33

7.3.1. Vurdering af barnets bedste i sager efter artikel 33

7.3.2. Inddragelse af barnet eller den unge i sager efter artikel 33

7.3.3. Inddragelse af forældremyndighedsindehaveren i sager efter artikel 33

7.4. Klageadgang i sager efter artikel 33

7.5. Barnets eller den unges opholdsgrundlag

7.6. Når barnet eller den unge er ankommet til Danmark

7.7. Dækning af udgifter

8. Udveksling og indhentelse oplysninger ved hjælp af konventionen

8.1. Anmodninger efter konventionens artikel 32, litra a, om tilvejebringelse af en rapport om barnets eller den unges situation

8.1.1. Behandling af sager efter konventionens artikel 32, litra a, om tilvejebringelse af en rapport om barnets eller den unges situation

8.2. Anmodninger efter konventionens artikel 34 om fremsendelse af oplysninger af betydning for beskyttelse af barnet eller den unge

8.2.1. Behandling af sager efter konventions artikel 34

8.3. Begrænsninger fastsat i konventionen i forhold til udveksling af oplysninger

9. Anmodninger efter konventions artikel 35

9.1. Anmodninger efter konventionens artikel 35, stk. 1, om myndighedernes bistand til gennemførelse af beskyttelsesforanstaltninger, herunder i forhold til udøvelse af samvær

9.2. Anmodninger efter konventionens artikel 35, stk. 2-4, om udarbejdelse af en udtalelse til brug for samvær m.v.

10. Mellemstatslig underretning og anmodning om beskyttelse af et barn eller en ung i udlandet

10.1. Mellemstatslig underretning - underretningspligten efter konventionens artikel 36

10.1.1. Mellemstatslig underretning efter artikel 36 til lande, som ikke har tiltrådt konventionen

10.1.2. Behandling af mellemstatslige underretninger efter artikel 36 fra en dansk kommune til et andet land

10.1.3. Behandling af mellemstatslige underretninger efter artikel 36 fra et andet land til en dansk kommune

10.2. Anmodninger efter konventionens artikel 32, litra b, om overvejelse af beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung i et andet konventionsland

10.2.1. Behandling af sager efter artikel 32, litra b, om overvejelse af beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung i et andet konventionsland

10.3. Forholdet mellem underretning efter artikel 36 og anmodning efter artikel 32, litra b

11. Anmodninger om lokalisering af et barn eller en ung efter konventionens artikel 31, litra c

11.1. Behandling af anmodninger om lokalisering af et barn eller en ung efter konventions artikel 31, litra c

12. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelseslovgivningen m.v.

12.1. Princippet om dataminimering og oplysninger om tredjeparter

13. Forholdet til andre konventioner

13.1. Børnekonventionen

13.2. Wienerkonventionen om konsulære forbindelser

1. Indledning

1. Formålet med denne vejledning er at beskrive reglerne om international anbringelse af børn og unge uden for hjemmet og reglerne for det internationale samarbejde vedrørende beskyttelse af børn og unge på det socialretlige område.

Baggrunden for vejledningen er Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, herefter konventionen), der trådte i kraft for Danmark den 1. oktober 2011. Konventionen gælder umiddelbart her i landet, jf. § 1, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 777 af 7. august 2019 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen (Haagerbørnebeskyttelseskonventionsloven).

2. Konventionen er gennemført i dansk ret ved inkorporering, jf. lov nr. 434 af 8. maj 2006 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Konventionens bestemmelser er derfor umiddelbart anvendelige. Det betyder, at konventionen finder anvendelse på alle sociale sager, hvor der er tale om beskyttelse af børn og unge i internationale situationer. Det kan f.eks. være, hvis et barn eller en ung flytter fra Danmark til udlandet, og en dansk kommune er bekymret for barnet eller den unge. Det kan også være, hvis et barn eller en ung, som er anbragt uden for hjemmet her i landet, har netværk i udlandet, som efter den danske kommunes vurdering bedre kan tage vare på barnet eller den unge.

3. Bekendtgørelse om anvendelse af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen på det sociale område, jf. bekendtgørelse nr. 458 af 13. maj 2024 (Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen) fastsætter nærmere regler for de danske kommuners behandling af sager på det sociale område, der behandles efter barnets lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 83 af 25. januar 2024 (barnets lov), og som er omfattet af konventionen.

4. Den 18. december 2003 nedsatte Justitsministeriet et udvalg til gennemførelse af Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn. Udvalget afgav betænkning nr. 1467, herefter omtalt som Haag 96-betænkningen.

1.1. Konventionens formål

5. Det fremgår af konventions artikel 1, stk. 1, at konventionen har til formål:

- a) at afgøre, hvilken stats myndigheder der har kompetence til at træffe foranstaltninger med henblik på beskyttelse af et barns person eller formue;
- b) at afgøre, hvilken lov der skal anvendes af de pågældende myndigheder under udøvelsen af deres

kompetence;

c) at afgøre, hvilken lov der skal anvendes på forældreansvar;

d) at sikre anerkendelse og fuldbyrdelse af sådanne beskyttelsesforanstaltninger i alle kontraherende stater;

e) at etablere det samarbejde mellem myndighederne i de kontraherende stater, der måtte være nødvendigt for at opfylde denne konventions formål.

6. Formålet med konventionen er at sikre, at børn og unge med tilknytning til flere lande er lige så effektivt beskyttede som børn og unge, der kun har tilknytning til et land. I indledningen til konventionen bekræfter de lande, der tiltræder den, at barnets bedste skal være det overordnede hensyn.

Med henblik herpå indeholder konventionen bl.a. regler om:

- overførsel af kompetence til at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger mellem myndigheder (artikel 8 og 9)
- beskyttelsesforanstaltninger i hastetilfælde (artikel 11 og 12)
- behandling af anmodninger fra myndigheder i et andet konventionsland om en rapport om barnet eller den unge (artikel 32)
- international anbringelse af børn og unge i et andet konventionsland (artikel 33)
- behandling af anmodninger om oplysninger til brug for en sag om beskyttelse af barnet eller den unge (artikel 34)
- internationalt samvær i relation til anbragte børn og unge (artikel 35).
- mellemstatslige underretninger (artikel 36)

7. Konventionen udbygger desuden det internationale samarbejde om beskyttelse af børn og unge, der blev etableret ved Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige aspekter af internationale børnebortførelser (Børnebortførelseskonventionen) og ved Europarådskonventionen af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser (Europarådskonventionen af 1980). Konventionen finder dog også anvendelse på andre sagsområder end børnebortførelse.

8. Konventionen indeholder ikke materielle børnebeskyttelsesregler, men skal supplere allerede gældende nationale og internationale regler om beskyttelse af børn og unge. I Danmark er foranstaltninger til beskyttelse af børn og unge (i dansk ret ”indsatser”), herunder anbringelse af børn og unge uden for hjemmet, reguleret i bl.a. barnets lov. Læs nærmere om konventionens brug af begrebet ”beskyttelsesforanstaltninger” under afsnit 2.3.

9. En liste over de lande, der har tiltrådt konventionen, findes på www.hcch.net. Det skal dog bemærkes, at reglerne om mellemstatslig underretning efter konventionens artikel 36 også gælder for underretninger til ikke-konventionslande. Læs mere under afsnit 10.1.1.

Konventionen gælder i Grønland, mens Færøerne ikke har tiltrådt konventionen. Denne vejledning

gælder dog alene for internationale sociale sager i Danmark og således hverken for Grønland eller Færøerne.

Vejledningen omfatter udvalgte relevante artikler, som finder anvendelse i internationale sociale sager. Konventionen finder også anvendelse på værgemål, repræsentanter for uledsagede mindreårige udlændinge og forældreansvar, jf. konventionens artikel 3. Denne vejledning omfatter ikke disse sagsområder. I forhold til sager, der behandles efter forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020 (forældreansvarsloven), og er omfattet af konventionen, kan der henvises til vejledning om anvendelsen af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen i sager efter forældreansvarsloven, jf. vejledning nr. 9257 af 20. marts 2019.

1.2. Lovvalg

10. Det fremgår af artikel 15, stk. 1, i konventionen, at de kontraherende staters myndigheder under udøvelsen af deres kompetence efter bestemmelserne i kapitel II skal anvende loven i deres egen stat.

11. Det fremgår videre af artikel 15, stk. 2, at de dog undtagelsesvist, for så vidt dette måtte være påkrævet for at beskytte barnets person eller formue, kan anvende eller tage hensyn til loven i en anden stat, som sagen har en væsentlig tilknytning til.

12. Af artikel 15, stk. 3, fremgår, at hvis barnets sædvanlige opholdssted flyttes til en anden kontraherende stat, er vilkårene for gennemførelsen af de foranstaltninger, der er truffet i den stat, hvor barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted, undergivet loven i denne anden stat fra flytningstidspunktet.

13. Konventionens artikel 15 indeholder således et grundlæggende princip i relation til lovvalgsregler om, at de kompetente myndigheder i konventionslandene skal anvende deres egen lov. Artiklen indebærer, at danske myndigheder træffer afgørelse om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet efter dansk ret. Det vil således som oftest være barnets lov, der finder anvendelse. Dette gælder uanset barnets eller den unges statsborgerskab eller anden tilknytning til udlandet. En dansk kommune kan dog undtagelsesvist, hvis det er påkrævet for at sikre beskyttelse af barnet eller den unge, tage hensyn til lovgivningen i det land, som barnet eller den unge har en særlig tilknytning til. Hvis der er tale om anbringelsesformer eller forældreansvar, der ikke er kendt efter dansk ret, kan det være relevant at tage hensyn til dette. Læs mere om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed i sociale sager under afsnit 4.1.

1.3. Centralmyndigheden

14. Social-, Bolig- og Ældreministeriet er udpeget som centralmyndighed for konventionen ved bekendtgørelse nr. 705 af 18. juni 2013 om centralmyndigheden for

Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

Efter denne bekendtgørelse skal centralmyndigheden:

- give information om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.
- modtage og videresende anmodninger m.v. efter konventionen.
- samarbejde med centralmyndighederne i de øvrige stater, der har tiltrådt konventionen.
- udføre de opgaver, som ifølge konventionen i øvrigt påhviler centralmyndigheden.

Hvis en dansk kommune ønsker at sende en underretning eller en anmodning efter konventionen til udlandet, kan dette gøres via Social-, Bolig- og Ældreministeriet.

Kontaktoplysninger på og information om centralmyndigheden kan findes på hjemmesiden:

<https://boernebortfoerelse.dk>

15. En dansk kommune kan anvende centralmyndigheden til at videresende anmodninger efter konventionen til udlandet, men det er ikke et krav. Dog kan lande tage forbehold for, at anmodninger efter artikel 8, 9 og 33 skal sendes gennem den udpegede centralmyndighed. Dette har Danmark gjort, hvorfor en dansk kommune skal sende disse anmodninger gennem centralmyndigheden.

Man kan finde en liste over alle konventionslandes centralmyndigheder på hjemmesiden:

<https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/authorities1/?cid=70>

1.4. Anvendelse af fremmedsprog

16. Det fremgår af artikel 54 i konventionen, at enhver meddelelse til centralmyndigheden eller en anden myndighed i en kontraherende stat affattes på originalsproget og ledsages af en oversættelse til det officielle sprog eller et af de officielle sprog i den pågældende stat, eller, hvis dette ikke er muligt, af en oversættelse til fransk eller engelsk. Det fremgår ligeledes af artikel 43 i konventionen, at alle dokumenter, som fremsendes efter konventionen, er fritaget for legalisering eller andre tilsvarende formaliteter.

Det betyder, at alle dokumenter m.v., den danske kommune sender til udlandet efter reglerne i konventionen, som udgangspunkt skal oversættes til det sprog, der anvendes i modtagerlandet. Hvis kommunen f.eks. vil fremsende en anmodning om oplysninger til Tyskland, skal alle dokumenter m.v. oversættes til tysk. Der skal dog hertil gøres opmærksom på, at i visse lande er der flere officielle sprog. Hvis der er tvivl om, hvilket sprog, der skal anvendes, kan der rettes henvendelse til Social-, Bolig- og Ældreministeriet, der er dansk centralmyndighed.

17. Konventionen indeholder ikke en forpligtelse for danske myndigheder, herunder danske kommuner, til at oversætte dokumenter m.v., når der er tale om sager, hvor en udenlandsk myndighed anmoder om oplysninger efter reglerne i konventionen. Hvis en dansk kommune modtager en anmodning fra udlandet, er den danske kommune derfor ikke forpligtet til at oversætte svaret og kan fremsende alle oplysningerne på dansk.

18. Det bemærkes dog, at ved anmodninger m.v. mellem myndigheder i de nordiske lande skal anmodninger og dokumenter m.v. på svensk, norsk, finsk eller islandsk også accepteres, jf. artikel 1 i den nordiske konvention af 17. juni 1981 om nordiske statsborgeres ret til at anvende deres eget sprog i et andet nordisk land, jf. bekendtgørelse nr. 16 af 10. marts 1987 af nordisk konvention af 17. juni 1981 om nordiske statsborgeres ret til at anvende deres eget sprog i et andet nordisk land. Det betyder, at kommunen kan fremsende alle dokumenter mv. på dansk, hvis de skal sendes til et nordisk land, ligesom den danske kommune ikke kan kræve, at dokumenter affattet på et af de nordiske sprog skal oversættes til dansk.

19. Det er kommunen selv, som skal sørge for oversættelserne og afholde udgifterne til oversættelse.

20. Hvis der er tale om en akut situation, såsom en akut underretning efter konventionens artikel 36 vedrørende et barn eller en ung, som er i livsfare, kan underretningen sendes på engelsk til den udenlandske myndighed, ligesom en dansk kommune kan modtage en underretning på engelsk fra udlandet i akutte situationer. Læs mere om underretninger efter artikel 36 under afsnit 10.1.

På hjemmesiden: <https://boernebortfoerelse.dk/internationale-sociale-sager> ligger et vejledende ansøgningsskema tilgængeligt på en række forskellige sprog. Kommunen kan udfylde dette og indsende det til Social-, Bolig- og Ældreministeriet som dansk centralmyndighed.

Ansøgningsskemaet bør anvendes af kommunen for herved at sikre, at de oplysninger der typisk er behov for, indsendes til ministeriet til brug for internationale sager efter konventionen.

2. Målgruppe og anvendelsesområde for konventionen

21. I det følgende gennemgås, hvilken personkreds der er omfattet af konventionen og Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen samt reglernes anvendelsesområde, herunder hvilke indsatser, undersøgelser mv. efter dansk ret, der er omfattet af konventionen.

2.1. Målgruppe for konventionen

22. Det fremgår af konventionens artikel 2, at den finder anvendelse på børn fra tidspunktet for deres fødsel, indtil de er fyldt 18 år.

23. Med artikel 2 fastsættes det således, at konventionen ikke finder anvendelse på ufødte børn. Læs mere herom under afsnit 2.7.

2.2. Anvendelsesområde for konventionen

24. Det fremgår af konventionens artikel 3, at de i artikel 1 omhandlede foranstaltninger navnlig kan vedrøre:

a) tildeling, udøvelse, hel eller delvis frakendelse af forældreansvar samt delegation heraf;

- b) forældremyndighed, herunder retten til at drage omsorg for barnets person og navnlig retten til at bestemme, hvor barnet skal bo, samt samvær, herunder retten til at bringe barnet til et andet sted end dets sædvanlige opholdssted for et begrænset tidsrum;
- c) værgemål, samværgemål og lignende retsinstitutter;
- d) udpegelse af en person eller myndighed, der skal tage sig af barnets person eller formue, og som skal repræsentere eller bistå barnet, samt fastlæggelse af en sådan person eller myndigheds opgaver;
- e) anbringelse af barnet hos en plejefamilie eller på en institution eller i et kafala - plejeforhold eller lignende plejeforhold;
- f) en offentlig myndigheds tilsyn med den omsorg for et barn, der varetages af enhver person, der har barnet i sin varetægt;
- g) forvaltning eller bevarelse af et barns formue eller disponering herover.

25. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen, at bekendtgørelsen finder anvendelse ved behandling af sager på det sociale område, der er omfattet af Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen).

26. Konventionens overordnede anvendelsesområde på det sociale område er alle sager, hvor der er tale om beskyttelse af børn i internationale situationer, jf. dog afsnit 2.5. Det overordnede formål med konventionen er således at sikre, at børn med tilknytning til flere lande er lige så effektivt beskyttet, som børn med en utvetydig tilknytning til kun ét land. Derfor fastsætter konventionen regler om, hvilket land der har kompetence til at træffe afgørelser om beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller ung, og hvordan landene skal samarbejde med hinanden. Konventionen sigter på den måde mod at forebygge, at der opstår konflikter mellem forskellige lande om, hvilket land og dermed hvilke myndigheder der har ansvaret for beskyttelsen af et barn eller ung.

27. Hvis en sag falder inden for konventionens anvendelsesområde, og barnet eller den unge har væsentlig tilknytning til et andet konventionsland, eller der i øvrigt indgår et relevant grænseoverskridende element i sagen, skal myndighederne sørge for, at konventionens regler overholdes.

28. Når en dansk kommune behandler en sag efter barnets lov, og denne er omfattet af konventionen, finder reglerne i Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen anvendelse. Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. regler for, hvilken kommune der er handlekommune i sociale sager efter konventionen og regler for sagsbehandlingen i denne type sager. Læs mere om reglerne for bestemmelse af handlekommune for et barn eller en ung under afsnit 3.5.

2.3. Hvad er en beskyttelsesforanstaltning efter konventionen?

29. Konventionen anvender begrebet ”beskyttelsesforanstaltninger”, hvilket ikke er et almindeligt begreb i dansk lovgivning. Dette bemærkes også i Haag 96-betænkningen, hvor det fremgår, at overordnet set anvendes terminologien ”beskyttelsesforanstaltninger” normalt i forbindelse med

f.eks. sikkerhedsforskrifter m.v. til forebyggelse af skade på personer eller materiel.

30. Konventionen indeholder ikke en nærmere definition af begrebet ”beskyttelsesforanstaltninger”, men artikel 3 og 4 indeholder en beskrivelse af konventionens anvendelsesområde. Artikel 3 indeholder således en ikke-udtømmende opregning over foranstaltninger, der er omfattet af konventionen. På det socialretlige område nævner artikel 3 bl.a. anbringelse uden for hjemmet og en offentlig myndigheds tilsyn med den omsorg for et barn, der varetages af enhver person, der har barnet i sin varetægt. Artikel 4 indeholder derimod en opregning af spørgsmål mv., der ikke er omfattet af konventionen. Læs nærmere om artikel 4 under afsnit 2.5.

31. Fordi artikel 3 ikke indeholder en udtømmende opregning af beskyttelsesforanstaltninger, kan alle afgørelser og regler, som er rettet mod beskyttelse af børn, og som ikke fremgår af opregningen i artikel 4, efter omstændighederne være omfattet af konventionen. Dette betyder dog ikke, at konventionen omfatter alle sager, som børn er direkte eller indirekte involveret i, og som ikke er omfattet af undtagelserne i artikel 4. Det fremgår af Haag 96-betænkningen, at på det sociale område skal der være tale om beskyttelsesforanstaltninger over for børn i relation til deres trivsel og udvikling.

32. Konventionens artikel 3 er formuleret forholdsvis bredt. Dette betyder, at nye typer af beskyttelsesforanstaltninger for børn, der indføres i national og international ret, vil kunne blive omfattet af konventionen.

33. Det skal endvidere bemærkes, at konventionens definition af beskyttelsesforanstaltninger skal forstås bredere end særlig støtte efter barnets lov. Beskyttelsesforanstaltninger i konventionens forstand omfatter bl.a. også de sagsbehandlingsskridt, der skal tages med henblik på at iværksætte en indsats, og de afgørelser, der træffes med tilknytning til en indsats, ligesom tilsyn med barnets eller den unges forhold også er indeholdt i begrebet.

2.4. Hvilke typer indsatser, undersøgelser mv. efter bl.a. barnets lov er omfattet af konventionen?

34. I forhold til dansk socialret, navnlig barnets lov, omfatter konventionens beskyttelsesforanstaltninger som minimum:

- kommunernes tilsyn med børn og unge efter § 9 i barnets lov
- screening efter § 18 i barnets lov
- afdækning efter § 19 i barnets lov
- børnefaglig undersøgelse efter §§ 20-23 i barnets lov
- lægelige undersøgelser og behandling uden samtykke efter § 40 i barnets lov
- anbringelse med og uden samtykke efter §§ 46 og 47 i barnets lov
- foreløbige afgørelser om anbringelse uden samtykke efter § 143 i barnets lov
- underretningspligt for personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv efter § 133 i barnets lov

- samvær under anbringelse efter §§ 103-106 i barnets lov
- § 107 i barnets lov om gennemførsel af en børnefaglig undersøgelse efter barnets lov § 20 eller en ungefaglig undersøgelse efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet § 31 under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus
- anbringelse på sikrede institutioner efter § 62 i barnets lov
- brev- og telefonkontrol efter § 15 i lov om voksenansvar (voksenansvarsloven)
- tilbageholdelse af et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, efter § 11 i voksenansvarsloven

Konventionen dækker dermed en række bestemmelser efter barnets lov og enkelte bestemmelser om magtanvendelse efter voksenansvarsloven. Ovennævnte er dog en ikke-udtømmende opregning, og der vil derfor efter omstændigheder kunne være andre indsatser, undersøgelser mv., der er omfattet af konventionens anvendelsesområde. Dette vil derfor afhænge af en konkret vurdering i den enkelte sag. Læs i øvrigt nærmere om forholdet til barnets lov under afsnit 3.1.

2.5. Uden for konventionens anvendelsesområde

35. Konventionen finder ikke anvendelse på alle sagsområder, og med henblik på afgrænsning af konventionens anvendelsesområde indeholder artikel 4 en udtømmende opregning af sagstyper, der ikke er omfattet af konventionen.

36. Det fremgår således af artikel 4, at konventionen ikke finder anvendelse på spørgsmål vedrørende:

- a) fastlæggelse eller anfægtelse af forældre-barn-forhold;
- b) afgørelser om adoption, adoptionsforberedende foranstaltninger, omstødelse af adoption eller ophævelse af adoptivforhold;
- c) barnets for- og efternavne;
- d) myndighed;
- e) underholdspligt;
- f) trusts og arv;
- g) social sikring;
- h) offentligretlige foranstaltninger af generel karakter vedrørende uddannelse og sundhed;
- i) foranstaltninger, der er truffet som følge af strafbare handlinger begået af børn;
- j) afgørelser om retten til asyl og om indvandring.

37. Konventionen finder ud over situationerne, som er opregnet i artikel 4, som hovedregel ikke anvendelse i sociale sager, hvor barnet eller den unge har tilknytning til et land, som Danmark ikke samarbejder med efter konventionen. Det betyder, at hvis barnet eller den unge opholder sig i et land, som Danmark ikke samarbejder med efter konventionen, så kan kommunen f.eks. ikke anmode om oplysninger om barnet eller den unge efter konventionen.

Dog gælder reglerne om lovvalg i konventionens kapitel III også for ikke-konventionslande, jf. artikel 20. Læs mere om lovvalg i afsnit 1.2.

Det skal også bemærkes, at kommunen, uagtet om barnet eller den unge opholder sig i et konventionsland eller ikke-konventionsland, har en pligt til at underrette udlandet efter artikel 36 i konventionen, hvis barnet eller den unge er udsat for alvorlig fare. Læs nærmere herom under afsnit 10.1.

2.6. Adoption af børn og unge anbragt uden for hjemmet

38. Det fremgår af konventions artikel 4, litra b, at konventionen ikke finder anvendelse på spørgsmål vedrørende afgørelser om adoption, adoptionsforberedende foranstaltninger, omstødelse af adoption eller ophævelse af adoptivforhold.

39. Når et barn er anbragt uden for hjemmet, og en dansk kommune overvejer at søge barnet bortadopteret med eller uden samtykke, er der fortsat tale om en anbringelsessag, der er omfattet af konventionen. Det betyder, at hvis kommunen har brug for oplysninger om barnet til brug for oplysning af anbringelsessagen, så kan kommunen f.eks. anvende konventions artikel 34 til at anmode en udenlandsk myndighed herom.

Derimod er der ved kommunens behandling af adoptionsspørgsmålet tale om adoptionsforberedende foranstaltninger, der ikke er omfattet af konventionen. Kommunen kan derfor f.eks. ikke anvende konventions artikel 34 til at anmode en udenlandsk myndighed om oplysninger til brug for behandlingen af adoptionsspørgsmålet.

Kommunen kan læse mere om frigivelse af børn, herunder anbragte børn, til adoption i VEJ nr. 10083 af 11. december 2023, Vejledning om frigivelse af børn til national adoption (<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2023/10083>).

2.7. Ufødte børn

40. Det fremgår af konventionens artikel 2, at konventionen finder anvendelse på børn fra tidspunktet for deres fødsel, indtil de er fyldt 18 år. Det betyder, at konventionen ikke finder anvendelse på ufødte børn eller indsatser, undersøgelser m.v., som kommunen igangsætter over for kommende forældre.

Selvom der kan være tale om en beskyttelsesforanstaltning efter dansk ret, f.eks. en underretning vedrørende kommende forældre efter barnets lov § 132, så kan bestemmelsen i barnets lov ikke anvendes til at underrette udlandet, fordi der er tale om et ufødt barn, jf. afsnit 2.7. Konventionens bestemmelser om f.eks. udveksling af oplysninger forudsætter ligeledes, at konventionen finder anvendelse, herunder at barnet er født. Læs mere om underretninger til udlandet under afsnit 10.1.

41. Konventionen finder ikke anvendelse ved en afgørelse om undersøgelse af kommende forældre efter barnets lov § 26. Endvidere finder konventionen ikke anvendelse ved en afgørelse om anbringelse af et ufødt barn efter fødslen efter barnets lov § 49, stk. 1. Det betyder, at i tilfælde, hvor kommende forældre flytter til et andet land efter, at en dansk kommune har truffet afgørelse om anbringelse, men inden barnet er født, kan kommunen ikke anvende konventionen til f.eks. at anmode om overførsel af kompetence eller fremsende en underretning og oplysninger. Dette kan først gøres, når barnet er blevet født.

Hvis kommunen har grund til at antage, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte, kan kommunen således, når barnet er født, f.eks. fremsende en bekymringsskrivelse til brug for en anmodning efter artikel 32 i konventionen eller en underretning efter artikel 36 i konventionen.

2.8. Anbringelser på baggrund af strafferetlige forhold

42. Det fremgår af konventionens artikel 4, stk. 1, litra i, at foranstaltninger, der er truffet som følge af strafbare handlinger begået af børn, ikke er omfattet af konventionen. Det betyder, at strafferetlige anbringelser af unge mellem 12 og 17 år på en sikret døgninstitution som led i varetægtsfængsling eller som led i en idømt foranstaltning, jf. barnets lov § 62, stk. 2, nr. 1-3, ikke er omfattet af konventionen.

Det afgørende for, om en anbringelse falder uden for konventionens anvendelsesområde, er, om den konkrete anbringelse af barnet eller den unge er en direkte følge af, at barnet eller den unge har begået et strafbart forhold. Hvorvidt en anbringelse er omfattet af konventionen eller ej, må derfor bero på en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag.

43. Anbringelse uden for hjemmet efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. lov nr. 1705 af 12. december 2018, sker efter de samme betingelser som anbringelse efter barnets lov. Lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, finder anvendelse på børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt for eller har begået personfarlig kriminalitet eller er mistænkt for eller har begået anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. En sags behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet vil således altid have baggrund i bl.a. barnets eller den unges kriminalitet eller mistanke herom.

En anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er dog ikke en retslig anbringelse. Nævnet tager ikke stilling til, om et barn eller en ung er skyldig i at have begået en bestemt strafbar handling, og nævnet idømmer ikke barnet eller den unge en sanktion som en direkte følge af en kriminel handling.

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om anbringelse beror altid på en samlet vurdering af socialfaglige hensyn til, hvad der er bedst for barnet eller den unge, idet anbringelsens formål er at hjælpe barnet eller den unge tilbage i trivsel. Nævnets foranstaltninger bygger på barnets eller den

unges ressourcer og tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af barnets eller den unges og familiens forhold. Formålet med og betingelserne for at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet efter ungdomskriminalitetsloven er således de samme som betingelserne på det sociale område.

Ungdomskriminalitetsnævnet skal således på baggrund af kommunens indstilling til nævnet træffe afgørelse om et forbedringsforløb for barnet eller den unge, som kan indeholde en anbringelse uden for hjemmet. Kommunens indstilling vil bygge på de samme betingelser, som gør sig gældende ved anbringelse efter bestemmelserne i barnets lov. Dette er tilfældet, fordi kommunen ikke kan træffe afgørelse om en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, når barnet eller den unge er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, fordi barnet eller den unge er mistænkt for eller har begået personfarlig kriminalitet eller er mistænkt for eller har begået anden alvorlig kriminalitet. En afgørelse om anbringelse vil således altid skulle træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet for denne målgruppe, uanset om kommunen ville have truffet samme afgørelse begrundet i sociale årsager, hvis kommunen havde kompetencen.

Ungdomskriminalitetsnævnet skal i sager om grovere personfarlig kriminalitet overveje, om der er behov for at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet. Nævnet vil i sagens natur kun kunne træffe afgørelse herom, hvis betingelserne for at anbringe den unge uden for hjemmet er opfyldt. Nævnet har imidlertid samme mulighed for at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet i sager om simpel vold, hvis det konkret vurderes at være relevant, og betingelserne for anbringelse er opfyldt.

Det betyder, at det afgørende for, om sagen er omfattet af konventionen er, om selve anbringelsen er begrundet i strafferetlige forhold.

3. Forholdet til barnets lov og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

44. I det følgende afsnit gennemgås en række bestemmelser i barnets lov, som er relevante for behandlingen af internationale sociale sager vedrørende børn og unge, der er omfattet af konventionen, og som jf. afsnit 1.2. om lovvalg skal behandles efter barnets lov.

3.1. Barnets lov og Haagerbørnebeskyttelseskonventionen

45. Barnets lov udgør rammen for de regler, som regulerer hjælp og støtte på det sociale område til børn og unge i Danmark. I anvendelsen af samarbejdsmulighederne i konventionen vil en dansk kommune derfor som udgangspunkt træffe de relevante afgørelser efter barnets lov.

Når et barn eller en ung har tilknytning til mere end et land, skal en dansk kommune både have hjemmel i konventionen og i barnets lov for at kunne træffe en afgørelse med henblik på beskyttelse af barnet eller den unge. Det betyder, at den danske kommune både skal have international kompetence efter reglerne i konventionen, jf. kapitel 5 om international kompetence, og samtidig skal barnet eller den unge have ret til hjælp og støtte efter barnets lov, jf. afsnit 3.2 og afsnit 3.3.

I konventionen tales primært om et barn eller en ung ”væsentlige tilknytning” til et konventionsland. Der er tale om en fleksibel formulering af kriteriet, hvilket giver mulighed for at foretage en konkret vurdering af, hvilket lands myndigheder der aktuelt på den bedste måde vil kunne varetage barnets eller den unges interesser. Det kan f.eks. være et land, hvor barnet eller den unge tidligere havde bopæl. Det kan også være et land, hvor barnet eller den unge har familie og/eller netværk, der vil tage sig af barnet eller er væsentlige at sikre barnets eller den unges samvær med. Barnets eller den unges tilknytning til et andet land kan også være ”væsentlig” på baggrund af den kulturelle og sproglige tilknytning til landet.

Når en dansk kommune skal vurdere barnets eller den unges tilknytning, bør kommunen afveje tilknytningen til det pågældende andet land over for barnets eller den unges tilknytning til Danmark. I denne afvejning kan kommunen bl.a. afdække, hvor barnet eller den unges familie bor, hvad barnets eller den unges sprog er, hvordan barnets eller den unges kultur kommer til udtryk, hvilket skolebehov barnet eller den unge har, samt hvor længe barnet har boet i Danmark eller i det pågældende andet land. Andre tilknytningsfaktorer kan inddrages efter omstændighederne i den enkelte sag.

I langt de fleste sager om hjælp og støtte til børn og unge vil barnet eller den unge kun have tilknytning til Danmark, og i denne type sager er konventionen ikke relevant, hvorfor den danske kommune alene skal forholde sig til reglerne i barnets lov eller anden relevant dansk lovgivning, som omhandler støtte til børn og unge.

46. Der henvises i øvrigt til vejledningerne til barnets lov:

- Vejledning om generelle bestemmelser i barnets lov (Delvejledning 1 af 6 til barnets lov)
- Vejledning om sagsbehandling og kommunernes opgaver efter barnets lov (Delvejledning 2 af 6 til barnets lov)
- Vejledning om støttende indsatser til børn og deres familier efter barnets lov (Delvejledning 3 af 6 til barnets lov)
- Vejledning om anbringelse efter barnets lov (Delvejledning 4 af 6 til barnets lov)
- Vejledning om ungestøtte efter barnets lov (Delvejledning 5 af 6 til barnets lov)
- Vejledning om hjælp og støtte til børn og unge med funktionsnedsættelse efter barnets lov (Delvejledning 6 af 6 til barnets lov)

3.2. Målgruppen for barnets lov i forhold til konventionen

47. Målgruppen for barnets lov er børn og unge, der har behov for hjælp og støtte ud over den hjælp og støtte, som gives i almenområdet – uanset om støttebehovet har afsæt i sociale problemer, en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller andre sociale udfordringer. Det fremgår af barnets lov § 1, stk. 1, at formålet med loven er 1) at tilbyde børn og unge og deres familier rådgivning, hjælp og støtte for at forebygge sociale problemer og 2) at tilgodese særlige behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer hos et barn eller en ung.

48. I barnets lov forstås børn og unge som udgangspunkt som 0-17-årige, medmindre andet fremgår af bestemmelserne. Enkelte bestemmelser omhandler børn, der endnu ikke er født. I den forbindelse skal kommunen være opmærksom på, at konventionen ikke gælder for ufødte børn. Derfor kan konventionen i visse internationale situationer, hvor der er tale om et barn, der endnu ikke er født, ikke anvendes, selvom den danske kommune efter dansk ret har pligt til at handle. Dette gælder bl.a. mht. underretningspligten efter artikel 36, læs nærmere under afsnit 10.1. om mellemstatslige underretninger og afsnit 2.7. om konventionens anvendelsesområde i forhold til ufødte børn.

3.3. Krav om lovligt ophold i Danmark

49. Det fremgår af barnets lov § 4, stk. 1, at enhver, der opholder sig lovligt i Danmark og er omfattet af § 1 i loven, har ret til hjælp og støtte efter loven. Børn og unge, der opholder sig lovligt i Danmark, har ret til hjælp efter barnets lov, uanset om barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver ikke har lovligt ophold.

Bestemmelsen i barnets lov § 4, stk. 1, betyder, at en dansk kommune for at kunne træffe afgørelse om hjælp og støtte efter barnets lov skal sikre, at barnet eller den unge har lovligt ophold i Danmark. Dette gælder dog ikke i hastetilfælde. Det skyldes, at ydelser efter barnets lov kun kan gives til personer, der lovligt opholder sig i Danmark og gælder uanset nationalitet. En dansk statsborger vil dog altid have lovligt ophold i Danmark.

50. Barnets lov § 4, stk. 1, 2. pkt., fastsætter derudover, at børn og unge, der opholder sig lovligt i Danmark, har ret til hjælp efter barnets lov, uanset at barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver ikke har lovligt ophold i Danmark. Det forhold, at forældremyndighedsindehaveren ikke har lovligt ophold i Danmark, kan således ikke i sig selv medføre, at barnets lov ikke finder anvendelse over for barnet eller den unge.

Det er dog nødvendigt, at afgørelser, der træffes uden forældremyndighedsindehavers samtykke, også træffes over for forældremyndighedsindehaver, idet afgørelsen kan udgøre et indgreb i dennes rettigheder, herunder retten til privat- og familieliv. Dette indebærer, at forældremyndighedsindehaver er part i sagen. Den danske kommune skal derfor forsøge at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, selvom vedkommende ikke har lovligt ophold i Danmark eller opholder sig uden for Danmark. Det betyder også, at den danske kommune skal partshøre vedkommende og skal sørge for, at vedkommende får besked om en afgørelse og dertilhørende klagevejledning. Herudover skal den danske kommune sikre, at forældremyndighedsindehaverens holdning til og syn på sagen er belyst tilstrækkeligt, og at vedkommendes oplysninger om barnet eller den unge så vidt muligt indgår i sagen. Til brug for dette kan den danske kommune f.eks. anvende konventionens regler om udveksling og indhentelse af oplysninger, som gennemgås i denne vejlednings kapitel 8.

Bestemmelsen i barnets lov § 4, stk. 1, 2. pkt., betyder, at en dansk kommune har mulighed for at

træffe afgørelse om hjælp og støtte til et barn eller en ung, der opholder sig lovligt i Danmark uden sine forældre. Det kan f.eks. være relevant, hvis et barn eller en ung er på ferie i Danmark, og en dansk kommune bliver opmærksom på, at barnet eller den unge har akut behov for støtte. Her vil den danske kommune have hjemmel til at træffe de fornødne afgørelser efter barnets lov § 4, stk. 1, 2. pkt., ligesom den danske kommune vil have pligt til at handle i kraft af sin generelle tilsynsforpligtelse over for børn og unge, der opholder sig i den danske kommune, jf. barnets lov § 9, stk. 1. Læs nærmere om danske kommuners tilsynsforpligtelse under afsnit 3.4. Læs i øvrigt nærmere om muligheden for at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger i hastetilfælde under afsnit 5.5 .

51. Bestemmelsen i barnets lov § 4, stk. 1, betyder, at afgørelser efter barnets lov har territorial afgrænsning. En kommune kan således kun træffe afgørelse efter barnets lov, hvis barnet eller den unge fysisk befinder sig i Danmark. Derfor kan der være situationer, hvor der er hjemmel i konventionen til at samarbejde med et andet konventionsland, men hvor barnets lov ikke indeholder hjemmel til at træffe de fornødne afgørelser, fordi barnet eller den unge befinder sig uden for Danmark. Dette gælder navnlig hastetilfælde, hvor et barn eller en ung er blevet ført ud af Danmark. Her kan en dansk kommune ikke træffe afgørelse vedrørende barnet eller den unge, men hvis barnet eller den unge befinder sig i et konventionsland, kan dette land træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger i hastetilfælde efter konventionens artikel 11. Læs nærmere herom under afsnit 5.5.

3.3.1. Udenlandske børn og unges opholdsgrundlag i Danmark

52. Ved vurderingen af, om en mindreårig udlænding i forhold til barnets lov har lovligt ophold i Danmark, skal den danske kommune lægge vægt på, om det pågældende barn eller unge har lovligt ophold efter udlændingelovgivningen. Det betyder bl.a., at udlændinge, der efter reglerne i navnlig udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1079 af 10. august 2023 (udlændingeloven), har ret til at opholde sig i Danmark, har lovligt ophold i forhold til barnets lov.

53. En udlænding med opholdstilladelse (tidsbegrænset eller tidsubegrænset) eller visum, eller som opholder sig visumfrit i Danmark, har i forhold til barnets lov lovligt ophold. Det gælder uanset opholdsgrundlagets karakter og varighed. Nordiske statsborgere kan efter udlændingeloven § 1 uden tilladelse indrejse og opholde sig her i landet og har derfor lovligt ophold i forhold til barnets lov.

Omfattet af personkredsen er også børn og unge, der har ret til ophold i Danmark i medfør af EU-reglerne, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 1457 af 6. oktober 2020 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler om fri bevægelighed (EU-opholdsbekendtgørelsen). Bekendtgørelsen gennemfører direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (opholdsdirektivet) i dansk ret. Udlændinge omfattet af EU-reglerne har en umiddelbar ret til ophold, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Det gælder, selvom de ikke har

fået udstedt et EU-opholdsdokument i henhold til bekendtgørelsen.

54. Udlændinge med processuelt ophold, jf. udlændingeloven § 33 a, er også omfattet af bestemmelsen i barnets lov § 4, stk. 1. Disse børn og unge kan dog samtidig være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse, i hvilke tilfælde der gælder en særlig procedure for iværksættelse af foranstaltninger, hjælp eller støtte.

55. Endvidere indeholder udlændingeloven § 33 b regler om opsættende virkning. Opsættende virkning indebærer, at en udlænding i forbindelse med en klage over en afgørelse bevarer hidtil opnåede rettigheder, og at en fastsat udrejsefrist suspenderes. Hvis udlændingen ikke har opnået rettigheder, får den opsættende virkning samme retsvirkning for udlændingen som processuelt ophold. En udlænding, der mister sit opholdsgrundlag, f.eks. ved afslag på forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen, har ikke lovligt ophold i barnets lovs forstand. Har den pågældende imidlertid ret til at opholde sig her i landet, mens en klage over en sådan afgørelse behandles (opsættende virkning), er udlændingen omfattet af barnets lovs anvendelsesområde. Der vil også være opsættende virkning i den situation, hvor en forlængelsesansøgning strækker sig ud over tidspunktet for den tidligere opholdstilladelses udløb.

56. Endelig er udlændinge, der opholder sig i Danmark på et opholdsgrundlag, der kan sidestilles med et lovligt ophold efter udlændingelovgivningen, herunder processuelt ophold, omfattet af bestemmelsen i barnets lov § 4, stk. 1. Dette kan f.eks. være udlændinge med ret til ophold efter særlovene om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra Afghanistan eller personer, der er fordrevet fra Ukraine, efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., jf. lov nr. 2055 af 16. november 2021, og lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. lov nr. 324 af 16. marts 2022.

57. En udlænding, der er idømt frihedsstraf og udvist med den følge, at den pågældendes opholdsgrundlag er bortfaldet, har ikke lovligt ophold i barnets lovs forstand. En udlænding har heller ikke lovligt ophold i forhold til barnets lov, hvis den pågældende er udelukket fra at opnå opholdstilladelse. Det kan f.eks. være på grund af kriminalitet, hvor udlændingen opholder sig her i landet på et såkaldt tålt ophold under henvisning til, at den pågældende ikke kan udsendes på grund af udlændingelovens refoulementsforbud (forbud mod udsendelse af en udlænding til et land, hvor den pågældende risikerer forfølgelse eller overgreb omfattet af udlændingeloven § 7). Børn og unge, der opholder sig lovligt i Danmark, har ret til hjælp efter denne lov, uanset om barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver ikke har lovligt ophold.

58. Det bemærkes, at efter udlændingeloven § 42 a, stk. 1, jf. dog stk. 3 og 4, og efter udlændingeloven § 43, stk. 1, får en udlænding, der opholder sig i Danmark som asylansøger, udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes. Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse dækker ligeledes nødvendige sociale indsatser, herunder indsatser efter barnets lov. Hjælpen og støtten bliver ydet i indkvarteringssystemet, hvis en udlænding er under

Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse, og vedkommendes behov for hjælp og støtte kan imødekommes inden for indkvarteringssystemet. I det omfang der er behov for yderligere hjælp eller støtte efter barnets lov, er det Udlændingestyrelsen, der godkender og afholder udgiften hertil.

Hjælp eller støtte, der iværksættes af de danske kommuner eller kommunernes børne- og ungeudvalg til en udlænding efter barnets lov, skal være afpasset den midlertidige karakter, som den pågældende udlændings opholdsgrundlag måtte have. For så vidt angår anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge bemærkes, at i det omfang indsætter er omfattet af udlændingelovens kapitel 9 b, er det reglerne i dette kapitel og ikke reglerne i barnets lov, der finder anvendelse over for den pågældende.

59. Det bemærkes hertil, at konventionen ikke finder anvendelse på sager om retten til asyl og indvandring, jf. konventionens artikel 4, litra j. Konventionen gælder dog bredt set i forhold til beskyttelse af børn og unge i internationale situationer. Derfor er et barn eller en ung, der har en sag i udlændingssystemet, omfattet af konventionens for så vidt angår beskyttelsen af barnet eller den unge, mens vedkommendes sag i udlændingssystemet behandles. Læs nærmere om konventionens anvendelsesområde under afsnit 2.2.

3.3.2. Undtagelser til kravet om ophold i Danmark ved anmodninger om kompetenceoverførsel efter konventionens artikel 8 og 9

60. Det fremgår af barnets lov § 4, stk. 2, at når en dansk myndighed efter artikel 8 og 9 i Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, er tillagt kompetence til at behandle en sag om anbringelse uden for hjemmet her i landet af et barn eller en ung, der opholder sig i udlandet, har barnet eller den unge ret til hjælp og støtte efter barnets lov kapitel 5.

61. Med barnets lov § 4, stk. 2, har en dansk kommune eller et børne- og ungeudvalg hjemmel til i helt særlige tilfælde at kunne træffe afgørelse forud for barnets eller den unges ankomst til Danmark efter bestemmelserne i barnets lov kapitel 5 om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet. Bestemmelsen kan dog kun anvendes, når en udenlandsk myndighed, som led i overførsel af kompetencen efter artikel 8 eller 9 i konventionen til en dansk kommune stiller krav om, at der træffes afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge forud for udlevering og flytning til Danmark.

Bestemmelsen giver således danske kommuner mulighed for i særlige tilfælde at afvige fra kravet i barnets lov § 4, stk. 1, om at barnet eller den unge skal opholde sig i Danmark. Dette er kun tilfældet i sager, hvor der er tale om overførsel af kompetence til at træffe afgørelser om en anbringelse af et barn eller en ung i Danmark, og hvor den udenlandske myndighed stiller krav om, at der er truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge i Danmark.

62. Efter konventionens artikel 8 og 9 kan myndighederne i et land, der er omfattet af konventionen, således aftale med den kompetente myndighed i Danmark (den danske kommune), at spørgsmålet om anbringelse uden for hjemmet i Danmark af et barn eller en ung, der opholder sig i det pågældende land, men som har en nær tilknytning til Danmark, skal behandles af danske myndigheder (den danske kommune).

Hvis en udenlandsk myndighed stiller som krav for udlevering af barnet eller den unge, at der forud for udleveringen er truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet i Danmark, skal denne afgørelse træffes efter de samme regler som danske anbringelsessager, dvs. efter kapitel 5 i barnets lov om anbringelse uden for hjemmet. Dette er der således hjemmel til i barnets lov § 4, stk. 2. Hvis det andet land ikke stiller et sådant krav, skal den danske kommune behandle sagen efter de almindelige regler om overførsel af kompetence efter artikel 8 og 9 og dermed først træffe de fornødne afgørelser efter barnets lov, herunder om anbringelse uden for hjemmet, når barnet eller den unge er ankommet i Danmark.

Læs nærmere om kompetenceoverførsel til at træffe afgørelser i bl.a. anbringelsessager under kapitel 6.

3.4. De danske kommuners tilsynsforpligtelse

63. Det fremgår af barnets lov § 9, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder alle børn og unge under 18 år og kommende forældre i kommunen lever.

64. Det følger videre af barnets lov § 9, stk. 2, at kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.

65. Tilsynsforpligtelsen i § 9 indebærer, at kommunalbestyrelsen i enhver dansk kommune efter barnets lov § 9 skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år og kommende forældre i kommunen lever.

Tilsynspligten har også en mere konkret karakter, idet den danske kommune specielt bør være opmærksom på omstændigheder, der giver grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år har behov for støtte, jf. barnets lov § 9, stk. 2. Dette tilsyn bør føres på en sådan måde, at der kan sættes ind med en tidlig indsats i de tilfælde, hvor et barn eller en ung må formodes at have behov for særlig hjælp og støtte, herunder også som følge af nedsat funktionsevne.

De danske kommuners tilsynspligt gælder alle børn og unge under 18 år uanset deres opholdsgrundlag, og dermed uanset om barnet eller den unge har lovligt ophold eller ej. Tilsynspligten gælder også børn og unge, der opholder sig på et asylcenter, eller som opholder sig midlertidigt i den danske kommune, f.eks. på ferie, lejrskole mv.

66. Med artikel 3, litra f, i konventionen følger, at de foranstaltninger, der nævnes i artikel 1 som omfattet af konventionens formål omfatter en offentlig myndigheds tilsyn med den omsorg for et barn eller en ung, der varetages af enhver person, der har barnet eller den unge i sin varetægt.

De danske kommuners tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge lever i kommunen efter barnets lov § 9, stk. 2, bør derfor anses som værende omfattet af konventionens anvendelsesområde. Dermed skal tilsynspligten tages i betragtning, når danske kommuner samarbejder med andre lande i kraft af konventionen.

En række artikler etablerer et samarbejde, der skal ses i tæt sammenhæng med de danske kommuners tilsynsforpligtelse. Tilsynet er således en forudsætning for, at danske kommuner kan opfylde underretningspligten efter art. 36, og at danske kommuner er i stand til at besvare anmodninger fra andre konventionslande efter artikel 32-35, jf. kapitel 8-11.

3.5. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

67. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 13. marts 2024 (retssikkerhedsloven) fastsætter bl.a., hvilken dansk kommune der har ansvar for at handle i forhold til et konkret barn eller en konkret ung (handlekommune). I Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen refereres til reglerne i retssikkerhedsloven § 9 a for så vidt angår, hvilken dansk kommune der kan sende anmodninger mv. til et andet konventionsland vedrørende et barn eller en ung. Bekendtgørelsen fastsætter ligeledes, hvilken dansk kommune der skal modtage anmodninger mv. vedrørende et barn eller ung, der sendes fra et andet konventionsland.

68. Bestemmelserne i retssikkerhedsloven § 9 a fastsætter, hvilken dansk kommune der er handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. Som udgangspunkt følger det af § 9 a, stk. 1, at handlekommunen for et barn under 18 år er den kommune, der er handlekommune for forældremyndighedsindehaveren i sager efter lov om social service, jf. dog bestemmelsens stk. 2-4, 6, 8, 9 og 11.

Nedenfor gennemgås reglerne for bestemmelse af et barns eller en ungs handlekommune i særlige tilfælde, hvor barnet eller den unge har tilknytning til mere end et land, hvilket ofte vil være relevant for spørgsmål vedrørende et barn eller ung, som behandles efter konventionen.

3.5.1. Handlekommune for et barn eller en ung ved anmodninger om kompetenceoverførsel efter konventionens artikel 8 og 9

69. Konventionens artikel 8 og 9 indeholder mulighed for, at en dansk kommune kan anmode om at overføre kompetencen til at træffe afgørelser vedrørende et barn eller en ung til en myndighed i et andet konventionsland. Læs nærmere i kapitel 6.

Retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 5, fastsætter, hvilken kommune der er handlekommune ved en sådan anmodning efter konventionens artikel 8 eller 9, hvis barnet eller den unge befinder sig i et andet konventionsland end Danmark.

70. Det fremgår således af retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 5, at hvis et barn har fået sædvanligt ophold i udlandet, er den kommune, der senest var handlekommune for barnet forud for barnets ophold i udlandet, handlekommune for barnet i sager om overførsel af kompetence vedrørende beskyttelse af børn efter artikel 8 og 9 i konventionen. For børn, der er født i udlandet, gælder dog, at handlekommunen er den kommune, der er eller senest var handlekommune for forældremyndighedsindehaveren i sager efter lov om social service (serviceloven).

Bestemmelsen i retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 5, indeholder en særregel om, hvilken kommune der er handlekommune i sager, hvor et barn eller en ung med dansk statsborgerskab eller væsentlig tilknytning til Danmark efter artikel 8, stk. 2, i konventionen, befinder sig i udlandet, og hvor en dansk kommune ønsker at overtage handlekompetencen til at træffe afgørelse om nødvendige beskyttelsesforanstaltninger over for barnet eller den unge efter reglerne i konventionens artikel 8 og 9.

Bestemmelsen i retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 5, fastlægger, hvilken dansk kommune der er barnets handlekommune i de særlige internationale sager om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet, der er omfattet af konventionen, og hvor en kommune anmoder om at overtage handlekompetencen i forhold til et barn eller en ung, og en udenlandsk myndighed herefter træffer en sådan afgørelse om overførsel af kompetence.

I helt særlige tilfælde kan den udenlandske myndighed i et konventionsland stille krav om, at danske myndigheder træffer afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet, inden barnet eller den unge er bragt tilbage til Danmark som et led i effektueringen af en beslutning om overførsel af handlekompetencen til en dansk kommune. Bestemmelsen medvirker til at sikre, at afgørelsen kan effektueres hurtigst muligt, så barnet eller den unge kan bringes til Danmark, og den nødvendige støtte kan iværksættes. Læs nærmere om undtagelse til kravet om lovligt ophold i Danmark i særlige tilfælde ved anmodninger om kompetenceoverførsel efter konventionens artikel 8 og 9 under afsnit 3.5.1.

3.5.2. Bestemmelse af handlekommune for et barn eller en ung, når der er uklarhed omkring barnets eller den unges tilknytning

71. I nogle situationer, hvor et barn eller en ung har tilknytning til flere lande, kan det være vanskeligt at afgøre, hvilken dansk kommune der er handlekommune for barnet eller den unge. Det kan bl.a. være tilfældet, hvis en dansk kommune bliver opmærksom på et barn eller en ung, som den danske kommune ikke tidligere har kendt til, eventuelt fordi barnet eller den unge har boet i udlandet i en længere periode, selvom barnet eller den unge f.eks. har dansk statsborgerskab. Her

bør en dansk kommune være opmærksom på bestemmelserne i retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 10.

72. Det fremgår af retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 10, at Ankestyrelsen i tilfælde, hvor handlekommunen for et barn ikke følger af § 9 a, stk. 1-4, 6 og 8 kan træffe afgørelse om, hvilken kommune der er handlekommune eller midlertidig handlekommune for barnet på baggrund af barnets tilknytning, herunder i kraft af barnets forældre og øvrige familie. Ankestyrelsen kan afvise åbenbart ubegrundede anmodninger herom.

73. Bestemmelsen i § 9, stk. 10, er f.eks. relevant i tilfælde, hvor barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver ikke opholder sig i Danmark, eller hvor forældremyndighedsindehaveren er død, og der endnu ikke er truffet afgørelse om, hvem der skal have forældremyndigheden over barnet eller den unge. Såfremt barnets eller den unges handlekommune kan identificeres efter bestemmelserne i retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 1-4, 6 og 8, er anmodningen om fastlæggelse åbenbart ubegrundet, og Ankestyrelsen kan således med bestemmelsen i § 9 a, stk. 10, 2. pkt., umiddelbart afvise anmodningen.

74. Da fastlæggelse af handlekommuneforholdet er afgørende for, at der iværksættes den nødvendige hjælp og støtte til barnet eller den unge, stilles der ikke krav til personkredsen, der kan anmode Ankestyrelsen om at træffe en afgørelse efter bestemmelsen. Der stilles dermed ikke krav om, at den, der anmoder, har retlig interesse i sagen. Ankestyrelsen kan således træffe afgørelse efter bestemmelsen efter henvendelse fra f.eks. en kommune. Det kan eksempelvis være i en situation, hvor der er uenighed mellem flere danske kommuner om handlekommuneforholdet. Det kan også være efter henvendelse fra barnet eller den unge, barnets eller den unges værge eller den, der varetager barnets eller den unges interesser. Det er ikke et krav, at der foreligger en mellemkommunal uenighed for, at Ankestyrelsen kan træffe afgørelse efter bestemmelsen.

Ankestyrelsen skal i afgørelsen lægge vægt på barnets eller den unges samlede tilknytning til en kommune. Der kan i denne vurdering indgå forskellige faktorer, herunder særligt hvor barnet eller den unge har sædvanligt ophold, men også eventuel handlekommune for en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, barnets eller den unges tidligere ophold i en dansk kommune og barnets eller den unges familiemæssige tilknytning til en dansk kommune.

Der kan i visse situationer opstå behov for, at Ankestyrelsen træffer afgørelse om handlekommuneforholdet hurtigst muligt f.eks. i tilfælde, hvor barnet eller den unge er hjemløs, eller hvor der på anden måde er akut behov for iværksættelse af en socialfaglig indsats. I tilfælde, hvor der er uenighed mellem to danske kommuner om, hvilken dansk kommune der er handlekommune for et barn eller en ung, følger det af bestemmelsen i retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 12, at bestemmelsen i retssikkerhedsloven § 9, stk. 8, om midlertidig handlekommune finder anvendelse. Den midlertidige handlekommune fastlægges efter denne bestemmelse på baggrund af bopælsregistreringen i CPR. Dette efterlader børn og unge, der aldrig har været bopælsregistreret i CPR, uden mulighed for, at der kan udpeges en midlertidig handlekommune. I sådanne tilfælde kan Ankestyrelsen med bestemmelsen i § 9 a, stk. 10, udpege en midlertidig handlekommune under

uenigheden.

Ankestyrelsen skal, når der er truffet afgørelse, give besked til parterne om, hvem der er handlekommune, til den danske kommune, der udpeges som handlekommune, samt – hvis anmodningen er indgivet af en anden myndighed – også til denne. Ankestyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

3.5.3. Bestemmelse af handlekommune for et barn eller en ung, der kommer til Danmark ved danske myndigheders medvirken

75. I nogle tilfælde kan der være behov for, at Ankestyrelsen træffer afgørelse om, hvilken kommune der er handlekommune for et barn eller en ung, der befinder sig i udlandet, men som forventes at komme til Danmark ved en dansk myndigheds hjælp. I sådanne situationer finder retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 11, anvendelse.

76. Det fremgår således af retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 11, at Ankestyrelsen i helt særlige tilfælde kan træffe afgørelse om, hvilken kommune der er handlekommune for et barn, der ikke opholder sig i Danmark, men som med danske myndigheders medvirken forventes at komme til Danmark. Meddelelse om afgørelsen gives ud over til sagens parter også til de danske myndigheder, der medvirker, og til den udpegede handlekommune.

77. Bestemmelsen i § 9 a, stk. 11, er begrænset til helt særlige tilfælde. Her sigtes til, at der i den konkrete sag skal være tale om helt særlige omstændigheder, der nødvendiggør, at en kommune forbereder den socialfaglige indsats for barnet eller den unge under 18 år, inden ankomsten til Danmark. Dette kan f.eks. være, at der er tale om et barn eller ung, som ankommer uden forældre til Danmark, og barnet eller den unge på baggrund af de faktiske oplysninger må vurderes formentlig at have behov for, at der træffes afgørelse om anbringelse umiddelbart efter ankomsten til Danmark.

78. Det er Ankestyrelsen, der som led i sagsbehandlingen tager stilling til, hvorvidt der i den konkrete sag er tale om forhold, der medfører, at sagen vil kunne betegnes som et helt særligt tilfælde.

79. Det er samtidig et krav, at danske myndigheder medvirker til, at barnet kommer til Danmark. Der stilles ikke store krav til omfanget af danske myndigheders medvirken, da formålet er at sikre, at den socialfaglige indsats for barnet er forberedt, når barnet eller den unge kommer til Danmark. Det er f.eks. tilstrækkeligt, at en dansk ambassade eller et dansk konsulat har udstedt de nødvendige rejsedokumenter. Det er således f.eks. ikke et krav, at danske myndigheder ledsager barnet på rejsen til Danmark. Omvendt er det et krav, at myndigheden har medvirket i højere grad end blot at yde rådgivning om f.eks. indrejseregler, visumpligt eller familiesammenføring.

Det er ikke et krav, at barnet eller den unge har haft bopæl eller opholdt sig midlertidigt i Danmark før. Det er ikke et krav, at barnet indrejser i Danmark alene, dvs. uden forældre, familiemedlemmer

eller andre pårørende.

Sager efter bestemmelsen kan startes ved henvendelse til Ankestyrelsen fra barnet eller den unge selv, deres forældre eller andre pårørende, danske myndigheder, der medvirker til, at barnet eller den unge kommer til Danmark, samt involverede kommuner.

80. Hvis der træffes afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge efter ankomsten til Danmark, vedbliver den kommune, der er udpeget som barnets handlekommune, efter § 9 a, stk. 11, at være handlekommune for barnet eller den unge, indtil anbringelsen ophører. Såfremt barnet eller den unge får ophold hos familiemedlemmer i privat døgnpleje efter barnets lov, og familien efterfølgende flytter til en anden kommune, ændrer barnets eller den unges handlekommune sig til denne kommune.

81. Retssikkerhedsloven § 9 a, stk. 11, regulerer alene udpegningen af en handlekommune for barnet eller den unge. Bestemmelsen har således ikke betydning for fastlæggelsen af handlekommunen for en eventuel forældremyndighedsindehaver, der indrejser i Danmark sammen med barnet eller den unge.

82. Når der er truffet afgørelse efter § 9 a, stk. 11, skal Ankestyrelsen efter bestemmelsens 2. pkt. ud over til parterne også give besked om afgørelsen til de danske myndigheder, der medvirker til, at barnet eller den unge kommer til Danmark, samt til den kommune, der er udpeget som handlekommune.

83. Af hensyn til forberedelsen af den socialfaglige indsats for barnet eller den unge lægges det til grund, at Ankestyrelsen træffer afgørelse efter § 9 a, stk. 11, hurtigst muligt. Ankestyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

84. Kommunen skal være opmærksom på, at det ikke muligt er muligt at træffe afgørelse om hjælp og støtte til barnet eller den unge efter barnets lov, før barnet eller den unge opholder sig fysisk i Danmark, jf. barnets lov § 4, stk. 1. Læs nærmere under afsnit 3.3. Dette gælder med undtagelse af de særlige tilfælde, som er omfattet af barnets lov § 4, stk. 2. Læs nærmere herom under afsnit 3.3.2. Bestemmelsen gør det derimod muligt for kommunen at forberede den socialfaglige indsats. Der er dog ikke en forpligtelse hertil.

4. Anerkendelse af udenlandske beskyttelsesforanstaltninger på det sociale område

85. Konventionens kapitel IV (artikel 23 – 28) handler om anerkendelse og fuldbyrdelse i et konventionsland af afgørelser, der er truffet i et andet konventionsland. Udgangspunktet i konventionen er, at beskyttelsesforanstaltninger, der iværksættes af myndighederne i et konventionsland, anerkendes som følge af loven i alle andre kontraherende lande, jf. artikel 23.

86. Reglerne om anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger kan f.eks. være relevante i sager om børnebortførelse af anbragte børn, hvor forældrene uden tilladelse fra de kompetente myndigheder rejser ud af landet til et andet konventionsland med et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet i Danmark. Her vil en dansk kommune kunne anmode et andet lands myndigheder om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelsen om anbringelse uden for hjemmet med henblik på, at barnet eller den unge kommer tilbage til Danmark. Denne vejledning handler ikke om internationale børnebortførelse af anbragte børn. Hvis kommunen ønsker at læse mere om internationale børnebortførelser kan der henvises til hjemmesiden: <https://boernebortfoerelse.dk/>

87. Nedenfor gennemgås de for denne vejledning relevante bestemmelser i konventionen om anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger, som der er truffet afgørelse om i et andet konventionsland.

88. Det fremgår af konventions artikel 23, stk. 1, at foranstaltninger, der træffes af myndighederne i en kontraherende stat, anerkendes som en følge af loven i alle andre kontraherende stater.

Anerkendelse "som en følge af loven" betyder, at det ikke er nødvendigt at anlægge sag for at få foranstaltningen anerkendt i det ønskede konventionsland for, at den kan få virkning der. Det betyder, at danske myndigheder som udgangspunkt er skal anerkende afgørelser om beskyttelsesforanstaltninger, som er truffet over for et barn i et andet konventionsland. Det betyder i praksis, at en dansk kommune ikke kan ignorere, hvis den får oplysninger om, at der er iværksat en beskyttelsesforanstaltning for et barn eller en ung i et andet konventionsland, men hvor barnet eller den unge nu befinder sig i den pågældende kommune.

89. Konvention indeholder ingen formelle krav om dokumentation for beskyttelsesforanstaltningens karakter. Det vil som udgangspunkt være tilstrækkeligt, at der kan fremvises f.eks. den skriftlige afgørelse fra udlandet truffet af en kompetent udenlandsk myndighed. Det er den myndighed (f.eks. en dansk kommune), som bliver præsenteret for en udenlandsk afgørelse vedrørende et barn eller en ung, der nu opholder sig i den pågældende kommune, som skal tage stilling til anerkendelsen af beskyttelsesforanstaltningen, der er iværksat i et andet konventionsland

I praksis betyder det, at en dansk kommune er forpligtet til at anerkende en udenlandsk myndigheds afgørelse om en beskyttelsesforanstaltning, men det betyder ikke, at en dansk kommune uden yderligere sagsskridt er forpligtet til at iværksætte den pågældende støtte. I stedet skal kommunen behandle sagen som enhver anden sag efter dansk ret. Derfor skal kommunen ud fra en konkret individuel vurdering foretage den relevante udredning og iværksætte den relevante hjælp og støtte efter dansk lovgivning, særligt barnets lov. Kommunen kan i den forbindelse lade alle oplysningerne fra udlandet indgå i sin vurdering.

90. Det fremgår af konventions artikel 23, stk. 2, at anerkendelse kun kan afslås:

- a) hvis foranstaltningen er truffet af en myndighed, hvis kompetence ikke var baseret på en af bestemmelserne i kapitel II;

- b) hvis foranstaltningen, bortset fra i hastetilfælde, blev truffet i forbindelse med en retslig eller administrativ behandling, uden at barnet havde haft mulighed for at blive hørt, i modstrid med grundlæggende retsplejeprincipper i den stat, som anmodningen rettes til;
- c) efter anmodning fra en person, der gør gældende, at foranstaltningen krænker den pågældendes forældreansvar, hvis foranstaltningen, bortset fra i hastetilfælde, blev truffet, uden at den pågældende havde mulighed for at blive hørt;
- d) hvis anerkendelsen åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i den stat, som anmodningen rettes til, under hensyntagen til barnets bedste;
- e) hvis foranstaltningen er uforenelig med en senere foranstaltning truffet i en ikke-kontraherende stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted, og denne senere foranstaltning opfylder betingelserne for at blive anerkendt i den stat, som anmodningen rettes til;
- f) hvis proceduren i artikel 33 ikke er blevet fulgt.

Anerkendelse af den udenlandske afgørelse kan kun nægtes, hvis en af betingelserne i artikel 23, stk. 2, litra a-f er opfyldt. At der skal ske en anerkendelse "som følge af loven" betyder også at der ikke skal foretages en efterprøvelse af sagens realitet ud over det, der er nødvendigt for at vurdere, om der er grundlag for at nægte anerkendelsen efter artikel 23, stk. 2.

91. Det fremgår af artikel 23, stk. 2, litra f, at kommunen kan afslå at anerkende et andet lands afgørelse om anbringelse af et barn uden for hjemmet, der skal iværksættes i Danmark, hvis proceduren om anbringelse af børn på tværs af landegrænser efter reglerne i konventionens artikel 33 ikke er fulgt. Det betyder, at hvis en udenlandsk myndighed har truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i Danmark, så kan kommunen vælge ikke at anerkende den udenlandske afgørelse og træffe afgørelse om en anden indsats.

92. Det fremgår af konventions artikel 24, at uden det berører artikel 23, stk. 1, kan enhver berettiget person anmode de kompetente myndigheder i en kontraherende stat om at træffe afgørelse om anerkendelse eller ikke-ankendelse af en foranstaltning, der er truffet i en anden kontraherende stat. Proceduren afgøres efter loven i den stat, som anmodningen rettes til.

Det betyder, at hvis der er tvivl om, hvorvidt beskyttelsesforanstaltninger, som er iværksat i udlandet, kan blive anerkendt i Danmark, kan den part, som ønsker at få en afgørelse anerkendt i Danmark, anlægge en sag om anerkendelse efter konventions artikel 24.

93. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesloven § 4, at anmodninger efter konventionens artikel 24 om anerkendelse eller ikke-ankendelse af en foranstaltning indgives til familieretten i den retskreds, hvor barnet har bopæl eller senest har haft bopæl. Hvis barnet ikke har eller har haft bopæl her i landet, indgives anmodningen til familieretten i den retskreds, hvor den, over for hvem anerkendelsen eller ikke-ankendelsen gøres gældende (rekvisitus), har hjemting. Hvis rekvisitus ikke har hjemting her i landet, indgives anmodningen til familieretten i den retskreds, hvor den, der anmoder om anerkendelse eller ikke-ankendelse (rekvirenten), har hjemting eller, hvis rekvirenten

ikke har hjemting her i landet, i København.

Det betyder, at en sag om anerkendelse eller ikke-ankendelse skal anlægges ved den retskreds, hvor sagsøger, f.eks. forælderen, har bopæl.

4.1. Særligt om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed i sociale sager

94. Som beskrevet ovenfor følger det af konventions artikel 23, stk. 1, at danske myndigheder skal anerkende afgørelser fra andre konventionslande. Det betyder f.eks., at hvis der i udlandet er truffet afgørelse om forældremyndighed, skal kommunen anerkende afgørelsen og derved forældremyndighedens placering. Endvidere forpligter konventionens artikel 16 danske myndigheder til at anerkende forældreansvar, som følger af loven i et andet land. I dansk ret finder artikel 16 navnlig anvendelse på forældremyndighed. Bestemmelsen omfatter også situationer, hvor den udenlandske lov tildeler forældremyndighed m.v. til personer, der ikke ville have forældremyndighed efter forældreansvarsloven. Danmark er dog ikke forpligtet til at anerkende forældremyndighed m.v., hvis dette vil stride mod grundlæggende danske retsprincipper under hensyntagen til barnets bedste, jf. konventionens artikel 22.

Anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed har i praksis navnlig betydning, når danske myndigheder til brug for behandlingen af en sag vedrørende et barn eller en ung, der bor eller har boet i udlandet, indledningsvist skal tage stilling til, hvem der aktuelt har forældremyndigheden over barnet eller den unge. Spørgsmålet om, hvordan forældremyndigheden er placeret, bør altid afklares, inden der træffes afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger, herunder anbringelse, i relation til et barn eller en ung med tilknytning til flere lande.

95. Anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed er nærmere beskrevet i vejledning om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed. (VEJ nr. 9258 af 20. marts 2019, <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2019/9258>).

96. En dansk kommune bør således i sager med et internationalt aspekt altid overveje, hvorvidt der er en forældremyndighedsindehaver i et af de lande, som barnet eller den unge har tilknytning til, der skal orienteres, give samtykke eller på anden måde inddrages inden kommunen træffer afgørelse. Ved at afklare dette spørgsmål indledningsvist sikres det, at afgørelsen træffes over for de rette parter. Kommunen skal desuden være opmærksom på, at hvis der er en forældremyndighedsindehaver, der kan varetage omsorgen for barnet eller den unge men er bosat i udlandet, kan dette alt efter omstændighederne i den konkrete sag betyde, at en anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet ikke vil være til barnets bedste, men at forældremyndighedsindehaveren i stedet kan indlede en sag om ændring af bopæl eller forældremyndighed ved Familieretshuset.

97. Kommunen bør endvidere være opmærksom på familier, der har opholdt sig i flere lande inden ankomsten til Danmark, idet der tidligere kan være truffet en afgørelse om anbringelse i et andet

konventionsland. En sådan afgørelse skal de danske myndigheder som udgangspunkt anerkende efter konventions artikel 23. I flere lande er det i lovgivningen fastsat, at en afgørelse om anbringelse indebærer, at forældremyndigheden overgår til den institution eller den familie, hvor barnet eller den unge anbringes. Dette betyder, at forældrene ikke længere har del i forældremyndigheden, og det vil i så fald være f.eks. plejeforældrene eller myndigheden, som har fået tillagt forældremyndigheden over barnet eller den unge.

98. Oplyser en forælder til kommunen, at denne har eneforældremyndighed over barnet eller den unge baseret på en udenlandsk afgørelse eller som følge af udenlandsk lov, bør kommunen sikre sig, at oplysningen er korrekt. Den pågældende forælder kan fremlægge en afgørelse herom eller et udskrift af lovgivningen i det pågældende land. I tvivlstilfælde kan spørgsmålet forelægges Familieretshuset. Læs mere i kapitel 6 i vejledningen om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed.

99. Kan forælderen ikke dokumentere, at denne har forældremyndigheden alene eller kan det generelt ikke dokumenteres, hvordan forældremyndigheden er placeret, kan spørgsmålet søges klarlagt gennem indhentning af oplysninger fra myndighederne i det tidligere bopælsland, f.eks. ved at fremsende en artikel 34 anmodning. Læs mere om anmodninger efter konventionens om artikel 34 under afsnit 8.2.

5. International kompetence

100. Inden en dansk kommune træffer afgørelse om en beskyttelsesforanstaltning over for et barn eller en ung efter barnets lov, skal kommunen altid undersøge, om kommunen har kompetence til at træffe beskyttelsesforanstaltninger for barnet eller den unge. Det bemærkes hertil, at kommunen kun vil kunne træffe afgørelse efter barnets lov, hvis der er international kompetence til at behandle sagen i Danmark efter kompetencereglerne i konventionen. I følgende afsnit gennemgås grundlaget for vurderingen heraf.

5.1. Udgangspunktet for international kompetence

101. Konventionen indeholder bl.a. regler om, hvilke landes myndigheder der har kompetence (international jurisdiktion) i sager om bl.a. forældremyndighed og anbringelse uden for hjemmet. Kompetencebestemmelserne, der findes i konventionens kapitel II, er eksempelvis relevante, når den nationale myndighed skal tage stilling til, om den kan træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger vedrørende et barn eller en ung, f.eks. afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

102. Det fremgår af konventionens artikel 5, stk. 1, at de retslige eller administrative myndigheder i den kontraherende stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, har kompetence til at træffe foranstaltninger til beskyttelse af barnets person eller formue.

103. Det følger videre af artikel 5, stk. 2, at hvis barnets sædvanlige opholdssted ændres til en anden kontraherende stat, tilfalder kompetencen, med forbehold af artikel 7, myndighederne i den

stat, hvor barnet har fået nyt sædvanligt opholdssted.

104. Med konventionens artikel 5, stk. 1-2, følger således, at udgangspunktet er, at det er myndighederne i landet, hvor barnet har sædvanligt opholdssted (bopæl), der har kompetence til at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger omfattet af konventionen, herunder om anbringelse uden for hjemmet. Afgørelse herom træffes efter lovgivningen i den pågældende stat. Det betyder, at danske kommuner træffer de relevante afgørelser efter dansk ret, når kommunen har vurderet, at den har international kompetence efter konventionen.

105. Flytter barnet eller den unge til et andet konventionsland, overgår kompetencen til myndighederne i det nye bopælsland, jf. artikel 5, stk. 2. Det gælder også, hvis barnet eller den unge flytter under behandlingen af en sag. Læs mere herom i afsnit 5.2.2.

5.2. Sædvanligt opholdssted og barnets eller den unges bopæl

106. I konventionen anvendes det internationalprivatretnlige bopælsbegreb ”sædvanligt opholdssted” (”habitual residence”) som den afgørende tilknytningsfaktor for et lands myndigheds kompetence til at behandle en sag. Dette svarer til begrebet ”bopæl” inden for dansk ret. Når der i denne vejledning skrives ”bopæl”, forstås det således som ”sædvanligt opholdssted”.

107. Ved barnets eller den unges bopæl forstås sædvanligvis det sted, hvor barnet eller den unge har sit hjem, hvor dets ejendele i almindelighed befinder sig, og hvor barnet eller den unge opholder sig, når barnet ikke af særlige grunde opholder sig et andet sted, f.eks. på grund af sygdom, ferie eller studierejse.

Det er således udgangspunktet, at barnet eller den unge har bopæl i Danmark, hvis tilknytningen hertil er mindst ligeså stærk som tilknytningen til udlandet. Bopæl i Danmark kan opgives ved at tage bopæl i udlandet. Et barn eller en ung med bopæl i Danmark opgiver således sin bopæl her i landet, når barnet eller den unge tager bopæl i udlandet og ikke længere har en tilsvarende stærk tilknytning til Danmark. Det er dog muligt under helt særlige omstændigheder at have bopæl i mere end ét land.

108. Når en myndighed skal afgøre, om et barn eller en ung har bopæl i Danmark, skal der tages udgangspunkt i barnets eller den unges egen situation. Børn og unge kan således have en bopæl, der ikke er sammenfaldende med deres forældres bopæl.

Forældrenes bopæl kan dog have betydning ved fastlæggelsen af barnets eller den unges bopæl. Et barn eller en ung kan opnå bopæl i et andet land i det øjeblik, barnet eller den unge – eventuelt sammen med sin familie – flytter fra et land til et andet. Om der er tale om et permanent skift af bopæl, beror på en konkret vurdering. Et barn eller en ung kan derfor også have bopæl i Danmark, selvom det opholder sig i et andet land. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor barnet eller den unge er på ferieophold eller andre typer af korte ophold i udlandet.

109. Som udgangspunkt medfører et barns eller en ungs midlertidige fravær fra det land, hvor de har bopæl, f.eks. på grund af ferie, skolegang eller udøvelse af samvær, ikke nogen ændring i deres bopæl. Drejer det sig om et længerevarende skoleophold, f.eks. kostskole el.lign., beror det på et

konkret skøn, om barnet eller den unge har bopæl eller kun ophold i det pågældende land.

Et udenlandsk barn eller en udenlandsk ung, der alene har midlertidigt ophold i Danmark, f.eks. på baggrund af et turistvisum, har som udgangspunkt ikke bopæl i Danmark. Hvis der er tale om et barn eller en ung, som kun opholder sig midlertidigt i Danmark, kan kommunen i hastende tilfælde træffe afgørelser om beskyttelsesforanstaltninger efter konventionens artikel 11. Læs nærmere herom i punkt 4.1.4

5.2.1. Vurdering af bopælsstatus

110. Det beror på en konkret vurdering, om et barn eller en ung har bopæl i Danmark i konventionens forstand. Kommunen skal foretage vurderingen, inden den træffer afgørelse om f.eks. anbringelse uden for hjemmet med eller uden samtykke.

111. EU-domstolen har i forbindelse med anmodninger om præjudicielle afgørelser i sager om ulovlig bortførelse eller tilbageholdelse efter reglerne i EU afgivet en række eksempler på overvejelser, som myndigheder og domstole kan lægge vægt på, når det skal vurderes, hvor et barn eller ung har sit sædvanlige opholdssted (bopæl). EU-domstolen har udtalt, at vurderingen af, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted (bopæl), bør være en helhedsvurdering af de betydende faktiske omstændigheder i sagen, herunder f.eks.:

- barnets fysiske tilstedeværelse (sag C-512/17, Polen – Belgien)
- den familiære og sociale tilknytning (sag C-376/14, Irland – Frankrig)
- om tilstedeværelsen er midlertidig eller tilfældig (sag C-376/14, Irland – Frankrig)
- vilkårene og baggrunden for barnets ophold (C-497/10, England – Frankrig)
- opholdets varighed og lovlighed (C-111/17, Grækenland – Italien)
- barnets alder, statsborgerskab og sprogkunderskaber (C-111/17, Grækenland – Italien)
- forældrenes hensigt til at tage fast bopæl i landet med barnet (C-523/07, Finland)

112. Det er principielt ikke af afgørende betydning for vurderingen af spørgsmålet om bopæl i Danmark, om barnet eller den unge er registreret med en aktuel bopæl her i landet i CPR eller er meldt udrejst i CPR. En flytning til udlandet, som er meldt til Folkeregisteret kan indikere, at barnets bopæl er skiftet. Men hvis barnet eller den unge f.eks. forsat fysisk opholder sig i Danmark, og kommunen derfor vurderer, at flytningen ikke er reel eller endnu ikke er gennemført, kan kommunen overveje, om barnet eller den unge i stedet har bopæl i mere end ét land. Hvis kommunen vurderer, at barnet eller den unge forsat har lovligt ophold i Danmark, kan kommunen træffe afgørelse efter bl.a. barnets lov.

5.2.2. Barnet eller den unge flytter under behandlingen af en sag

113. Det fremgår af konventions artikel 5, stk. 2, at hvis barnets sædvanlige opholdssted ændres til en anden kontraherende stat, tilfalder kompetencen, med forbehold af artikel 7, myndighederne i den stat, hvor barnet har fået nyt sædvanligt opholdssted.

Det kan eksempelvis være den situation, hvor barnet eller den unge under behandlingen af en anbringelsessag flytter fra Danmark og tager bopæl i et andet land. I denne situation mister danske myndigheder derved som udgangspunkt kompetencen til at fortsætte behandlingen af sagen. Myndighederne skal derfor afslutte sagen, da der ikke er hjemmel i barnets lov eller anden dansk lov til at fortsætte behandlingen. Læs mere om vurderingen af, hvornår et barn eller en ung har skiftet bopæl under afsnit 5.2.1.

114. En dansk kommune vil dog have mulighed for at anmode om at overtage kompetencen efter reglerne i artikel 9, således at kommunen kan træffe afgørelsen, selvom barnet eller den unge er fraflyttet Danmark. Se nærmere herom i afsnit 6.2.2.

Kommunen kan efter omstændigheder også anvende de øvrige bestemmelser i konventionen, som kommunen vurderer relevante.

115. Hvis kommunen finder, at barnet eller den unge efter flytning til et andet land, herunder et ikke-konventionsland, er udsat for alvorlig fare, indeholder konventionen i artikel 36 en pligt til at underrette myndighederne i barnets nye bopælsland om barnets situation. Læs mere herom under afsnit 10.1.

116. Hvis der er tale om et barn eller en ung, som netop har taget bopæl i Danmark, skal kommunen foretage en vurdering af, om barnet reelt har skiftet bopæl til Danmark, eller om der alene er tale om et kortvarigt ophold. Derudover skal kommunen være opmærksom på, at der også gælder særlige regler, hvis barnet eller den unge er bortført til Danmark. Læs nærmere særlige kompetenceregler for bortførte børn og unge under afsnit 5.4.

117. Hvis der er tale om et barn eller en ung, som midlertidigt opholder sig i kommunen, men hvor der er behov for beskyttelse af barnet eller den unge, kan kommunen træffe afgørelse om akutte foranstaltninger med henvisning til artikel 11 i konventionen. Læs nærmere om muligheden for at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger i hastetilfælde under afsnit 5.5.

5.3. Flygtningebørn og børn, der er internationalt fordrevne

118. Det fremgår af konventions artikel 6, stk. 1, at for flygtningebørn og børn, der er internationalt fordrevne på grund af uroligheder i deres land, har myndighederne i den kontraherende stat, på hvis område disse børn befinder sig som følge af deres fordrivelse, den i artikel 5, stk. 1, omhandlede kompetence.

119. Det følger videre af artikel 6, stk. 2, at stk. 1 også finder anvendelse på børn, hvis sædvanlige

opholdssted ikke kan fastslås.

Bestemmelsen i konventionens artikel 6, stk. 1, betyder, at myndigheden i opholdslandet får samme kompetence, som hvis barnet eller den unge havde bopæl i det pågældende land.

120. Artikel 6, stk. 1, omfatter især børn, som har forladt deres oprindelige bopæl på grund af forholdene der. De er som oftest ikke ledsagede af deres forældre eller andre familiemedlemmer, og de kan derfor have behov for, at der træffes afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger over for dem.

Det betyder, at konventionens artikel 6, stk. 1, giver danske myndigheder internationale kompetence til at træffe afgørelse om bl.a. anbringelse uden for hjemmet af børn, som f.eks. opholder sig her i landet som led i behandlingen af en asylsag.

121. Artikel 6, stk. 2, giver danske myndigheder international kompetence til at træffe afgørelse over for børn, der opholder sig her i landet, og hvis sædvanlige opholdssted ikke kan fastslås. Dette kan f.eks. være tilfældet for børn, der over en længere periode er blevet fordrevet mellem flere lande og dermed ikke har haft bopæl i ét land, eller i situationer, hvor kommunen ved første vurdering ikke kan fastslå, i hvilket land barnet eller den unge har bopæl.

121. Artikel 6, stk. 1-2, fastsætter alene den internationale kompetence, som følger af konventionen, og ikke selve hjemmen til at træffe afgørelse over for denne gruppe af børn og unge. Denne hjemmel etableres ved vurdering af barnet eller den unges opholdsgrundlag. Læs nærmere om udenlandske børns opholdsgrundlag i Danmark under afsnit 3.3.1.

5.4. Særlige kompetenceregler for bortførte børn og unge

122. Konventionen indeholder særlige regler om myndigheders kompetence for børn, som er ulovligt fjernet eller som ulovligt tilbageholdes i et andet land end barnets eller den unges bopælsland. Disse to situationer vil i dette afsnit blive omtalt som bortførelse. Et barn eller en ung kan være blevet bortført fra en forældremyndighedsindehaver eller en myndighed, som har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

Det er reglerne i det land, hvor barnet eller den unge har bopæl, der afgør, om det er lovligt at rejse eller flytte med barnet eller den unge. Det gælder også, selvom det bare er en ferie eller et kortvarigt ophold. Konventionens artikel 7 gælder dog kun for børn og unge, som er blevet bortført fra et land, som Danmark samarbejder med efter konventionen.

123. I sociale sager vil konventionens regler om kompetence for et bortført barn og en bortført ung som udgangspunkt alene være relevante, hvis kommunen er bekymret for et bortført barns eller en ungs sundhed og udvikling, barnet eller den unge opholder sig i Danmark. Reglerne vil dog også være relevante hvis et barn eller en ung, som kommunen har anbragt uden for hjemmet, bortføres til udlandet. Denne vejledning omhandler ikke sagsgangen og reglerne ved internationale

børnebortførelser. Hvis kommunen ønsker at læse mere om internationale børnebortførelser kan der henvises til hjemmesiden: <https://boernebortfoerelse.dk/> eller kommunen kan kontakte Social-, Bolig- og Ældreministeriet (Koordinationsenheden for børnebortførelser) for nærmere vejledning.

124. Det fremgår af konventionens artikel 7, stk. 1, at i tilfælde af ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn bevarer myndighederne i den kontraherende stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før fjernelsen eller tilbageholdelsen, deres kompetence, indtil barnet har fået sædvanligt opholdssted i en anden stat, og a) hver person, institution eller anden myndighed, der har forældremyndighed, har affundet sig med fjernelsen eller tilbageholdelsen, eller b) barnet har boet i denne anden stat i et tidsrum af mindst ét år efter, at den person, institution eller anden myndighed, der har forældremyndighed, har fået eller burde have fået kendskab til barnets opholdssted, og ingen anmodning om tilbagegivelse af barnet fremsat inden for dette tidsrum fortsat er under behandling, og barnet er faldet til i sine nye omgivelser.

Det følger videre af artikel 7, stk. 2, at en fjernelse eller tilbageholdelse af et barn skal anses for ulovlig:

- a) når den strider mod en forældremyndighed, der tilkommer en person, institution eller anden myndighed, i fællesskab eller alene, i henhold til loven i den stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før fjernelsen eller tilbageholdelsen, og
- b) denne forældremyndighed faktisk blev udøvet, i fællesskab eller alene, da fjernelsen eller tilbageholdelsen fandt sted, eller ville være blevet udøvet, hvis ikke fjernelsen eller tilbageholdelsen var sket. Den i litra a omhandlede forældremyndighed kan navnlig følge af loven eller være tilkendt ved en retslig eller administrativ afgørelse eller en aftale, der er gyldig i henhold til loven i den pågældende stat.

Det følger endelig af artikel 7, stk. 3, at så længe de i stk. 1 omhandlede myndigheder bevarer deres kompetence, kan myndighederne i den kontraherende stat, hvortil barnet er blevet fjernet, eller hvor det tilbageholdes, kun træffe de hasteforanstaltninger efter artikel 11, der er nødvendige for at beskytte barnets person eller formue.

125. Hvis et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet ved en udenlandsk afgørelse, er bragt til Danmark, er det reglerne i det land, hvor barnet har bopæl, og ikke de danske regler, der afgør, om det er lovligt at rejse med barnet til Danmark.

126. Hvis der er tale om et barn eller en ung, som er bortført fra en forældremyndighedsindehaver, til Danmark, og den efterladte forælder i udlandet ønsker at få barnet eller den unge bragt tilbage til bopælslandet behandles disse efter dansk ret ved familieretten i Danmark, jf. bekendtgørelse af lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser). En børnebortførelsessag vil som udgangspunkt være en civilretlig sag, og danske kommuner vil sjældent være involveret i tilbagegivelsessagen.

127. Konventions artikel 7 betyder, at hvis et barn eller en ung er bortført til Danmark, og barnet

eller den unge umiddelbart før bortførelsen eller tilbageholdelsen boede i et konventionsland, kan en dansk kommune først træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger, når betingelserne i artikel 7 er opfyldt. Det er kommunen, som skal foretage vurderingen af, om betingelserne i artikel 7 er opfyldt, før kommunen træffer afgørelse over for et bortført barn eller ung.

128. Bestemmelsen i artikel 7, stk. 3, betyder dog samtidig, at en dansk kommune, trods bortførelsen til Danmark, har kompetence til at træffe afgørelse om f.eks. anbringelse uden for hjemmet, hvis barnet eller den unge opholder sig i Danmark, og kommunen vurderer, at der er tale om et hastetilfælde, da manglende iværksættelse af beskyttelsesforanstaltninger for barnet eller den unge vil medføre, at deres sundhed og udvikling bringes i fare. I sådanne tilfælde kan kommunen træffe afgørelse efter konventionens artikel 11. Læs nærmere herom under afsnit 5.5.

129. Kommunen skal være opmærksom på, at hvis et barn eller en ung er bortført til udlandet, og kommunen vurderer, at barnet eller den unge er udsat for alvorlig fare, så har kommunen en underretningspligt efter artikel 36 i konventionen. Læs nærmere herom under afsnit 10.1.

5.5. Mulighed for at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger i hastetilfælde

130. Konventionens artikel 11 giver myndighederne i et konventionsland mulighed for at træffe midlertidige afgørelser af hastende karakter, selvom barnet eller den unge ikke har bopæl i det pågældende land, men alene befinder sig der midlertidigt.

131. Det fremgår af konventions artikel 11, stk. 1, at i alle hastetilfælde har myndighederne i en kontraherende stat på hvis område, barnet befinder sig eller har formue, kompetence til at træffe alle nødvendige beskyttelsesforanstaltninger.

132. Det fremgår videre af artikel 11, stk. 2, at foranstaltninger, der er truffet efter stk. 1 vedrørende et barn, der har sit sædvanlige opholdssted i en kontraherende stat, bortfalder, så snart de myndigheder, der har kompetence efter artikel 5 til 10, har truffet de efter forholdene nødvendige foranstaltninger.

133. Det fremgår endelig af artikel 11, stk. 3, at foranstaltninger, der er truffet efter stk. 1 vedrørende et barn, der har sit sædvanlige opholdssted i en ikke-kontraherende stat, bortfalder i enhver kontraherende stat, så snart de efter forholdene nødvendige foranstaltninger, der er truffet af myndighederne i en anden stat, anerkendes i den pågældende kontraherende stat.

134. Efter bestemmelsen i konventionens artikel 11, stk. 1, har myndighederne i et konventionsland, hvor barnet befinder sig eller har formue, i hastetilfælde kompetence til at træffe afgørelse om alle nødvendige beskyttelsesforanstaltninger.

Det betyder at en dansk kommune efter artikel 11, stk. 1, har kompetence til at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung, som har bopæl i et andet konventionsland men

opholder sig midlertidigt i Danmark. Det kan f.eks. være i forbindelse med et ferieophold eller lignende, hvis der under opholdet i Danmark opstår akut behov for at beskytte barnet eller den unge.

135. Konventionen indeholder ikke en præcis definition af, hvad ”hastetilfælde” og ”nødvendige beskyttelsesforanstaltninger” efter artikel 11 er, og det er derfor op til kommunen at vurdere, hvornår artikel 11 kan anvendes. Der vil f.eks. kunne være tale om et hastetilfælde, hvis et barn eller en ung, som er på ferieophold i Danmark, fortæller om at være blevet udsat for overgreb eller andet alvorligt omsorgssvigt.

136. Artikel 11, stk. 1, fastlægger således, at en dansk kommune har international kompetence til at træffe midlertidige hasteafgørelser over for et barn eller en ung, der har bopæl i et andet land. Samtidig skal kommunen have hjemmel til at træffe sådanne afgørelser i dansk ret.

Sådanne afgørelser træffes som udgangspunkt efter barnets lov og vil som minimum omfatte afgørelser om anbringelse uden for hjemmet med og uden samtykke efter barnets lov §§ 46 og 47. Ofte vil der dog være tale om, at kommunen som led i sin tilsynsforpligtelse efter barnets lov § 9 bliver opmærksom på et barn eller en ung, der har akut behov for beskyttelse. I sådanne tilfælde vil afgørelser, der træffes med udgangspunkt i kommunens internationale kompetence efter artikel 11, stk. 1, også kunne være foreløbige afgørelser efter barnets lov § 143. Sådanne afgørelser træffes efter de pågældende bestemmelser i barnets lov. For yderligere vejledning herom henvises til Vejledning om sagsbehandling og kommunernes opgaver efter barnets lov (Delvejledning 2 af 6 til barnets lov).

137. Hvis en dansk kommune træffer en hastende afgørelse med henvisning til konventionens artikel 11, stk. 1, så er afgørelsen kun gældende, indtil myndighederne i barnets eller den unges bopælsland kan træffe den nødvendige afgørelse, jf. konventionens artikel 11, stk. 2. Det vil f.eks. sige, at hvis kommunen i en situation, hvor et barn er på ferieophold eller andet midlertidigt ophold i Danmark, træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet, så bortfalder afgørelsen, når myndighederne i barnets eller den unges bopælsland har truffet de nødvendige afgørelser.

138. Artikel 11 finder også anvendelse på børn og unge, der har deres sædvanlige opholdssted i et ikke-konventionsland. Hvis barnet eller den unge kommer fra et ikke-konventionsland, bortfalder de afgørelser om hasteforanstaltninger, kommunen har truffet, så snart myndighederne i det land, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, har truffet de efter forholdene nødvendige foranstaltninger, jf. artikel 11, stk. 3. Der er dog et krav, at de foranstaltninger, der er truffet i det pågældende ikke-konventionsland, anerkendes af det pågældende konventionsland. Dvs. at en dansk kommune skal vurdere, om den pågældende beskyttelsesforanstaltning anerkendes efter dansk ret.

Bortfald af danske myndigheders afgørelser efter artikel 11, stk. 3, om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet forudsætter, at dansk ret indeholder regler, som gør det muligt at

anerkende en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet truffet af en ikke-konventionsstats myndigheder her i landet. Det kan være tilfældet, hvis der er tale om en børnebortførelse, som er omfattet af reglerne i Haagerbørnebortførelseskonventionen.

139. Der er ikke efter dansk ret grundlag for, at afgørelser om anbringelse uden for hjemmet truffet af myndighederne i et land, som Danmark ikke samarbejder med efter konventionen, kan anerkendes her i landet, hvis sagen ikke er omfattet af de særlige regler i Haagerbørnebortførelseskonventionen eller lov nr. 498 af 23. december 1970 om udlevering til andet nordisk land i anledning af visse beslutninger om forsorg eller behandling. I sådanne sager er det vurderingen, at den danske myndigheds afgørelse gælder, indtil den eventuelt bortfalder efter dansk ret.

6. Overførsel af kompetence til at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung, herunder anbringelse

140. Konventionens artikel 8 og 9 giver mulighed for i særlige tilfælde at overføre kompetencen til at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung, f.eks. anbringelse uden for hjemmet, til en myndighed i et andet konventionsland. I de følgende afsnit gennemgås artiklernes indhold, herunder betingelserne for at anmode om overførsel af kompetence eller for at acceptere en anmodning herom fra et andet konventionslands myndigheder.

6.1. Hvornår kan kompetenceoverførsel være relevant?

141. Udgangspunktet i konventionen er, at det er myndighederne i det land, hvor barnet eller den unge har sit sædvanlige opholdssted (bopæl), der har kompetence til at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung i henhold til konventionens artikel 5. Den afgørende tilknytningsfaktor i konventionen er barnets eller den unges bopæl, hvilket er udtryk for en generel international opfattelse af, at det er myndighederne på det sted, hvor barnet eller den unge bor, der må antages at have bedst kendskab til barnets eller den unges forhold eller bedst kan indhente oplysninger herom. Derfor er myndighederne i barnets eller den unges bopælsland bedst egnede til at vurdere, hvad der er bedst for barnet eller den unge. Læs mere om international kompetence og barnets tilknytningsfaktorer under kapitel 5.

142. Der kan imidlertid være situationer, hvor der af hensyn til barnets eller den unges bedste er behov for, at andre myndigheder end myndighederne i det land, hvor barnet har sin bopæl, træffer afgørelse om beskyttelse af barnet eller den unge. En sådan situation kan eksempelvis opstå, hvis et anbragt barns eller ungs familiemedlemmer er flyttet fra bopælslandet, og barnet eller den unge derfor ikke længere har familie og netværk i bopælslandet. Det kan også være en situation, hvor et barn eller en ung bor i et konventionsland med en eller begge forældre, og denne forælder bliver alvorlig syg, eller begge forældre dør, og derfor ikke længere kan tage vare på barnet eller den unge. I sådanne situationer kan det være relevant, at den kompetente myndighed i barnets eller den unges bopælsland overvejer, om der bør ske en overførsel af kompetence til at træffe afgørelse om en

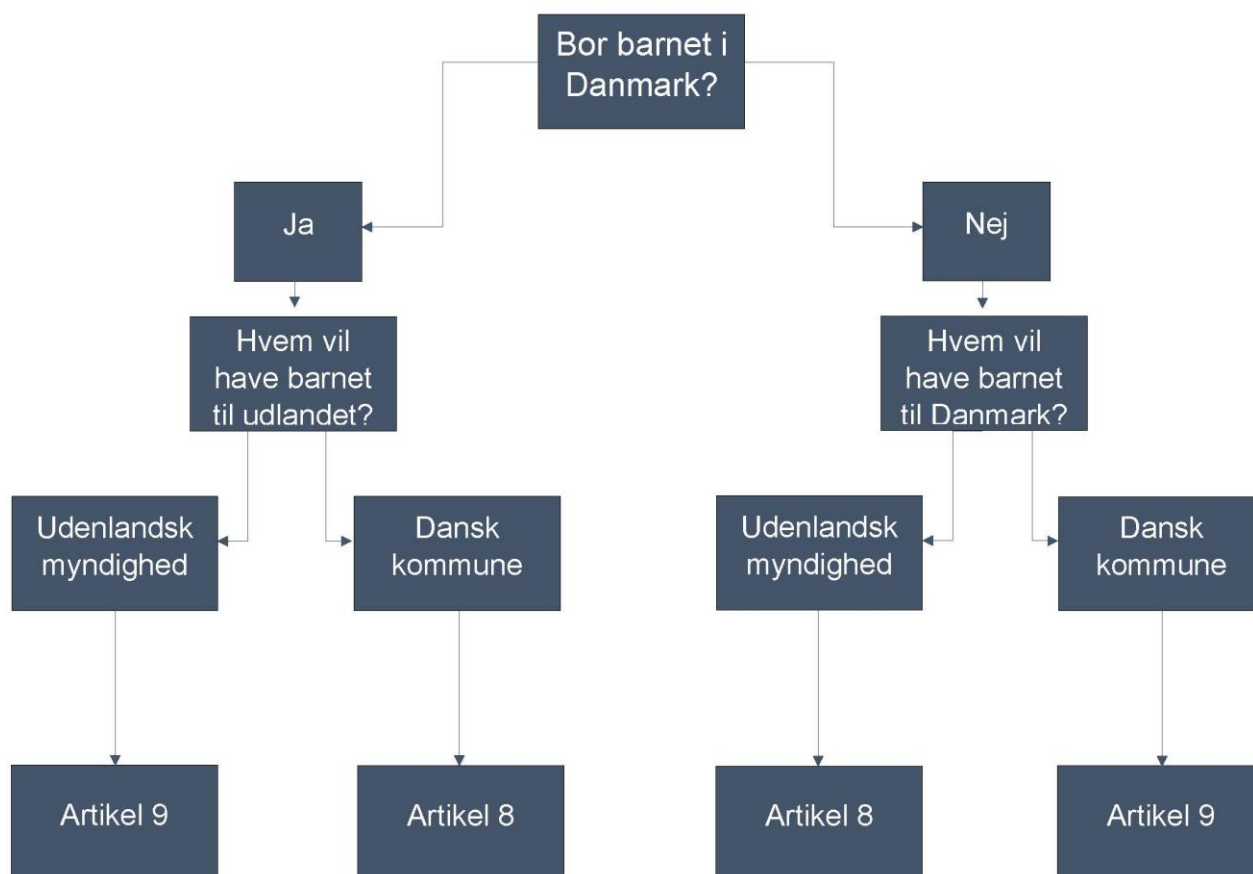
beskyttelsesforanstaltning for barnet eller den unge til et andet konventionsland, hvortil barnet eller den unge har en væsentlig tilknytning, f.eks. fordi barnet eller den unge har netværk, herunder familiemedlemmer, der.

Det kan også være en situation, hvor en kommune har været i gang med at forberede en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung, men hvor barnets eller den unges forældre/forælder flytter til udlandet, inden kommunen har truffet afgørelsen. Med flytningen overgår kompetencen som udgangspunkt til det nye land, hvor barnet eller den unge er flyttet til, jf. konventionens artikel 5. I sådanne tilfælde kan det efter omstændighederne være relevant, at fraflytningskommunen anmoder det pågældende land om at få tillagt kompetencen til at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger for barnet eller den unge. Læs nærmere herom under afsnit 6.2.2.

I en sådan situation skal kommunen endvidere være opmærksom på underretningspligten, der følger af konventionens artikel 36. Læs nærmere under afsnit 10.1.

6.1.1. Hvilken artikel finder anvendelse?

143. Overførsel af kompetence kan enten ske efter artikel 8 eller artikel 9. Nedenfor er en illustration af, hvilken artikel, der finder anvendelse i forskellige situationer.

6.2. Betingelser for anvendelse af artikel 8 og 9

144. I artikel 8 er der tale om, at en kompetent myndighed anmoder en ikke-kompetent myndighed i et andet konventionsland om, at denne myndighed overtager kompetencen. I artikel 9 er der tale om, at en ikke-kompetent myndighed anmoder en kompetent myndighed i et andet konventionsland om at få tillagt kompetencen. Som samlebetegnelse for de to situationer anvendes 'kompetenceoverførsel'. Der knytter sig derudover forskellige forudsætninger til anvendelsen af konventionens artikel 8 og 9, og de to artikler anvendes således i forskellige situationer. I det følgende gennemgås indholdet af artiklerne og de betingelser, de hver især indeholder.

Overførsel af kompetence efter artikel 8 og 9 kan kun ske mellem lande, der har tiltrådt konventionen.

6.2.1. Den kompetente myndighed anmoder en ikke-kompetent myndighed i et andet konventionsland om at overføre kompetence til at træffe afgørelse vedrørende en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet (artikel 8)

145. Det fremgår af konventions artikel 8, stk. 1, at undtagelsesvis kan den myndighed i en kontraherende stat, der har kompetence efter artikel 5 eller 6, hvis den finder, at en myndighed i en anden kontraherende stat i en konkret sag er bedre egnet til at vurdere, hvad der er til barnets bedste, enten direkte eller med bistand fra centralmyndigheden i sin egen stat, anmode den pågældende anden myndighed om at overtage kompetencen til at træffe de beskyttelsesforanstaltninger, den anser for nødvendige, eller udsætte behandlingen af sagen og opfordre parterne til at indgive en sådan anmodning til myndigheden i den pågældende anden stat.

146. Det fremgår af artikel 8, stk. 2, at de kontraherende stater, til hvis myndigheder der kan indgives en anmodning som omhandlet i stk. 1, er:

- a) en stat, som barnet er statsborger i;
- b) en stat, som barnet har formue i;
- c) en stat, hvis myndigheder har modtaget en anmodning om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab vedrørende barnets forældre;
- d) en stat, som barnet har en væsentlig tilknytning til.

147. Det følger videre af artikel 8, stk. 3, at de berørte myndigheder kan udveksle synspunkter.

148. Endelig følger det af artikel 8, stk. 4, at den myndighed, der modtager en anmodning som omhandlet i stk. 1, kan overtage kompetencen fra den myndighed, der har kompetence efter artikel 5 eller 6, hvis den finder, at dette er til barnets bedste.

149. Artikel 8 opstiller således en række betingelser, der skal være opfyldt, før der kan ske overførsel af kompetence efter bestemmelsen.

Artikel 8, stk. 1, fastsætter, at en anmodning om overførsel af kompetence efter artikel 8 kun kan ske, når den kompetente myndighed vurderer, det vil være til barnets bedste. Konventionen beskriver ikke nærmere, hvad skal forstås ved barnets bedste. Konventionen skal imidlertid fortolkes i lyset af FN's Børnekonvention, der i artikel 3 fastsætter, at barnets bedste skal være en primær overvejelse i alle offentlige og private foranstaltninger vedrørende børn og unge. Betydningen heraf uddybes i Børnekomiteens General Comment No. 14 (2013), som bl.a. indeholder en ikke-udtømmende opstilling af elementer, der bør indgå i vurderingen af, hvad der i en konkret situation er til barnets bedste.

150. I vurderingen af, om kompetenceoverførsel vil være til barnets bedste, bør indgå en række hensyn, der efter omstændighederne kan omfatte følgende:

- barnets eller den unges holdning
- barnets eller den unges ret til familieliv, herunder,

- forældre, andre familiemedlemmer eller netværk her i landet og i et andet konventionsland, som barnet eller den unge vil have behov for og ret til samvær med under en anbringelse
- barnets eller den unges ret til omsorg og beskyttelse m.v., herunder,
  - relevante mulige anbringelsessteder, herunder familie og netværk her i landet eller i et andet konventionsland, som eventuelt vil kunne tilbyde at have barnet eller den unge i netværkspleje,
  - eventuel supplerende støtte og behandling her i landet eller i et andet konventionsland, herunder i forhold til særlige behov som følge af f.eks. en funktionsnedsættelse,
  - tilsyn og opfølgning
- barnets eller den unges ret til identitet, herunder bl.a. bevarelse af sprog, kultur m.v.
- barnets eller den unges ret til uddannelse, herunder relevant undervisningstilbud i grundskole eller ungdomsuddannelse m.v.
- barnets eller den unges ret til sundhed, herunder adgang til f.eks. relevant sundhedsfaglig behandling.

Læs nærmere om konventionens forhold til FN's Børnekonvention under afsnit 13.1.

151. Artikel 8, stk. 2, litra d, fastsætter, at barnet eller den unge skal have ”væsentlig tilknytning” til det land, hvor kompetencen overføres. Betingelsen om ”væsentlig tilknytning” er navnlig relevant i sociale sager om f.eks. anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet. Den fleksible formulering af dette kriterium giver mulighed for at foretage en konkret vurdering af, hvilket lands myndigheder der aktuelt på den bedste måde vil kunne varetage barnets eller den unges interesser. Det kan f.eks. være et land, hvor barnet eller den unge tidligere havde bopæl. Det kan også være et land, hvor barnet eller den unge har familie og/eller netværk, der vil tage sig af barnet eller den unge eller er væsentlige at sikre barnet eller den unge samvær med. Barnets eller den unges tilknytning til et andet land kan også være ”væsentlig” på baggrund af den kulturelle og sproglige tilknytning til landet.

Når en dansk kommune skal vurdere barnets eller dens unges tilknytning, bør kommunen afveje tilknytningen til det pågældende andet land over for barnets eller dens unges tilknytning til Danmark. I denne afvejning kan kommunen bl.a. afdække, hvor barnet eller den unges familie bor, hvad barnets eller den unges sprog er, hvordan barnets eller den unges kultur kommer til udtryk, hvilket skolebehov barnet eller den unge har, samt hvor længe barnet har boet i Danmark eller i det pågældende andet konventionsland. Andre tilknytningsfaktorer kan inddrages efter omstændighederne i den enkelte sag.

152. Det skal dog bemærkes, at artikel 8 ikke garanterer, at barnet eller den unge vil blive anbragt uden for hjemmet i det konventionsland, som anmodningen rettes til. Hvis en anmodning efter artikel 8 accepteres, er det op til myndigheden i det land, som overtager kompetencen, at træffe de nødvendige afgørelser, herunder at vurdere om barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet.

Kommunen kan dog, inden den fremsender en anmodning efter artikel 8, anmode om oplysninger fra det pågældende land, herunder om landet er enig i vurderingen af, at barnet eller den unge bør anbringes uden for hjemmet. Læs mere om udveksling og indhentelse af oplysninger ved hjælp af konventionen under kapitel 8 og om behandling af anmodninger efter artikel 8 og 9 fra en dansk kommune til et andet konventionsland under afsnit 6.3.3.

6.2.1.1. Hvornår kan det være relevant, at en dansk kommune anvender artikel 8?

153. Artikel 8 finder anvendelse i sager både til og fra Danmark. Det kan eksempelvis være relevant for en kommune at overveje at anvende artikel 8, hvis kommunen i en konkret sag om et barn eller en ung, der har bopæl i Danmark, vurderer, at det vil være til barnets bedste at blive anbragt uden for hjemmet i et andet konventionsland.

Det kan være tilfældet, hvis barnet eller den unge har familie eller andet netværk i det pågældende land, som vil kunne have barnet eller den unge anbragt hos sig. Det kan også være tilfældet, hvis barnet eller den unge er flyttet til Danmark med barnets eller den unges forældre, men i øvrigt ikke har andre familiemedlemmer eller netværk her, og barnet eller den unge efterfølgende er blevet anbragt uden for hjemmet. Hvis forældrene herefter flytter til et andet land, kan det efter omstændighederne være til barnets eller den unges bedste, at kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet overføres til det pågældende land med henblik på at sikre barnets eller den unges ret til familieliv, herunder samvær med forældre og netværk.

154. Dansk ret giver ikke mulighed for at anbringe børn i udlandet, idet en dansk kommune ikke efter barnets lov kan træffe afgørelse om, at en anbringelse skal gennemføres på et anbringelsessted i et andet land. Kommunen kan imidlertid træffe afgørelse om overførsel af kompetence efter konventionens artikel 8, hvorved det overlades til den udenlandske myndighed at træffe afgørelsen om anbringelse, når kompetencen er overført til den udenlandske myndighed i et andet konventionsland.

Læs mere om udenlandske anbringelser og anvendelsen af artikel 33 i kapitel 5.

6.2.2. En ikke-kompetent myndighed i et andet konventionsland ønsker at overtage kompetence til at træffe afgørelse vedrørende en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet (artikel 9)

155. Det fremgår af artikel 9, stk. 1, at hvis myndighederne i en kontraherende stat som omhandlet i artikel 8, stk. 2, finder, at de i en konkret sag er bedre egnede til at vurdere, hvad der er til barnets bedste, kan de enten direkte eller med bistand fra centralmyndigheden i den pågældende stat anmode den kompetente myndighed i den kontraherende stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, om at få tillagt kompetencen til at træffe de beskyttelsesforanstaltninger, de anser for nødvendige, eller opfordre parterne til at indgive en sådan anmodning til myndighederne i den

kontraherende stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted.

156. Det fremgår af artikel 9, stk. 2, at de berørte myndigheder kan udveksle synspunkter.

157. Endelig fremgår af artikel 9, stk. 3, at den myndighed, der foranlediger anmodningen, kun kan udøve kompetence i stedet for myndigheden i den kontraherende stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, hvis sidstnævnte myndighed accepterer anmodningen.

158. Artikel 9, stk. 1, fastsætter, at det er en forudsætning for, at en myndighed kan sende en anmodning efter artikel 9, at der er tale om:

- En myndighed i et konventionsland, som barnet er statsborger i.
- En myndighed i et konventionsland, som barnet har formue i.
- En myndighed i konventionsland, som behandler en ægteskabssag vedrørende barnets forældre.
- En myndighed i et konventionsland, som barnet har en væsentlig tilknytning til.

159. Artikel 9, stk. 1 og stk. 3, opstiller to betingelser, der skal være opfyldte, før der kan ske overførsel af kompetence efter artiklen:

- Den myndighed, der anmoder om at få overført kompetencen, mener, at den er bedre egnet til at vurdere, hvad der er til barnets bedste, end den myndighed i det anden kontraherende land, som efter kompetencereglerne i konventionens kapitel 2 har kompetence til at behandle sagen.
- Den myndighed, som modtager anmodningen om overførsel af kompetencen, accepterer udtrykkeligt, at kompetencen overføres til den anmodende myndighed.

160. Artikel 9, stk. 1, fastsætter, at en anmodning om overførsel af kompetence efter artikel 9 kun kan ske, når myndigheden vurderer, at den er bedre egnet til at vurdere, hvad der er til barnets bedste.

Konventionen beskriver ikke nærmere, hvad skal forstås ved barnets bedste. Konventionen skal imidlertid fortolkes i lyset af FN's Børnekonvention, der i artikel 3 fastsætter, at barnets bedste bør være en primær overvejelse for alle offentlige og private foranstaltninger vedrørende børn og unge. Betydningen heraf uddybes i Børnekomiteens General Comment No. 14 (2013), som bl.a. indeholder en ikke-udtømmende opstilling af elementer, der bør indgå i vurderingen af, hvad der i en konkret situation er til barnets bedste.

161. I vurderingen af, om kompetenceoverførsel vil være til barnets bedste, bør indgå en række hensyn, der efter omstændighederne kan omfatte følgende:

- barnets eller den unges holdning
- barnets eller den unges ret til familieliv, herunder,
  - forældre, andre familiemedlemmer eller netværk her i landet og i et andet konventionsland, som barnet eller den unge vil have behov for og ret til samvær med under en anbringelse

- barnets eller den unges ret til omsorg og beskyttelse m.v., herunder,
  - relevante mulige anbringelsessteder, herunder familie og netværk i her i landet eller i et andet konventionsland, som eventuelt vil kunne tilbyde at have barnet eller den unge i netværkspleje,
  - eventuel supplerende støtte og behandling her i landet eller i et andet konventionsland, herunder i forhold til særlige behov som følge af f.eks. en funktionsnedsættelse,
  - tilsyn og opfølgning
- barnets eller den unges ret til identitet, herunder bl.a. bevarelse af sprog, kultur m.v.
- barnets eller den unges ret til uddannelse, herunder relevant undervisningstilbud i grundskole eller ungdomsuddannelse m.v.
- barnets eller den unges ret til sundhed, herunder adgang til f.eks. relevant sundhedsfaglig behandling.

Læs nærmere om konventionens forhold til FN's Børnekonvention under afsnit 13.1.

162. Artikel 9, stk. 1, henviser til artikel 8, stk. 2, som fastsætter, at barnet eller den unge skal have "væsentlig tilknytning" til den stat, hvortil kompetencen overføres. Betingelsen om "væsentlig tilknytning" er navnlig relevant i sociale sager om f.eks. anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet. Den fleksible formulering af dette kriterium giver mulighed for at foretage en konkret vurdering af, hvilket lands myndigheder der aktuelt på den bedste måde vil kunne varetage barnets eller den unges interesser. Det kan f.eks. være et land, hvor barnet eller den unge tidligere havde bopæl. Det kan også være et land, hvor barnet eller den unge har familie og/eller netværk, der vil tage sig af barnet eller er væsentlige at sikre barnets eller den unges samvær med. Barnets eller den unges tilknytning til et andet land kan også være "væsentlig" på baggrund af den kulturelle og sproglige tilknytning til landet.

Når en dansk kommune skal vurdere barnets eller den unges tilknytning, bør kommunen afveje tilknytningen til det pågældende andet konventionsland over for barnets eller den unges tilknytning til Danmark. I denne afvejning kan kommunen bl.a. afdække, hvor barnet eller den unges familie bor, hvad barnets eller den unges sprog er, hvordan barnets eller den unges kultur kommer til udtryk, hvilket skolebehov barnet eller den unge har, samt hvor længe barnet har boet i Danmark eller i det pågældende andet konventionsland. Andre tilknytningsfaktorer kan inddrages efter omstændighederne i den enkelte sag.

6.2.2.1. Hvornår kan det være relevant, at en dansk kommune anvender artikel 9?

163. Konventionens artikel 9 giver myndighederne i et land, som barnet har en væsentlig tilknytning til, mulighed for at anmode landet, hvor barnet har sin bopæl, om overførsel af kompetence, hvis de finder, at de i en konkret sag er bedre egnede til at vurdere, hvad der er til barnets bedste.

164. Artikel 9 finder anvendelse i sager både til og fra Danmark. Artikel 9 kan anvendes af en dansk

kommune i en sag, hvor barnet eller den unge bor i udlandet, men kommunen vurderer, at den er bedst egnet til at behandle en sag om anbringelse. Artikel 9 kan ligeledes anvendes, når en udenlandsk myndighed vurderer, at den er bedst egnet til at træffe afgørelse vedrørende et barn eller en ung, som har bopæl i Danmark. Det kan være tilfældet, hvis et barn eller en unge, der er anbragt uden for hjemmet i et andet konventionsland, men har forældre, som ønsker at bosætte sig i Danmark eller allerede er bosat i Danmark, og hjemgivelse ikke er en mulighed. Her vil hensynet til barnets bedste og barnets ret til familieliv efter omstændighederne kunne tale for, at kompetence overføres til en dansk kommune med henblik på, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet her i landet, så samvær med forældrene muliggøres. Læs nærmere vedrørende behandling af anmodninger om overførsel af kompetence efter artikel 8 og 9 under afsnit 6.3.

6.3. Behandling af anmodninger om overførsel af kompetence efter artikel 8 og 9

165. I Danmark vil det som udgangspunkt være kommunerne, som behandler anmodninger om kompetenceoverførsel efter artikel 8 og 9, når det omhandler sociale sager, f.eks. en anmodning om overførsel af kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. Det vil derfor være kommunen, som skal tage stilling til spørgsmålet om overførsel af kompetence.

166. En anmodning om kompetenceoverførsel efter konventionens artikel 8 og 9 vedrører altid kun forhold vedrørende en konkret sag om barnets eller den unges forhold, som f.eks. kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. Når en sag om kompetenceoverførsel behandles, er der således ikke tale om accept eller afvisning af en generel overførsel af kompetence til at behandle alle sager om det pågældende barn eller den pågældende unge.

167. Opstart af en sag om overførsel af kompetence kan ske enten som følge af en henvendelse fra en borger til kommunen, efter anmodning fra en udenlandsk myndighed eller på kommunens eget initiativ.

168. Det bør altid i anmodningen om kompetenceoverførsel præciseres, hvad der ønskes overført kompetence til at træffe afgørelse om. Det kan f.eks. være, at en dansk kommune anmodes om at overtage kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter artikel 8, og hvis kommunen accepterer denne anmodning, vil der kun være tale om, at kommunen har truffet afgørelse om at acceptere at overtage kompetencen til at træffe afgørelser, som vedrører anbringelsesforholdet. Kompetencen til at træffe afgørelse om andre forhold, såsom forældremyndighed eller samvær, overgår først, når barnet eller den unge skifter bopæl til Danmark.

På samme måde bør kommunen altid i en anmodning til en anden stats myndighed præcisere, hvad der nøjagtigt overføres kompetence til. I en situation, hvor anmodningen fremsættes med henblik på en anbringelse, bør det f.eks. fremgå, at kompetencen ønskes overført med henblik på anbringelse af barnet i X-land, eventuelt X-by, hos X-familie eller på X-institution. Formålet hermed er at sikre, at kompetencen anvendes i overensstemmelse med den vurdering af barnets bedste, som kommunen har foretaget, og at kompetencen ikke udnyttes til at træffe en anden afgørelse end forudsat af

kommunen. Dette gælder uanset, at den generelle kompetence til at træffe afgørelse vedrørende barnet eller den unge først overgår til det pågældende land, når barnet eller den unge skifter bopæl til landet. Afhængigt af landets lovgivning kan myndighederne først på dette tidspunkt træffe de relevante afgørelser, men denne sagsoplysning kan bidrage til at sikre, at kompetencen, som overføres, anvendes til barnets bedste.

169. En overførsel af kompetence kan endvidere ske på ethvert trin af sagsbehandlingen, og hvis der allerede er truffet afgørelse om f.eks. anbringelse uden for hjemmet i et land, kan en anmodning om overførsel af kompetence begrundes med, at forholdene efterfølgende har ændret sig således, at barnet eller den unge har opnået en stærkere tilknytning til et andet land.

170. Når kompetencen i en konkret sag først er overført, er udgangspunktet, at kompetencen forbliver hos den myndighed, der har overtaget kompetencen, selvom de omstændigheder, der begrundede overførslen, ændres. I anbringelsessager vil en overførsel af kompetence typisk indebære, at barnets eller den unges bopæl flyttes til et andet land, hvorved kompetencen til at træffe afgørelser vedrørende barnet eller den unge fremadrettet overgår til det nye bopælsland, jf. konventionens artikel 5, stk. 2. Hvis kompetencen skal føres tilbage til det oprindelige land, skal der således anmodes om overførsel af kompetencen igen.

171. Kommunens afgørelse om enten at fremsende, acceptere eller afslå kompetenceoverførslen må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 (forvaltningsloven). Sagsbehandlingen er derfor omfattet af forvaltningslovens almindelige regler om partshøring, klagevejledning m.v. Afgørelse om at overføre kompetencen træffes desuden under hensyn til barnets bedste og under iagttagelse af Danmarks øvrige folkeretlige forpligtelser, herunder bl.a. FN's Børnekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Læs mere om klageadgang i sager om kompetenceoverførsel efter artikel 8 og 9 under afsnit 6.5 og om konventionens forhold til andre konventioner under kapitel 13.

172. Det er ikke et krav for kompetenceoverførsel, at forældrene og barnet eller den unge er enige i, at kompetencen overføres. Det betyder, at kompetenceoverførslen kan ske både med og uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver. Kommunerne skal sikre sig, at der så vidt muligt er foretaget partshøring af alle parter, inden der træffes afgørelse om at acceptere eller afvise anmodningen om kompetenceoverførslen.

173. Det bemærkes, at konventionen ikke pålægger konventionslande en forpligtelse til at fremsætte en anmodning om kompetenceoverførsel eller til at acceptere en anmodning om overførsel af kompetence. Det betyder, at det vil være op til en dansk kommune at foretage en konkret og individuel vurdering baseret på barnets eller den unges behov, og hvad der vil være det bedste for barnet eller den unge. Det vil altid være en mulighed for personer og myndigheder med retlig interesse i sagen at påklage kommunens afgørelse til Ankestyrelsen, jf. retssikkerhedsloven § 65. Læs mere om klageadgang i sager om kompetenceoverførsel efter artikel 8 og 9 under afsnit 6.4.

6.3.1. Samarbejde mellem myndigheder og udveksling af oplysninger i sager om

kompetenceoverførsel efter artikel 8 og 9

174. Artikel 8 og 9 om overførsel af kompetence forudsætter et tæt samarbejde mellem de involverede myndigheder i de respektive konventionslande. Erfaringen viser, at der skal udveksles mange oplysninger, og at det kan være en langvarig proces, inden en overførsel falder på plads. Alle oplysninger til brug for kompetenceoverførslen skal derudover oversættes til det pågældende lands sprog. I nogle lande er det domstolene, der tager stilling til spørgsmålet om overførsel af kompetence. I andre lande er det administrative myndigheder, der tager stilling til sagen.

175. Social-, Bolig- og Ældreministeriet kan som centralmyndighed bistå med vejledning om sagsgangen og etablering af kontakt til rette myndighed gennem centralmyndigheden i det andet konventionsland, jf. konventionens artikel 31, litra a. Læs nærmere om centralmyndigheden i afsnit 1.3.

176. Det fremgår af både artikel 8, stk. 3, og artikel 9, stk. 2, at de berørte myndigheder kan udveksle synspunkter. Anmodninger efter artikel 8 eller 9 bør generelt besvares hurtigst muligt af hensyn til barnet. Det er de kompetente myndigheder i de pågældende konventionslande, der behandler anmodninger efter artikel 8 og 9. Det vil sige, at det i Danmark vil være den kommune, der er handlekommune for det pågældende barn efter retssikkerhedsloven § 9 a, der skal behandle en anmodning om kompetenceoverførsel.

177. Kommunen vil også kunne anmode om oplysninger eller en rapport om barnets eller den unges situation med henvisning til konventionens artikel 34 og 32, litra a. Læs mere herom under kapitel 8.

6.3.2. Anmodninger efter artikel 8 og 9 fra et andet konventionsland til en dansk kommune

178. I det følgende gennemgås behandlingen af anmodninger efter artikel 8 og 9 fra en myndighed i et andet konventionsland til en dansk kommune.

179. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 4, stk. 1, at en anmodning fra en myndighed i en anden konventionsstat til myndigheder i Danmark efter konventionens artikel 8 eller 9 om overførsel af kompetence og efter konventionens artikel 33 om anbringelse af et barn eller en ung her i landet indgives til Social-, Bolig- og Ældreministeriet. Ministeriet videresender anmodningen til barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område med henblik på, at denne kommune tager stilling til anmodningen. Læs nærmere om retssikkerhedslovens bestemmelser om handlekommune under afsnit 3.5.

180. Når ministeriet fremsender anmodningen til kommunen efter Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 4, vil anmodningen og alle relevante dokumenter som udgangspunkt være oversat til dansk.

181. En myndighed skal altid begrunde anmodningen om overførsel af kompetence, uanset om den fremsendes efter artikel 8 eller artikel 9. Når en dansk kommune skal vurdere, om en anmodning fra en udenlandsk myndighed kan accepteres eller afvises, skal kommunen vurdere, om anmodningen indeholder tilstrækkelige sagsoplysninger til, at kommunen kan træffe afgørelse.

Afhængigt af forholdene i den enkelte sag bør anmodningen redegøre for barnets eller den unges tilknytning til det land, som kompetencen ønskes overført til, ligesom den bør redegøre for, hvorfor myndigheden anser en myndighed i det pågældende land for at være bedre egnet til at behandle sagen. Det bør også anføres, hvorfor overførslen efter myndighedens opfattelse vil være til barnets bedste.

Efter ordlyden i artikel 8 og 9 er det endvidere myndigheden i det land, der overtager kompetencen, der skal foretage en vurdering af, hvad der er barnets bedste. Derfor skal kommunen foretage en vurdering heraf, inden kommunen træffer afgørelse om at acceptere eller afvise en anmodning om kompetenceoverførsel.

182. Når der er tale om overførsel af kompetence i en anbringelsessag, skal kommunen sørge for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst. For at kunne sikre at sagen om overførsel af kompetence er oplyst tilstrækkeligt, bør kommunen forberede sagen, som hvis der var tale om en tilsvarende sag i Danmark, f.eks. en anbringelsessag. Det betyder, at en kommune bør foretage en børnefaglig undersøgelse efter barnets lov § 20, hvis barnet eller den unge opholder sig i Danmark, med henblik på at afdække behovet for at overføre kompetencen til at træffe afgørelse om en anbringelse i et andet land.

Hvis barnet ikke opholder sig i Danmark, kan kommunen dels bede de udenlandske myndigheder om oplysninger dels indhente oplysninger om den eller de familiemedlemmer eller andre, som barnet eller den unge har en tilknytning til, med henblik på at acceptere eller afvise en anmodning. Det skal bemærkes, at indhentning af oplysninger om personer fra bl.a. andre offentlige myndigheder forudsætter samtykke, jf. retssikkerhedsloven § 11 a. Dog kan kravet om samtykke fraviges efter reglerne i retssikkerhedsloven § 11 c, nr. 1, i sager om særlig støtte til børn og unge efter barnets lov kapitel 4 og 5, hvor myndighederne kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse uden samtykke samt i forbindelse med undersøgelser efter reglerne i barnets lov §§ 18-27. Det bemærkes dog, at barnets lov §§ 24-27 omhandler undersøgelse af kommende forældre og dermed vedrører en situation, hvor et barn endnu ikke er født, hvorfor disse bestemmelser ikke finder anvendelse i sager efter konventionen, da denne ikke gælder for ufødte børn, jf. afsnit 2.7.

183. Når der er tale om, at et andet land anmoder om at få tillagt kompetencen efter artikel 9, bør kommunen altid vejlede forældremyndighedsindehaveren om konsekvenserne af en overførsel af kompetence, herunder navnlig at det herefter er et andet lands lovgivning, der skal træffes afgørelse efter, og at de danske myndigheder ikke længere har indflydelse på afgørelsen. Er der tale om overførsel af kompetence med henblik på anbringelse uden for hjemme i et andet land, bør der

endvidere vejledes om, at kompetencen til at træffe afgørelse om andre indsatser for barnet eller den unge fremadrettet overgår til det andet land, idet barnet eller den unge flytter sin bopæl til det pågældende land.

184. Kommunen kan udveksle synspunkter med de udenlandske myndigheder med henblik på sagens oplysning, jf. artikel 8, stk. 3, forud for kommunens endelige afgørelse efter konventionens artikel 8. Kommunen vil også kunne anmode om oplysninger eller en rapport om barnet med henvisning til konventionens artikel 34 og 32, litra a. Læs nærmere under kapitel 8.

6.3.3. Anmodninger efter artikel 8 og 9 fra en dansk kommune til et andet konventionsland

185. I det følgende gennemgås behandlingen af anmodninger efter artikel 8 og 9 fra en dansk kommune til en myndighed i et andet konventionsland.

186. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 6, stk. 1, nr. 1, at barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område sender anmodninger, jf. dog stk. 2 og 3, efter konventionens artikel 8 eller 9 om overførsel af kompetence til centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den pågældende anden konventionsstat.

187. Det fremgår videre af § 6, stk. 2, at uanset stk. 1 indgives en anmodning efter konventionens artikel 8 eller 9 til den myndighed, som den pågældende anden konventionsstat har udpeget efter konventionens artikel 44.

188. Endelig fremgår det af § 6, stk. 3, at handlekommunen kan sende en anmodning efter stk. 1 og 2 til Social-, Bolig- og Ældreministeriet, der videresender den til den relevante myndighed.

189. Barnets eller den unges handlekommune, jf. afsnit 3.5, kan således træffe afgørelse om at anmode myndighederne i et andet konventionsland om at overtage kompetencen til at træffe afgørelse om at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet i det pågældende land efter artikel 8 eller om at tillægge kompetencen hertil til den danske kommune efter artikel 9. Afgørelsen forudsætter, at det vurderes at være til barnets eller den unges bedste, og betingelserne efter artikel 8 og 9 i øvrigt er opfyldt.

190. Forud for kommunens afgørelse om at fremsætte en anmodning efter artikel 8 eller 9, kan kommunen udveksle synspunkter med de udenlandske myndigheder med henblik på sagens oplysning, jf. artikel 8, stk. 3, og artikel 9, stk. 2.

191. Afgørelsen om overførsel af kompetence træffes efter reglerne i konventionen og forudsætter, at betingelserne i artikel 8 og 9 er opfyldt, herunder at kommunen vurderer, at overførsel af kompetence vil være til barnets eller den unges bedste. Læs nærmere under afsnit 6.2.1 og 6.2.2.

192. Hvis en kommune ønsker at overtage kompetencen vedrørende et barn eller en ung, som har bopæl i udlandet, er det den kommune, som er barnets eller den unges handlekommune, som kan anmode om at få overført kompetencen. Læs nærmere om retssikkerhedslovens bestemmelser om handlekommune i afsnit 3.5. Det er dog en forudsætning for at kunne anmode om kompetenceoverførsel, at barnet eller den unge har en væsentlig tilknytning til Danmark efter artikel 8, stk. 2 i konventionen.

193. Kommunen skal altid begrunde anmodningen om overførsel af kompetence uanset om den fremsendes efter artikel 8 eller artikel 9. I anmodningen bør kommunen navnlig redegøre for barnets eller den unges tilknytning til det land, som kompetencen ønskes overført til, ligesom den bør redegøre for, hvorfor kommunen anser en myndighed i det pågældende land for at være bedre egnet til at behandle sagen. Det bør også anføres, hvorfor overførslen efter kommunens opfattelse vil være til barnets eller den unges bedste. Efter ordlyden af artikel 8 er det det land, der overtager kompetencen, der skal foretage en vurdering af barnets bedste. Dog skal konventionens regler anvendes ud fra, at barnets bedste skal være det overordnede hensyn, hvorfor kommunen også skal foretage en vurdering inden den fremsætter anmodningen.

194. For at sikre at sagen om overførsel af kompetence er oplyst tilstrækkeligt, bør kommunen forberede sagen, som hvis der var tale om en tilsvarende sag i Danmark, f.eks. en anbringelsessag. Det vil sige, at når der er tale om overførsel af kompetence i en anbringelsessag, bør kommunen tage afsæt i den børnefaglige undersøgelse, der har dannet grundlag for anbringelsen eventuelt suppleret med nye udtalelser eller undersøgelser m.v. og med inddragelse af barnet eller den unges holdning og synspunkter i forhold til at flytte til udlandet på baggrund af en kompetenceoverførsel. Hvis der ikke tidligere er foretaget en børnefaglig undersøgelse, bør kommunen foretage en sådan efter barnets lov § 20 med henblik på at begrunde behovet for at overføre kompetencen til at træffe afgørelse om en anbringelse i et andet land.

195. Hvis barnet eller den unge ikke opholder sig i Danmark, kan kommunen indhente oplysninger med henblik på at acceptere eller afvise en anmodning, og samtidig vil dette danne grundlag for, at kommunen kan iværksætte en børnefaglig undersøgelse og have denne del af oplysningsgrundlaget på plads, så snart barnet eller den unge er kommet til Danmark.

196. Kommunen bør desuden altid i anmodningen præcisere, hvad der nøjagtigt overføres kompetence til. I en situation, hvor anmodningen fremsættes med henblik på en anbringelse, bør det fremgå, at kompetencen bedes overtaget med henblik på anbringelse af barnet eller den unge i X-land. Formålet hermed er så vidt muligt at sikre, at kompetencen anvendes i overensstemmelse med den vurdering af barnets bedste, som kommunen har foretaget.

197. Kommunen bør altid vejlede forældremyndighedsindehaveren om konsekvenserne af en overførsel af kompetence, herunder navnlig at det herefter er et andet lands lovgivning, der skal træffes afgørelse efter, og at de danske myndigheder ikke længere har indflydelse på afgørelsen. Er der tale om overførsel af kompetence med henblik på anbringelse uden for hjemmet i et andet land,

bør der endvidere vejledes om, at kompetencen til at træffe afgørelse vedrørende barnet eller den unge som helhed fremadrettet overgår til det andet land, idet barnet eller den unge flytter sin bopæl til det pågældende land.

198. Hvis den myndighed, som en kommune anmoder om kompetenceoverførsel efter artikel 8 eller 9, ikke besvarer forespørgslen inden for et rimeligt tidsrum, må kommunen betragte det som en afvisning af anmodningen og selv fortsætte behandlingen vedrørende barnet eller den unge.

199. Kommunen skal være opmærksom på, at kommunen som udgangspunkt først kan træffe selve afgørelsen om anbringelse uden for hjemmet, når barnet eller den unge er ankommet til Danmark, medmindre det land, hvor kompetencen overføres fra, stiller krav om, at der er truffet afgørelser herom, inden barnet eller den unge udleveres. I dette tilfælde indeholder barnets lov § 4, stk. 2, en hjemmel til, at når en dansk myndighed efter artikel 8 og 9 er tillagt kompetence til at behandle en sag om anbringelse uden for hjemmet her i Danmark af et barn eller en ung, der opholder sig i udlandet, har barnet eller den unge ret til hjælp og støtte efter kapitel 5. Dette gælder kun i særlige tilfælde. Læs nærmere om undtagelser til kravet om lovligt ophold i særlige tilfælde i sager om kompetenceoverførsel under afsnit 3.3.2.

200. Det bemærkes, at en overførsel af kompetence ikke er en garanti for, at der træffes en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet i det land, som overtager kompetencen, eller at barnet eller den unge anbringes i en bestemt plejefamilie eller på et bestemt børne- og ungehjem. Hvis den myndighed, som overtager kompetencen, f.eks. på baggrund af national lovgivning vurderer, at det vil være bedst for barnet eller den unge at blive anbragt i netværkspleje, kan myndigheden træffe afgørelse herom. Det kan også være, at det andet lands lovgivning giver mulighed for at træffe afgørelse om andre typer af beskyttelsesforanstaltninger, der minder om en anbringelse.

Når en dansk kommune behandler en sag om kompetenceoverførsel, kan kommunen dog udveksle synspunkter med myndighederne i det andet konventionsland, jf. artikel 8, stk. 3, og artikel 9, stk. 2. Herigennem kan kommunen anmode om at få oplyst, hvilke afgørelser den anden myndighed påtænker at træffe på baggrund af overførslen af kompetencen. Dette vil efter omstændigheder også være nødvendigt for kommunen med henblik på at sikre tilstrækkelig sagsoplysning for at kunne træffe afgørelse i sagen. Læs nærmere om udveksling og indhentelse af oplysninger under kapitel 8.

6.3.4. Inddragelse af barnet eller den unge ved anmodninger efter artikel 8 og 9

201. I sager om kompetenceoverførsel efter artikel 8 og 9 bør kommunen, inden den træffer afgørelse, så vidt muligt søge at tilvejebringe barnets eller den unges holdning til den påtænkte afgørelse.

202. Derudover følger det af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 4, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at barnets eller den unges holdning til og syn på anmodningen er tilvejebragt og inddraget ved samtale eller anden direkte kontakt, inden kommunalbestyrelsen

træffer afgørelse efter konventionens artikel 8, 9 eller 33.

203. Det følger videre af § 4, stk. 3, at kravet om samtale eller anden direkte kontakt i stk. 2 i helt særlige tilfælde helt eller delvist kan fraviges, hvis barnets eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Barnets eller den unges holdning og synspunkter skal i disse tilfælde tilvejebringes på anden vis.

204. Tilvejebringelse af barnets eller den unges holdning vil f.eks. kunne ske ved, at kommunen anmoder det pågældende lands myndigheder om at tilvejebringe og fremsende oplysninger herom. Barnets eller den unges holdning kan tilvejebringes gennem en samtale med barnet eller den unge eller på anden vis. Hvis barnets eller den unges holdning ikke allerede fremgår af den anmodning, som kommunen har modtaget fra den udenlandske myndighed eller sagens oplysninger i øvrigt, kan kommunen sende en anmodning herom til det pågældende land efter konventionens artikel 32 eller 34.

6.3.5. Inddragelse af forældremyndighedsindehaveren i sager om overførsel af kompetence efter artikel 8 og 9

205. Kommunens godkendelse eller afvisning af anmodning efter konventionens artikel 8 og 9 må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand, da anmodningen, hvis den accepteres, kan få væsentligt betydning for, hvad der fremadrettet vil gælde for barnet eller den unge og forældrene. Sagsbehandlingen er derfor omfattet af forvaltningslovens almindelige regler om partshøring, klagevejledning m.v.

206. Det betyder, at den danske kommune skal forsøge at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Dette gælder også, hvis vedkommende opholder sig uden for Danmark. Den danske kommune skal således forsøge at partshøre vedkommende og skal sørge for, at vedkommende får besked om en afgørelse og dertilhørende klagevejledning. Herudover bør den danske kommune sikre, at forældremyndighedsindehaverens holdning til og syn på sagen er belyst tilstrækkeligt, og at vedkommendes oplysninger om barnet eller den unge så vidt muligt indgår i sagen. Til brug for dette kan den danske kommune f.eks. anvende konventionens regler om udveksling og indhentelse af oplysninger. Læs nærmere herom under kapitel 8.

207. Det er ikke en betingelse for anbringelsen i Danmark, at forældremyndighedsindehaveren har meddelt samtykke til anbringelsen, men den danske kommune skal forsøge at indhente samtykke. Er forældremyndigheden som følge af anbringelsen overført til anbringelsesstedet i medfør af lovgivningen i bopælslandet, bør der indhentes en udtalelse fra det pågældende anbringelsessted.

6.4. Klageadgang i sager om kompetenceoverførsel efter artikel 8 og 9

208. Det fremgår af retssikkerhedsloven § 65, stk. 1, at de afgørelser, som kommunalbestyrelsen træffer efter reglerne i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen kan indbringes for Ankestyrelsen.

Klagerne behandles efter reglerne i retssikkerhedsloven.

209. Det følger videre af retssikkerhedsloven § 65, stk. 2, at Ankestyrelsen kan behandle afgørelser efter reglerne i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen i sager, hvor børne- og ungeudvalgets afgørelse er indbragt for Ankestyrelsen.

210. Det fremgår af retssikkerhedsloven § 65, stk. 3, at personer og myndigheder, som har en retlig interesse i sagen, kan klage over afgørelsen.

211. Ved ”myndigheder” skal bl.a. forstås den udenlandske myndighed, som har anmodet om overførslen. Det fremgår endvidere af forarbejderne til bestemmelsen, at ved ”personer” vil der typisk være tale om barnets eller den unges forældre, bedsteforældre eller andre personer med et slægtskab til barnet eller den unge, eller personer, som har haft barnet eller den unge boende i husstanden eller på anden måde har bidraget væsentligt til barnets eller den unges forsørgelse. Det må i forlængelse heraf antages, at en plejefamilie, som barnet eller den unge har været anbragt hos i længere tid og er knyttet til, også må antages at være klageberettiget. Hvilke personer og myndigheder, som i en konkret sag er klageberettigede, vil bero på en konkret og individuel vurdering i det enkelte tilfælde. Det bemærkes dog, at barnet eller den unge ikke har ret til at klage efter reglerne i retssikkerhedsloven § 65, medmindre andet er fastsat i anden lovgivning. En afgørelse om accept eller afvisning af en anmodning om kompetenceoverførsel træffes med hjemmel i konventionen, som ikke fastsætter særlige klageregler for børn og unge, og derfor vil barnet eller den unge som udgangspunkt ikke kunne klage over en kommunes afgørelse om accept eller afvisning af en anmodning om kompetenceoverførsel.

212. Klagefristen efter § 65, stk. 3, er fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelse, jf. retssikkerhedsloven § 67.

Klagefristen begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor meddelelsen om afgørelsen er kommet frem til adressaten, f.eks. den udenlandske myndighed. Det skal bemærkes hertil, at der kan gå væsentlig tid førend, at kommunens afgørelse bliver fremsendt til den udenlandske myndighed, og dermed udskydes det tidspunkt, hvorfra klagefristen regnes.

213. En klage over afgørelsen har ikke i sig selv opsættende virkning, jf. retssikkerhedsloven § 72, stk. 1, men kommunen eller Ankestyrelsen kan tillægge en klage opsættende virkning. Kommunen kan således allerede, når den træffer afgørelse efter konventionen, fastsætte, at en eventuel klage får opsættende virkning. Der henvises til pkt. 293 i vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsvejledningen) og Folketingets Ombudsmand udtalelse i sagsnummer 2006.397.

Forhold, der kan tale for, at en myndighed tillægger en klage over en afgørelse opsættende virkning, kan være, at der er en vis tvivl om afgørelsen, og at dens iværksættelse vil for borgeren eller myndigheden have vidtrækkende konsekvenser, som ikke – eller kun vanskeligt – lader sig

genoprette, jf. pkt. 293 i retssikkerhedsvejledningen.

Dette vil især ofte kunne være tilfældet i sager om overførsel af kompetence til at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet efter konventionens artikel 8 eller 9 eller udenlandske plejeanbringelser, der skal gennemføres i Danmark. Det er derfor væsentligt, at kommunen og Ankestyrelsen i disse sager er opmærksomme på muligheden for at tillægge en klage opsættende virkning.

7. Udenlandske myndigheders anbringelse af børn og unge uden for hjemmet i Danmark efter artikel 33

214. Artikel 33 giver mulighed for at anbringe et barn eller en ung i et andet konventionsland. Artikel 33 kan dog ikke anvendes af danske kommuner, da dansk ret ikke giver adgang til at træffe afgørelse om en anbringelse, der skal finde sted i udlandet med undtagelse af særlige aftaler med Grønland og Færøerne. Derfor vil artikel 33 i dansk kontekst kun kunne anvendes i en indgående sag, dvs. hvor en myndighed i et andet konventionsland anmoder en dansk kommune om at anbringe et barn eller en ung i Danmark.

I forhold til muligheden for at en dansk kommune kan anbringe et barn eller en ung i et andet land, henvises derfor til afsnit 6.2.1 om konventionens artikel 8.

I de følgende afsnit gennemgås indholdet af artikel 33.

7.1. Generelt om konventionens artikel 33

215. Det fremgår af artikel 33, stk. 1, at hvis en myndighed, der har kompetence efter artikel 5 til 10, påtænker at anbringe barnet hos en plejefamilie eller på en institution eller i et kafala-plejeforhold eller lignende plejeforhold, og denne anbringelse eller dette plejeforhold skal iværksættes i en anden kontraherende stat, skal myndigheden forinden forelægge sagen for centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i sidstnævnte stat. Myndigheden fremsender i den forbindelse en rapport om barnet med en begrundelse for den påtænkte anbringelse eller det påtænkte plejeforhold.

216. Det fremgår videre af artikel 33, stk. 2, at der i den stat, som fremsætter anmodningen, kun kan træffes afgørelse om anbringelse eller plejeforhold, hvis centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den stat, som anmodningen rettes til, har godkendt anbringelsen eller plejeforholdet under hensyntagen til barnets bedste.

217. Artikel 33 fastsætter således en procedure, der skal følges, når en myndighed i et konventionsland påtænker at anbringe et barn eller en ung i et andet konventionsland. Det er den kompetente myndighed i barnets eller unges bopælsland, der kan tage initiativet til en sådan anbringelse.

Forinden en kompetent myndighed træffer afgørelse om anbringelse i et andet konventionsland, skal myndigheden således forelægge sagen for myndighederne i det pågældende land.

Forelæggelsen skal indeholde en rapport om barnet eller den unge med en begrundelse for den påtænkte anbringelse. Denne procedure giver modtagerstatens myndigheder mulighed for at vurdere afgørelsens hensigtsmæssighed. Hvis modtagerstatens myndigheder er enige i anbringelsen, får de mulighed for på forhånd at arrangere barnets ophold, herunder spørgsmål om opholdstilladelse, anbringelsessted og eventuel fordeling af udgifter forbundet med anbringelsen. Læs mere om aftale om fordeling af udgifter under afsnit 7.6 om dækning af udgifter.

218. Hvis høringsproceduren i artikel 33 ikke er fulgt, kan myndighederne i det land, hvor anbringelsen skal foregå, nægte at anerkende afgørelsen om anbringelse af barnet eller den unge, jf. konventionens artikel 23, stk. 2, litra f.

219. Artikel 33, stk. 1, i konventionen betyder, at hvis en myndighed overvejer at anbringe et barn eller en ung i en plejefamilie eller på en institution eller i et kafala-plejeforhold eller et lignende plejeforhold, og dette skal være i et andet kontraherende land, skal konventions regler være opfyldt, før denne anbringelse kan blive sat i kraft. Disse regler omfatter samarbejde mellem myndighederne i begge kontraherende lande og sikrer, at hensynet til barnets eller den unges bedste varetages.

220. Artikel 33, stk. 1, bestemmer, at en kompetent myndighed i bopælslandet skal forelægge sagen for myndighederne i den stat, hvor barnet påtænkes anbragt (herefter ”modtagerlandet”), inden myndigheden træffer afgørelse. Bopælslandet skal i den forbindelse fremsende en rapport om barnet eller den unge med en begrundelse for anbringelsen. Modtagerlandet skal på baggrund af rapporten vurdere, om en anbringelse i modtagerlandet er til barnets bedste. Først når myndighederne i modtagerlandet har godkendt anbringelsen, kan bopælslandet træffe afgørelse om overførsel af anbringelsen. Modtagerlandets godkendelse skal være udtrykkelig. Passivitet kan ikke betragtes som udtryk for godkendelse.

221. Konventionen og artikel 33 forpligter ikke til, at en myndighed i modtagerlandet skal acceptere anbringelsen af et barn eller en ung fra et andet konventionsland. Bestemmelsen forpligter heller ikke konventionslandene til at anbringe et barn eller en ung i et andet konventionsland. Artikel 33 forpligter alene det land, der påtænker at anbringe et barn eller en ung i en plejefamilie eller lignende i et andet konventionsland, til at følge den procedure, der er fastsat i bestemmelsen. Følges proceduren ikke, kan anerkendelse af anbringelsen afslås, jf. artikel 23, stk. 3, litra f. Læs mere om anerkendelse af udenlandske beskyttelsesforanstaltninger på det sociale område under kapitel 4.

222. Der må derved ikke træffes afgørelse om anbringelse af barnet i Danmark af den udenlandske myndighed, før kommunen har godkendt anbringelsen eller plejeforholdet. Derfor bør anmodninger efter artikel 33 behandles hurtigst muligt under hensyntagen til barnets bedste.

223. Kommunens afgørelse om godkendelse eller afvisning af anmodningen træffes efter artikel 33

i konventionen, og er en afgørelse efter forvaltningsloven. Som udgangspunkt træffes afgørelsen på baggrund af de oplysninger m.v., som den udenlandske myndighed fremsender i den rapport, der efter konventionen skal ledsage anmodningen.

Kommunens besvarelse af en udenlandsk myndigheds anmodning efter artikel 33, herunder afgørelsen i forhold til anmodningen, kan være på dansk. Læs mere om anvendelse af fremmedsprog i afsnit 1.4.

224. Kommunens afgørelse om at godkende eller afvise anmodningen kan påklages til Ankestyrelsen. Læs mere i afsnit 7.4.

Hvis en dansk kommune vælger at acceptere anmodningen, kan den udenlandske myndighed træffe afgørelse om at anbringe barnet eller den unge i Danmark. Det vil herefter være op til kommunen og den udenlandske myndighed at aftale nærmere om rejsen til Danmark. Når barnet eller den unge er ankommet til Danmark og opholder sig lovligt her i landet, kan kommunalbestyrelsen eller kommunens børne- og ungeudvalg herefter træffe de fornødne afgørelser efter reglerne i barnets lov, herunder om valg af anbringelsessted m.v. Læs mere om når barnet er kommet til Danmark under afsnit 7.5.

7.1.1. Høringsproceduren i artikel 33

225. Kravet om forudgående høring og godkendelse i modtagerlandet skal sikre, at alle de spørgsmål, der kan opstå som følge af en anbringelse i et andet konventionsland, så vidt muligt afklares, før anbringelsen gennemføres. Danske kommuner skal således indgå i en dialog om de nærmere vilkår for anbringelsen med den udenlandske myndighed, der ønsker at anbringe et barn eller en ung i Danmark. Det drejer sig om de administrative og praktiske betingelser for barnets eller den unges ophold i Danmark, herunder spørgsmålet om opholdstilladelse. Barnet eller den unge kan have særlige behov, som kræver indsats, hvorfor det på forhånd bør afklares, hvorvidt lovgivningen i modtagerlandet, dvs. Danmark, hjemler sådanne indsatser.

Formålet med proceduren er overordnet at sikre, at en dansk kommune kan foretage en selvstændig vurdering af, hvorvidt det ud fra hensynet til barnets bedste er hensigtsmæssigt, at barnet anbringes i Danmark, herunder i den påtænkte plejefamilie eller på det pågældende børne- og ungehjem. Vurderingen af barnets bedste foretages som udgangspunkt på grundlag af bopælslandets rapport om barnet eller den unge og begrundelsen for anbringelsen, da det er bopælslandet, der har de bedste forudsætninger for at fremskaffe de relevante oplysninger om barnet eller den unge.

Hvis en dansk kommune godkender anbringelsen her i landet, træffer den kompetente myndighed i bopælslandet en afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge i Danmark. Denne afgørelse skal en dansk kommune som udgangspunkt anerkende og gennemføre. Læs mere herom under afsnit 7.3 om behandling af sager om udenlandske myndigheders anbringelse af børn under for hjemmet i Danmark efter artikel 33.

226. Når barnet eller den unge anbringes i Danmark efter artikel 33, får barnet eller den unge bopæl i Danmark. Kompetencen overgår til den danske kommune fra det øjeblik, bopælen skifter. Det er herefter dansk lovgivning, der finder anvendelse i forhold til anbringelsen af barnet eller den unge, jf. konventionens artikel 5, stk. 2, og artikel 15, stk. 1. Det betyder, at det er den danske kommune, der fremadrettet træffer afgørelse vedrørende barnet eller den unge. Det vil således være den danske kommune, der skal træffe afgørelse om iværksættelse af nye beskyttelsesforanstaltninger, dvs. indsatser, i forhold til barnet eller den unge, ligesom det vil være den danske kommune der træffer afgørelse om anbringelse i Danmark, valg af anbringelsessted, tilrettelæggelsen af samvær mv. Læs nærmere om en dansk kommunes behandling af sagen, når barnet er kommet til Danmark under afsnit 7.5.

227. Artikel 33 forpligter således ikke et konventionsland, og dermed heller ikke en dansk kommune, til at anerkende en anbringelse på vilkår, der går ud over den nationale lovgivning, dvs. dansk ret. En dansk kommune bør derfor i forbindelse med høringen oplyse bopælslandet om de lovgivningsmæssige rammer, som den påtænkte anbringelse kan gennemføres indenfor, dvs. som oftest reglerne i barnets lov, før anbringelsen gennemføres.

7.2. Anvendelsesområde for artikel 33

228. Artikel 33 i konventionen skal ses i sammenhæng med konventionens artikel 3, litra e, hvorefter det tydeligt fremgår, at anbringelse af barnet eller den unge hos en plejefamilie eller på en institution eller i et kafala-plejeforhold eller lignende plejeforhold er en beskyttelsesforanstaltning, som er omfattet af konventions anvendelsesområde.

229. Artikel 33 omfatter placering af barnet eller den unge hos en plejefamilie eller på en institution eller i et kafala-plejeforhold eller lignende plejeforhold. Bestemmelsen omfatter både anbringelser med og uden samtykke. For så vidt angår kafala-plejeforhold, er der tale om en særlig form for plejeanbringelse, der anvendes i visse muslimske lande. Ved kafala anbringes et barn eller den unge, der har behov for beskyttelse, hos en myndighed, institution eller hos en familie med henblik på, at denne varetager omsorgen for barnet eller den unge og dets formue. I modsætning til adoption, som er forbudt efter islamisk lov, afbryder kafala ikke den retlige forbindelse mellem barnet og dets biologiske slægt.

Der findes ikke en anbringelsestype efter dansk ret, som kan sidestilles med kafala-plejeforhold. Hvis en udenlandsk myndighed sender en artikel 33-sag til en dansk kommune med ønske om at anbringe et barn eller en ung i et kafala-plejeforhold i Danmark, skal kommunen således vurdere på baggrund af den fremsendte rapport og eventuelle andre fremsendte oplysninger, om det vil være til barnets eller den unges bedste at blive anbragt uden for hjemmet eller placeret i privat familiepleje i Danmark. Kommunen bør samtidig gøre den udenlandske myndighed opmærksom på, at kafala-plejeforhold ikke er en beskyttelsesforanstaltning, som kan iværksættes i Danmark.

230. For så vidt angår ”andre plejeforhold” kan dette i dansk sammenhæng efter omstændighederne omfatte privat familiepleje efter barnets lov § 42, hvis en udenlandsk myndighed er involveret i plejeforholdets gennemførelse i Danmark. Det fremgår således af Haag 96-betænkningen, at privat familiepleje ikke opfattes som en anbringelse, da det er en aftale, der er indgået uden de sociale myndigheders mellemkomst, men aftalen vil kunne være omfattet af konventionen, da kommunen, hvor plejefamilien bor, skal godkende familien, hvis et barn under 14 år skal opholde sig hos en privat familiepleje i mere end 3 måneder. Dette følger af barnets lov § 42.

Læs nærmere om reglerne for privat familiepleje under punkt 218-227 i vejledning nr. 9148 af 15. marts 2024 om anbringelse (delvejledning 4 af 6 til barnets lov).

231. Hvis et anbragt barn eller ung skal på et kortvarig ferieophold i udlandet, er dette ikke omfattet af anvendelsesområdet for artikel 33, ligesom privatretlige plejeforhold, hvor myndigheder ikke er involveret, heller ikke er omfattet. Det betyder, at hvis en forældremyndighedsindehaver, som er bosat i et andet land, flytter sit barn til Danmark for at bo hos et familiemedlem, så er dette ikke omfattet af artikel 33. Det er således et krav, at det er en kompetent myndighed i bopælslandet, f.eks. domstol, administrativ myndighed m.m., som er involveret i barnet eller den unges anbringelse til Danmark.

232. Hvis et barn eller en ung flytter med en forældremyndighedsindehaver til Danmark, uagtet at den pågældende forældremyndighedsindehaver ikke er barnets biologiske forælder, finder artiklen ikke anvendelse, da der i så fald ikke er tale om et anbringelsesforhold. I forhold til situationer, hvor barnet flytter med forældremyndighedsindehaveren til Danmark henvises til afsnit 4.1, hvor reglerne for anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed i sociale sager er beskrevet.

Det bemærkes hertil, at i modsætning til Danmark, bliver forældremyndigheden i mange lande frataget de biologiske forælder og tillagt enten den anbringende myndighed eller plejeforældrene, når barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet.

233. En anbringelse med adoptionsformål eller anbringelse grundet strafbart forhold begået af et barn, eller en ung, som ikke er omfattet af konventionen, jf. artikel 4, er således heller ikke omfattet af artikel 33. Læs nærmere herom under afsnit 2.5.

234. Artikel 33 kan ikke anvendes med tilbagevirkende kraft. Det betyder, at anbringes et barn eller en ung i Danmark af en udenlandsk myndighed, uden at artikel 33 anvendes, kan myndigheden ikke fremsende en anmodning, når barnet eller den unge har taget ophold i Danmark. I disse tilfælde kan kommunen nægte at anerkende anbringelsen, jf. konventions artikel 23, stk. 2. Læs nærmere om anerkendelse af udenlandske beskyttelsesforanstaltninger på det sociale område under kapitel 4.

Det bemærkes, at kommunen i sådanne tilfælde skal være opmærksom på dens tilsynsforpligtelse over for barnet eller den unge og derfor undersøge, om der er grundlag for at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov. Læs nærmere om danske kommuners

tilsynsforpligtelse under afsnit 3.4.

7.3. Behandling af sager om udenlandske myndigheders anbringelse af børn og unge uden for hjemmet i Danmark efter artikel 33

235. Danmark har i henhold til konventionens artikel 44 afgivet erklæring om, at anmodninger efter artikel 33 skal fremsættes gennem Social-, Bolig- og Ældreministeriet, som er dansk centralmyndighed.

236. Det fremgår således af § 4, stk. 1 i bekendtgørelsen om anvendelse af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen på det sociale område, at anmodning fra en myndighed i et andet konventionsland til myndigheder i Danmark efter konventionens artikel 33 om anbringelse af et barn eller en ung her i landet skal indgives til Social-, Bolig- og Ældreministeriet. Ministeriet videresender anmodningen til barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, med henblik på at kommunen tager stilling til anmodningen. For beskrivelse af reglerne om handlekommune henvises til afsnit 3.5.

237. Det fremgår endvidere af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 4, stk. 2 og 3, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at barnets eller den unges holdning til og syn på anmodningen er tilvejebragt og inddraget ved samtale eller anden direkte kontakt med barnet eller den unge, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter konventionens artikel 33. Kravet om samtale eller anden direkte kontakt i stk. 2 kan i helt særlige tilfælde helt eller delvist fraviges, hvis barnets eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Barnets eller den unges holdning og synspunkter skal i disse tilfælde tilvejebringes på anden vis, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 3.

238. Når kommunen modtager en anmodning om anbringelse af et barn eller en ung hos en plejefamilie, på et børne- og ungehjem eller i privat familiepleje i Danmark, skal kommunen indledningsvist vurdere, om der er et tilstrækkeligt oplyst grundlag for at kunne træffe afgørelse om enten at godkende anbringelsen eller plejeforholdet eller afslå dette.

Det fremgår af artikel 33, at en anmodning efter artiklen skal indeholde en rapport om barnet med en begrundelse for den påtænkte anbringelse eller det påtænkte plejeforhold. Rapporten skal indeholde en begrundelse for den påtænkte anbringelse, men bestemmelsen fastsætter ikke yderligere krav til rapportens indhold. Det må imidlertid antages at følge af forholdets natur, at rapporten skal indeholde tilstrækkelige oplysninger til, at kommunen kan foretage en vurdering af, om anbringelsen må antages at være til barnets eller den unges bedste. Dette må vurderes at omfatte oplysninger om bl.a. barnets eller den unges og familiens problemer og ressourcer, det påtænkte anbringelsessteds egnethed, overvejelser om gennemførelse af barnets eller den unges samvær og kontakt med familie og netværk m.v.

239. For at sikre at sagen er oplyst tilstrækkeligt, bør kommunen vurdere rapporten ud fra de

forhold, som ville være relevante, hvis der var tale om en tilsvarende anbringelsessag i Danmark. Det betyder, at en kommune bør vurdere rapporten i forhold til, om den indeholder tilstrækkelige oplysninger til at gøre det ud for en børnefaglig undersøgelse efter barnets lov § 20 og dermed vil kunne danne grundlag for en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. Hvis der er tale om godkendelse af privat familiepleje, bør kommunen vurdere, om den har tilstrækkelig med oplysninger til at oplyse sagen efter bestemmelserne i barnets lov § 42.

Hvis kommunen vurderer, at der ikke er tilstrækkelige oplysninger i rapporten, kan kommunen anmode den udenlandske myndighed om yderligere oplysninger eller dokumentation. Her kan konventionens artikel 32 eller 34 anvendes. Læs nærmere herom under kapitel 8. Det bemærkes hertil, at hvis kommunen ligger inde med andre oplysninger af betydning for vurderingen af anmodningen, kan de efter omstændighederne også indgå i vurderingen.

7.3.1. Vurdering af barnets bedste i sager efter artikel 33

240. En afgørende forudsætning for godkendelse af den påtænkte anbringelse i Danmark er, at anbringelsen er til barnets bedste. Denne vurdering skal kommunen foretage på baggrund af bopælslandets rapport og begrundelsen for anbringelsen. Det bemærkes, at det ikke er bopælslandets afgørelse om anbringelse, som kommunen skal vurdere. Den afgørelse har den kompetente myndighed i bopælslandet truffet, og kommunen kan ikke efterprøve de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for denne afgørelse, jf. konventionens artikel 25. Kommunen skal derfor alene tage stilling til, om en anbringelse *i Danmark* frem for i det andet land vil være til barnets bedste. Det vil sige, det er det forhold, at anbringelsen skal finde sted i Danmark, som kommunen skal vurdere.

Der er tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Vurderingen bør tage udgangspunkt i barnets eller den unges tilknytning til Danmark sammenholdt med en vurdering af, hvorvidt en anbringelse af barnet eller den unge i den konkret udvalgte plejefamilie eller det konkrete børne- og ungehjem, som kommunen påtænker at anbringe barnet eller den unge i, når bopælen er skiftet til Danmark, kan betragtes som hensigtsmæssig ud fra barnets eller den unges behov.

241. Ved vurderingen af barnets eller den unges tilknytning til Danmark bør der lægges vægt på, om der er familie eller netværk i Danmark, som barnet eller den unge er tæt knyttet til. Afhængigt af forholdene i den enkelte sag kan det være relevant at afdække, hvor barnet eller den unges familie bor, hvad barnets eller den unges sprog er, hvordan barnets eller den unges kultur kommer til udtryk, hvilket skolebehov barnet eller den unge har, samt hvor længe barnet har boet i det pågældende andet land. Andre tilknytningsfaktorer kan efter omstændighederne inddrages i den konkrete sag.

242. Alt i alt kan følgende indgå som en række forhold, der efter omstændighederne, kan være relevant for vurderingen af barnets bedste:

- Barnets eller den unges ret til familieliv, herunder f.eks. om barnet eller den unge har forældre, andre familiemedlemmer eller netværk her i landet, som barnet eller den unge vil have behov for hyppigt samvær med under en anbringelse, samt mulighederne for samvær og kontakt med eventuelle forældre, familiemedlemmer og netværk i udlandet.
- Barnets eller den unges ret til omsorg og beskyttelse m.v., herunder mulige anbringelsessteder, bl.a. eventuelle familiemedlemmer her i landet, som efter omstændighederne vil kunne have barnet eller den unge i netværkspleje, eventuel supplerende støtte og behandling her i landet, herunder i forhold til særlige behov som følge af f.eks. en funktionsnedsættelse, samt tilsyn og opfølgning.
- Barnets eller den unges ret til identitet, herunder bl.a. bevarelse af sprog, kultur m.v.
- Barnets eller den unges ret til uddannelse.
- Barnets eller den unges ret til sundhed, herunder adgang til f.eks. relevant sundhedsfaglig behandling.

243. Derudover bør der i vurderingen indgå, hvorvidt det på det foreliggende grundlag må antages, at der vil være grundlag for en anbringelse efter barnets lovs regler, når barnet eller den unge eventuelt får lovligt ophold her i landet. Dette skal understøtte, at det så vidt muligt sikres, at en dansk kommune ikke træffer afgørelse om at acceptere et andet konventionslands anbringelse af et barn eller en ung her i landet, hvorefter det viser sig, at der efter dansk ret ikke er grundlag for denne anbringelse her i landet, da denne situation som udgangspunkt ville stride mod barnets bedste. Den danske kommune kan dog ikke træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet her i landet eller godkende placering i privat familiepleje, inden barnet eller den unge er ankommet til Danmark og har fået lovligt ophold her i landet. Derfor er kommunen heller ikke forpligtet af den udenlandske afgørelse, da kommunen skal foretage en konkret individuel vurdering, når barnet eller den unge er kommet til Danmark. Det vil derfor heller ikke kunne udelukkes, at kommunen, når barnet eller den unge er kommet til Danmark, bliver bekendt med yderligere oplysninger i sagen, som ændrer på det grundlag, kommunen vurderede anbringelsen på baggrund af i første omgang. Se nærmere om, hvad kommunen skal gøre, når barnet eller den unge er kommet til Danmark under afsnit 7.6.

244. Hvis kommunen på baggrund af barnets eller den unges tilknytning til Danmark vurderer, at en anbringelse af barnet i Danmark ikke er til barnets bedste på, bør anbringelsen som udgangspunkt ikke godkendes.

245. En væsentlig forudsætning for, at kommunen kan vurdere, om anbringelsen af barnet eller den unge i Danmark er til barnets bedste, er, at den råder over de nødvendige oplysninger om barnet eller den unge. Disse bør derfor fremgå af den rapport, som bopælslandet fremsender, ligesom rapporten så vidt muligt bør indeholde en beskrivelse af barnets eller den unges tilknytning til henholdsvis Danmark og bopælslandet. Det kan også være relevant at inddrage forældremyndighedsindehaverens tilknytning til Danmark. Rapporten bør være oversat til dansk eller engelsk.

Bopælslandet skal desuden give en konkret begrundelse for, at barnet ønskes anbragt i en bestemt plejefamilie eller institution. Det er ikke tilstrækkeligt at henvise til, at et givent børne- og ungehjem eksempelvis har gode behandlingstilbud. Lægejournaler eller ekspertudtalelser f.eks. fra en psykolog kan understøtte begrundelsen for den påtænkte anbringelse i Danmark. Samtidig er det vigtigt at understrege, at kommunen ikke er forpligtet til at træffe afgørelse om et bestemt anbringelsessted. Denne afgørelse træffer kommunen først, når barnet eller den unge er kommet til Danmark, og her kan sagens forhold principielt have ændret sig. Læs nærmere om behandling af sagen, når barnet eller den unge er kommet til Danmark under afsnit 7.6. Det er dog relevant, at kommunen afdækker relevant anbringelsessted, inden den træffer afgørelse om at acceptere en anbringelse i kommunen efter artikel 33, da dette er væsentligt i forhold til at vurdere, om anbringelsen vil være til barnets bedste.

246. Har bopælslandet anmodet om, at barnet eller en unge anbringes i en mulig plejefamilie, som det har en særlig tilknytning til, bør kommunen undersøge, om familien kan godkendes som plejefamilie efter reglerne i barnets lov eller socialtilsynsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022 (socialtilsynsloven). Selve afgørelsen om valg af anbringelsessted kan først træffes, når barnet eller den unge er ankommet i Danmark, men kommunen skal her være opmærksom på de regler, der gælder for godkendelse af plejefamilier, herunder at anbringelse kun kan ske i en begrænset periode i et ikke godkendt tilbud, jf. barnets lov § 12, stk. 2 og 3.

Ved vurderingen af, om det er hensigtsmæssigt, at barnet eller den unge anbringes i den udvalgte plejefamilie eller børne- og ungehjem, bør barnets eller den unges behov vurderes mod plejefamiliens eller børne- og unghjemmets mulighed for at imødekomme disse behov. I vurderingen indgår også den planlagte varighed af anbringelsen. Vurderingen af anbringelsesgrundlaget sker efter samme principper som efter reglerne i barnets lov og svarer til den, som kommunen foretager, når der er tale om en national anbringelse.

247. Kommunen bør hurtigt tage stilling til, hvorvidt den på baggrund af de fremsendte oplysninger har et fyldestgørende grundlag for vurderingen af barnets bedste, da det er op til kommunen at vurdere, hvilke oplysninger den har brug for at kunne godkende anbringelsen. Har kommunen ikke tilstrækkelige oplysninger, kan den med bistand fra Social-, Bolig- og Ældreministeriet, som er dansk centralmyndighed, anmode om de nødvendige oplysninger barnets bopælsland eller rette direkte henvendelse til den kompetente myndighed i bopælslandet, herunder centralmyndigheden.

7.3.2. Inddragelse af barnet eller den unge i sager efter artikel 33

248. Det fremgår af konventionens artikel 23, stk. 2, litra b, at anerkendelse af en foranstaltning kan afslås, hvis foranstaltningen, bortset fra i hastetilfælde, blev truffet i forbindelse med en retslig eller administrativ behandling, uden at barnet havde haft mulighed for at blive hørt, i modstrid med grundlæggende retsplejeprincipper i den stat, som anmodningen rettes til.

249. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 4, stk. 2, at kommunalbestyrelsen

skal sikre, at barnets eller den unges holdning til og syn på anmodningen er tilvejebragt og inddraget ved samtale eller anden direkte kontakt, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter konventionens artikel 8, 9 eller 33.

250. Det fremgår videre af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 4, stk. 3, at kravet om samtale eller anden direkte kontakt i stk. 2 i helt særlige tilfælde helt eller delvist kan fraviges hvis barnets alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Barnets holdning og synspunkter skal i disse tilfælde tilvejebringes på anden vis.

251. Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 4, stk. 2-3, medfører, at kommunen, medmindre der er forhold der i afgørende grad taler imod det, skal sikre, at barnets eller den unges holdning til og syn på anmodningen er tilvejebragt og inddraget ved samtale eller anden direkte kontakt, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter konventionens artikel 33. Det betyder, at kommunen i forbindelse med behandlingen af en sag efter konventionens artikel 33, skal sørge for at sikre dette. Dette vil navnlig betyde, at kommunen skal sikre, at barnets eller den unges holdning er indeholdt i den rapport, som bopælslandet fremsender.

252. Hvis oplysninger om barnet eller den unges holdning til den påtænkte anbringelse ikke allerede fremgår af sagen, bør kommunen anmode den udenlandske myndighed om at fremsende disse oplysninger, inden kommunen træffer afgørelse. Til dette kan konventionens artikel 32 eller 34 anvendes. Læs nærmere herom under kapitel 8. Kommunen skal være opmærksom på, at kommunen ikke må indhente oplysninger, som ikke har betydning for en sags afgørelse, eller som ikke er af betydning for udførelsen af den pågældendes opgaver, jf. Folketingets Ombudsmand 2006.611 og forvaltningsloven § 32.

Er barnet eller den unge ikke blevet hørt, bør anbringelsen som udgangspunkt ikke godkendes.

7.3.3. Inddragelse af forældremyndighedsindehaveren i sager efter artikel 33

253. Kommunens godkendelse eller afvisning af en anbringelse efter artikel 33 i Danmark må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand, da anmodningen, hvis den accepteres, kan få væsentligt betydning for, hvad der fremadrettet vil gælde for barnet eller den unge og forældrene. Sagsbehandlingen er derfor omfattet af forvaltningslovens almindelige regler om partshøring, klagevejledning m.v.

254. Derfor bør forældremyndighedsindehavernes indstilling til anbringelsen i Danmark fremgå af rapporten, som skal følge med en anmodning efter artikel 33, ligesom det bør fremgå, om forældremyndighedsindehaverne har meddelt samtykke til anbringelsen. Det er ikke en betingelse for anbringelsen i Danmark, at forældremyndighedsindehaveren har meddelt samtykke til anbringelsen. Kommunen skal dog forsøge at indhente samtykke. Er forældremyndigheden som følge af anbringelsen overført til anbringelsesstedet i medfør af lovgivningen i bopælslandet, bør der indhentes en udtalelse fra det pågældende anbringelsessted.

7.4. Klageadgang i sager efter artikel 33

255. Det fremgår af retssikkerhedsloven § 65, stk. 1, at de afgørelser, som kommunalbestyrelsen træffer efter reglerne i Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen), kan indbringes for Ankestyrelsen. Klagerne behandles efter reglerne i retssikkerhedsloven.

256. Det fremgår videre af retssikkerhedsloven § 65, stk. 2, at Ankestyrelsen kan behandle afgørelser efter reglerne i Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen) i sager, hvor børne- og ungeudvalgets afgørelse er indbragt for Ankestyrelsen.

257. Det fremgår af retssikkerhedsloven § 65, stk. 3, at personer og myndigheder, som har en retlig interesse i sagen, kan klage over afgørelsen.

258. Ved ”myndigheder” skal bl.a. forstås den udenlandske myndighed, som har anmodet om overførslen. Det fremgår endvidere af forarbejderne til bestemmelsen, at ved ”personer” vil der typisk være tale om barnets eller den unges forældre, bedsteforældre eller andre personer med et slægtskab til barnet eller den unge, eller personer, som har haft barnet eller den unge boende i husstanden eller på anden måde har bidraget væsentligt til barnets eller den unges forsørgelse. Det må i forlængelse heraf antages, at en plejefamilie, som barnet eller den unge har været anbragt hos i længere tid og er knyttet til, også må være klageberettiget. Hvilke personer og myndigheder, som i en konkret sag er klageberettigede, vil bero på en konkret og individuel vurdering i det enkelte tilfælde. Det bemærkes dog, at børn eller den unge ikke har ret til at klage efter reglerne i retssikkerhedsloven § 65, medmindre andet er fastsat i anden lovgivning. En afgørelse om accept eller afvisning af en anmodning om kompetenceoverførsel træffes med hjemmel i konventionen, som ikke fastsætter særlige klageregler for børn og unge, og derfor vil barnet eller den unge som udgangspunkt ikke kunne klage over en kommunes afgørelse om accept eller afvisning af anbringelse efter artikel 33 i konventionen.

259. Klagefristen efter § 65, stk. 3, er fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelse, jf. retssikkerhedsloven § 67.

Klagefristen begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor meddelelsen om afgørelsen er kommet frem til adressaten, f.eks. den udenlandske myndighed. Det skal bemærkes hertil, at der kan gå væsentlig tid førend, at kommunens afgørelse bliver fremsendt til den udenlandske myndighed.

260. En klage over afgørelsen har ikke i sig selv opsættende virkning, jf. retssikkerhedsloven § 72, stk. 1, men kommunen eller Ankestyrelsen kan tillægge en klage opsættende virkning. Kommunen kan således allerede, når den træffer afgørelse efter konventionen, fastsætte, at en eventuel klage får

opsættende virkning. Der henvises til pkt. 293 i vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område (VEJ nr. 9330 af 21. marts 2019) og Folketingets Ombudsmands udtalelse 2006.397.

261. Forhold, der kan tale for, at en myndighed tillægger en klage over en afgørelse opsættende virkning, kan være, at der er en vis tvivl om afgørelsen, og at den for borgeren eller myndigheden vil have vidtrækkende konsekvenser, som ikke – eller kun vanskeligt – lader sig genoprette, jf. pkt. 293 i vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område.

262. Dette kan især ofte være tilfældet i sager om overførsel af kompetence til at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet efter konventionens artikel 8 eller 9 eller udenlandske plejeanbringelser efter artikel 33, der skal gennemføres i Danmark. Det er derfor væsentligt, at kommunen og Ankestyrelsen i disse sager er opmærksomme på muligheden for at tillægge en klage opsættende virkning.

7.5. Barnets eller den unges opholdsgrundlag

263. Inden kommunen godkender anbringelsen, bør den sikre sig, at barnet eller den unge om nødvendigt kan meddeles indrejse- og opholdstilladelse efter udlændingeloven. Kommunen skal orientere den kompetente myndighed i bopælslandet om, hvorvidt der er meddelt indrejse- og opholdstilladelse.

Hvis barnet eller den unge ikke er dansk eller nordisk statsborger eller ikke har/kan få et opholdsgrundlag efter EU-retten, skal der i forbindelse med sagens behandling indgives en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovgivningens regler og eventuelt også om visum. I det omfang en indrejse- og/eller opholdstilladelse efter udlændingelovgivningens regler skal foreligge, inden barnet eller den unge kan indrejse i Danmark, kan anbringelsen først iværksættes, når en sådan tilladelse foreligger.

Forældremyndighedsindehaveren, kommunen eller den udenlandske myndighed kan rette henvendelse til udlændingemyndighederne for nærmere vejledning om reglerne for indrejse- og opholdstilladelse. Udlændingemyndighederne kan alene vejlede om de udlændingeretlige aspekter og ikke øvrige forhold vedrørende overførsel af kompetence m.v.

Kan barnet eller den unge ikke få opholdstilladelse efter udlændingelovgivningen, skal anbringelsen afslås.

264. Se i øvrigt nærmere om udenlandske børns opholdsgrundlag i Danmark under afsnit 3.3.1.

7.6. Når barnet eller den unge er ankommet til Danmark

265. Barnet eller den unge, der opholder sig lovligt her i landet, er omfattet af barnets lov, og sagen

skal derfor behandles som en almindelig anbringelsessag. Når barnet eller den unge er ankommet til Danmark og opholder sig lovligt her i landet, kan kommunen eller kommunens børne- og ungeudvalg således træffe de fornødne afgørelser efter barnets lovs regler. Dette omfatter afgørelse om anbringelse uden for hjemmet og de afgørelser og beslutninger, der knytter sig hertil, herunder genbehandlingsfrister, valg af anbringelsessted, udpegning af støtteperson eller venskabsfamilie, stillingtagen til barnets skoletilbud mv. og de fornødne afgørelser om omfang og udøvelse af samvær og kontakt med forældre og netværk.

266. Det vil også sige, at der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse efter barnets lov § 20 og en barnets plan efter barnets lov § 91 eller ungeplan efter § 108 og træffes de nødvendige afgørelser i overensstemmelse hermed. Hvis der er tale om netværksanbringelse, skal kommunen godkende netværksplejefamilien.

Kommunen bør dog allerede i forbindelse med behandlingen af anmodningen om anbringelse her i landet efter artikel 33 have sikret sig, at den rapport, som den udenlandske myndighed har fremsendt, indeholder tilstrækkelige oplysninger til at træffe en afgørelse. Læs nærmere om høringsproceduren i artikel 33 under afsnit 7.1.1. Disse oplysninger kunne indgå i den børnefaglige undersøgelse. Samtidig kan kommunen supplere med oplysninger, som kommunen ikke har kunnet indhente, inden barnet eller den unge ankom til Danmark, eller som grundet sagens udvikling er relevante på tidspunktet for udarbejdelsen af undersøgelsen, herunder eksempelvis samtale med barnet eller den unge om barnets eller den unges holdning og synspunkter.

267. Kommunen træffer afgørelser efter reglerne i barnets lov, og det kan derfor ikke udelukkes, at der kan være sager, hvor kommunen efter konventionens artikel 33 har godkendt, at barnet eller den unges anbringes her i landet, men hvor det efterfølgende viser sig, at der er behov for en anden indsats.

Det er dog en vigtig del af kommunens behandling af en anmodning efter artikel 33 at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at kommunen kan vurdere, om det anbringelsesforhold, der anmodes om i Danmark, vil være til barnets bedste. Læs nærmere om vurdering af barnets bedste i sager efter artikel 33 under afsnit 7.3.1.

268. Når barnet eller den unge er kommet til Danmark, træffer kommunen afgørelse om anbringelse her i landet. Kommunen har ansvaret for at følge op på den iværksatte støtte, herunder anbringelsen, og for at føre personrettet tilsyn med barnet eller den unge under anbringelsen efter reglerne i barnets lov. Kommunen træffer de fornødne afgørelser under anbringelsen om eventuel supplerende indsatser, ændring af anbringelsessted, hjemgivelse m.v. efter barnets lovs regler.

Læs nærmere om forholdet til barnets lov under afsnit 3.1.

7.7. Dækning af udgifter

269. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 5, stk. 1, at ved en anbringelse her i landet af et barn eller en ung efter konventionens artikel 33 kan kommunalbestyrelsen aftale med den kompetente myndighed i den anden konventionsstat, at den udenlandske myndighed helt eller delvist afholder udgifterne ved anbringelsen.

270. Bestemmelsen i § 5, stk. 1, medfører, at en dansk kommune har mulighed for at indgå aftale om afholdelse af udgifter forbundet med anbringelsen med den myndighed i udlandet, som ønsker at anbringe et barn i Danmark efter konventionens artikel 33. Fordelingen af udgifter vil således afhænge af en konkret aftale mellem den udenlandske myndighed og en dansk kommune i den enkelte sag.

271. Det fremgår videre af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 5, stk. 2, at en afgørelse om anbringelse her i landet efter konventionens artikel 33 ikke kan betinges af, at den kompetente myndighed i det anden konventionsland helt eller delvist afholder udgifterne ved anbringelsen.

Bestemmelsen i § 5, stk. 2, er begrundet i det hensyn, at en sådan betingelse strider imod hensynet til, at kommunen altid skal behandle en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet med udgangspunkt i barnets bedste.

Denne bestemmelse har således sin baggrund i et grundlæggende princip om barnets bedste, som bl.a. kan genfindes i FN's Børnekonvention. Eksempelvis fastsætter artikel 3 i FN's Børnekonvention, at barnets tarv altid skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer.

8. Udveksling og indhentelse af oplysninger ved hjælp af konventionen

272. Konventionen indeholder i artikel 32, litra a, artikel 34 og artikel 37 regler for udveksling af oplysninger m.v. mellem myndigheder i konventionslande i bestemte situationer.

Udveksling og indhentelse af oplysninger fra udlandet kan være relevant i sager, hvor barnet eller den unge tidligere har boet i udlandet, og kommunen derfor har behov for at indhente oplysninger fra udlandet for at oplyse barnets eller den unges beskyttelsesbehov tilstrækkeligt.

273. Kommunen skal være opmærksom på både de dataretlige og forvaltningsretlige principper for indhentelse og udveksling af oplysninger. Dette omfatter, at der ikke må behandles flere oplysninger end nødvendigt for sagen, og at der heller ikke må fremsendes for få oplysninger, således at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst.

8.1. Anmodninger efter konventionens artikel 32, litra a, om tilvejebringelse af en rapport om barnets eller den unges situation

274. Det fremgår af konventions artikel 32, litra a, at efter en begrundet anmodning fra centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i en kontraherende stat, som barnet har en væsentlig tilknytning til, kan centralmyndigheden i den kontraherende stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted og befinder sig, direkte eller gennem offentlige myndigheder eller andre organer tilvejebringe en rapport om barnets situation.

275. Anmodningen efter artikel 32, litra a, skal fremsættes af enten en centralmyndighed eller anden kompetent myndighed i et land, som barnet har en væsentlig tilknytning til. Betingelsen om ”væsentlig tilknytning” er ikke nærmere defineret i konventionen. Den fleksible formulering giver mulighed for at foretage en konkret vurdering af barnets tilknytning. Det kan f.eks. være et land, hvor barnet eller den unge tidligere havde bopæl. Det kan også være et land, hvor barnet eller den unge har familie og/eller netværk, der vil tage sig af barnet eller den unge eller er væsentlige at sikre barnet eller den unge samvær med. Barnets eller den unges tilknytning til et andet land kan også være ”væsentlig” på baggrund af den kulturelle og sproglige tilknytning til landet.

Når en dansk kommune skal vurdere barnets eller den unges tilknytning, bør kommunen afveje tilknytningen til det pågældende andet land over for barnets eller den unges tilknytning til Danmark. I denne afvejning kan kommunen bl.a. afdække, hvor barnet eller den unges familie bor, hvad barnets eller den unges sprog er, hvordan barnets eller den unges kultur kommer til udtryk, hvilket skolebehov barnet eller den unge har, samt hvor længe der har været bopæl i Danmark eller i det pågældende andet land. Andre tilknytningsfaktorer kan efter omstændighederne inddrages i den enkelte sag.

276. Anmodningen skal ligeledes indeholde en begrundelse for, hvorfor anmodningen fremsendes.

277. Formålet med artiklen er at give f.eks. en kommune, der er bekymret for et barn eller en ung, der opholder sig i et andet land, mulighed for at få oplysninger om barnets eller den unges situation. Artiklen kan også anvendes, hvis kommunen ønsker at indhente oplysninger om et barn bosat i udlandet for at vurdere, om kommunen vil fremsende en anmodning om at få tillagt kompetencen til at træffe afgørelser om beskyttelsesforanstaltninger for barnet eller den unge efter konventionens artikel 9. Læs nærmere om konventionens artikel 9 under afsnit 6.2.2.

278. Artikel 32, litra a, skal altid ses i sammenhæng med artikel 37 i konventionen om forbud mod at indhente eller udlevere oplysninger, hvis dette vil kunne bringe barnet m.v. i fare. Læs mere om konventionens artikel 37 under afsnit 8.3.

279. Udveksling af oplysninger er undergivet lovgivningen i det land, der henholdsvis overvejer at indhente oplysninger eller som modtager en anmodning om at udlevere oplysninger efter konventionen. Artikel 32, litra a, giver heller ikke en myndighed ret til at indhente oplysninger fra myndigheder i andre kontraherende lande, i situationer hvor myndigheden efter national ret ikke ville være berettiget til at indhente oplysningerne. Udveksling af oplysninger mellem myndigheder

skal således ske i overensstemmelse med lovgivningen på det pågældende område.

Udlevering af oplysninger til en myndighed eller person i udlandet er reguleret af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs nærmere herom under kapitel 12.

8.1.1. Behandling af sager efter konventionens artikel 32, litra a, om tilvejebringelse af en rapport om barnets eller den unges situation

280. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 3, nr. 1, at anmodning efter konventionens artikel 32, litra a, om at tilvejebringe en rapport om et barns eller en ungs situation fra en myndighed i en anden konventionsstat indgives til barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

281. Det fremgår samtidig af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 6, nr. 3, at barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område sender anmodninger efter konventionens artikel 32, litra a, om at tilvejebringe en rapport om et barns eller en ungs situation, til centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den pågældende anden konventionsstat.

282. Bekendtgørelsens bestemmelser fastsætter således, at det er barnets eller den unges handlekommune, der kan behandle en anmodning om en rapport om et barns eller en ungs situation efter artikel 32, litra a, fra et andet konventionsland, og hvilken kommune der kan sende en sådan anmodning til et andet konventionsland. Læs nærmere om retssikkerhedslovens bestemmelser om handlekommune i afsnit 3.5.

283. Når en dansk kommune modtager en anmodning efter artikel 32, litra a, bør kommunen indledningsvist foretage en vurdering af, om betingelserne i bestemmelsen er opfyldt. Betingelserne er gennemgået i ovenstående afsnit. Anmodningen kan enten blive fremsendt fra den danske centralmyndighed eller direkte fra den udenlandske centralmyndighed eller de udenlandske sociale myndigheder.

Artikel 32, litra a, indeholder ikke en pligt for myndighederne til at udveksle oplysninger eller til at besvare anmodningen. Af hensyn til det internationale samarbejde og af hensyn til barnet, bør myndigheder dog tilstræbe at besvare anmodninger, uagtet at de ikke er forpligtede hertil.

284. Der er ikke i konventionen fastsat yderligere regler om, hvad en rapport om barnets situation efter artikel 32, litra a, skal indeholde. Det er derfor op til myndigheden, som besvarer anmodningen at vurdere, hvilke oplysninger der er relevante for at belyse barnets eller den unges situation. Det kan dog være, at den anmodende myndighed har oplistet en række spørgsmål, som ønskes besvaret, eller at rapporten skal have et specifikt fokus såsom barnets eller den unges leveforhold. Rapporten kan f.eks. indeholde oplysninger om kommunens kendskab til barnet eller den unge, hvilke indsatser der er truffet afgørelse om i forhold til barnet eller den unge, oplysninger

om familieforhold og oplysninger om den generelle trivsel og udvikling hos barnet eller den unge.

Udfærdigelse af en rapport om et barn eller en ung eller videregivning af oplysninger kan indebære, at kommunen må overveje at indhente oplysninger fra institutioner, skoler, læger, hospitaler, m.v., da det ikke er sikkert, at kommunen i forvejen er i besiddelse af alle relevante oplysninger.

Endvidere kan anmodningen fra en udenlandsk myndighed efter artikel 32, litra a, om et barn eller en ung i Danmark føre til, at kommunen bliver opmærksom på et støttebehov hos barnet eller den unge. Kommunen bør i den forbindelse overveje, om det er nødvendigt at iværksætte indsatser for barnet eller den unge.

285. Kommunen kan efter konventionens artikel 32, litra a, anmode udenlandske myndigheder om at tilvejebringe en rapport om et barns situation, hvis kommunen mener, at betingelserne for anvendelse af artiklen er opfyldt. Hvis kommunen ønsker at sende en anmodning om udveksling af oplysninger efter konventionen til udlandet, kan dette gøres via Social-, Bolig- og Ældreministeriet, som er udpeget som centralmyndighed i Danmark, jf. Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 6, nr. 3. Kommunen er ikke forpligtet til at sende anmodningen gennem ministeriet og kan dermed også sende anmodningen på egen hånd.

Kommunen kan vælge at anvende et skema til internationale sociale sager, som findes på hjemmesiden: <https://boernebortfoerelse.dk/internationale-sociale-sager>. Kommunen er ikke forpligtet til at anvende ansøgningsskemaet, men brugen af det overblik over, hvilke oplysninger der typisk vil være behov for at indsende til ministeriet til brug for internationale sager efter konventionen.

286. Anmodningen og øvrige relevante dokumenter skal oversættes til sproget i det land, hvor barnet eller den unge opholder sig. Læs mere om anvendelse af fremmedsprog i afsnit 1.4.

287. Kommunen skal i forbindelse med anvendelsen af artikel 32, litra a være opmærksom på, at kommunen ikke må indhente oplysninger, som ikke har betydning for en sags afgørelse eller ikke er af betydning for udførelsen af den pågældendes opgaver, jf. Folketingets Ombudsmand 2006.611 og forvaltningsloven § 32.

Udlevering af oplysninger til en myndighed i udlandet er ligeledes omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder princippet om proportionalitet og dataminimering. Læs mere herom under afsnit 12.1.

8.2. Anmodninger efter konventionens artikel 34 om fremsendelse af oplysninger af betydning for beskyttelsen af et barn eller en ung

288. Det fremgår af konventions artikel 34, stk. 1, at når en beskyttelsesforanstaltning påtænkes truffet, kan de myndigheder, der er kompetente efter denne konvention, hvis barnets situation tilsiger det, anmode enhver myndighed i en anden kontraherende stat, der ligger inde med

oplysninger af betydning for beskyttelsen af barnet, om at fremsende disse oplysninger.

289. Artikel 34 i konvention giver derved mulighed for, at myndigheder kan udveksle oplysninger til brug for sagsbehandlingen. Artiklen kan kun anvendes, hvis den myndighed, som anmoder om oplysningerne, påtænker at iværksætte en beskyttelsesforanstaltning for barnet eller den unge, f.eks. anbringelse uden for hjemmet.

Indhentelsen af oplysningerne skal være begrundet i hensynet til barnet eller den unge og derved være af betydning for beskyttelsen af barnet eller den unge. Begrundelsen for, at betingelserne af opfyldt, skal fremgå af anmodningen.

290. Oplysninger, som kan indhentes efter artiklen, kan være om barnet eller den unge selv eller andre involverede personer, f.eks. forældrene eller andre relevante omsorgspersoner. I forhold til oplysninger om andre end barnet eller den unge selv, kan dette f.eks. være tilfældet, hvis barnet bliver født med abstinenser grundet morens narkotikamisbrug under graviditet, og man til brug for sagsbehandlingen finder, at det er nødvendigt af hensyn til barnet at anmode om helbredsoplysninger på moren fra morens tidligere bopælsland. Det kan også være oplysninger om tidligere indsatser over for barnet, hvis barnet tidligere har haft bopæl i udlandet.

291. Anmodninger efter artikel 34 kan rettes til enhver offentlig myndighed i det pågældende land, som ligger inde med oplysninger af betydning for beskyttelse af barnet.

292. Artikel 34 skal altid ses i sammenhæng med artikel 37 i konventionen om forbud mod at indhente eller udlevere oplysninger, hvis dette vil kunne bringe barnet og familien i fare. Læs mere om konventionens artikel 37 under afsnit 8.3.

293. Udveksling af oplysninger er undergivet lovgivningen i det land, der henholdsvis overvejer at indhente oplysninger, eller som modtager en anmodning om at udlevere oplysninger efter konventionen. Artikel 34 giver heller ikke en myndighed ret til at indhente oplysninger fra myndigheder i andre kontraherende lande, i situationer hvor myndigheden efter national ret ikke ville være berettiget til at indhente oplysningerne.

Udlevering af oplysninger til en myndighed eller person i udlandet er reguleret af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs nærmere herom i kapitel 12.

8.2.1. Behandling af sager efter konventions artikel 34

294. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 3, nr. 3, at anmodning efter konventionens artikel 34 om indhentelse af oplysninger af betydning for beskyttelsen af et barn eller en ung fra en myndighed i en anden konventionsstat indgives til barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

295. Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 6, nr. 5, at barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område sender anmodninger efter konventionens artikel 34 om indhentelse af oplysninger af betydning for et beskyttelsen af et barn, til centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i det pågældende andet konventionsland.

296. bekendtgørelsens bestemmelser fastsætter således, at det er barnets eller den unges handlekommune, der kan behandle en anmodning om indhentelse af oplysninger af betydning for beskyttelsen af et barn eller ung efter artikel 34 fra et andet konventionsland, og hvilken kommune der kan sende en sådan anmodning til et andet konventionsland. Læs nærmere om retssikkerhedslovens bestemmelser om handlekommune under afsnit 3.5.

297. Når en dansk kommune modtager en anmodning efter artikel 34, bør kommunen indledningsvis foretage en vurdering af, om betingelserne for anvendelsen af artiklen, som er gennemgået i ovenstående afsnit, er opfyldt. Anmodningen kan være fremsendt via Social-, Bolig- og Ældreministeriet som den danske centralmyndighed, men kommunen kan også modtage anmodningen direkte fra den udenlandske centralmyndighed.

Artikel 34 medfører ikke, at den myndighed, som anmodningen rettes til, er forpligtet til at tilvejebringe de ønskede oplysninger, selvom betingelserne for at fremsætte anmodningen er opfyldt. Af hensyn til det internationale samarbejde og af hensyn til barnet eller den unge bør myndigheder dog tilstræbe at besvare anmodninger, uagtet at de ikke er forpligtede hertil. Artiklen indeholder heller ikke en forpligtelse til at udlevere oplysninger, hverken til en part eller til en myndighed i et kontraherende land, i videre omfang end efter national ret. Bestemmelserne giver heller ikke en myndighed ret til at indhente oplysninger fra myndigheder i andre kontraherende lande i situationer, hvor myndigheden efter national ret ikke ville være berettiget til at indhente oplysningerne.

298. Efter artiklens ordlyd omfatter videregivelse af oplysninger kun oplysninger, som den myndighed, der modtager anmodningen, ligger inde med, og som er af væsentlig betydning for beskyttelsen af barnet. Det er dog i forarbejderne til Haagerbørnebeskyttelsesloven forudsat, at en anmodning fra et andet konventionslands myndigheder om oplysning også kan indebære, at kommunen må overveje at indhente oplysninger fra andre myndigheder m.v.

Når kommunen besvarer en anmodning efter artikel 34, bør kommunen sikre sig, at kun de efterspurgte oplysninger fremsendes, og at der ikke fremsendes oplysninger om tredjeparter, som ikke er relevante for sagen, jf. princippet om proportionalitet og dataminimering i databeskyttelsesforordningen. Læs mere herom under afsnit 12.1.

Kommunens besvarelse af en udenlandsk myndigheds anmodning efter artikel 34 kan være på dansk. Læs mere om anvendelse af fremmedsprog i afsnit 1.4.

299. Hvis kommunen overvejer at iværksætte beskyttelsesforanstaltninger over for et barn eller en ung, kan den efter artikel 34 anmode om oplysninger til brug herfor fra myndighederne i et andet land. Indhentelsen af oplysningerne skal være begrundet i hensynet til barnet eller den unge og således være af betydning for beskyttelsen af barnet. Hvis kommunen ønsker at sende en anmodning om udveksling af oplysninger efter konventionen til udlandet, kan dette gøres via Social-, Bolig- og Ældreministeriet, som er udpeget som centralmyndighed i Danmark. Kommunen kan vælge at anvende et skema til internationale sociale sager, som findes på hjemmesiden: <https://boernebortfoerelse.dk/internationale-sociale-sager>. Kommunen er ikke forpligtet til at anvende ansøgningsskemaet, men brugen af det sikrer overblik over, hvilke oplysninger der typisk vil være behov for at indsende til ministeriet til brug for internationale sager efter konventionen.

300. Det kan f.eks. være relevant for kommunen at fremsende en anmodning om oplysninger, hvis kommunen som led i behandlingen af en sag om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, har behov for oplysninger om barnets eller den unges familie eller netværk i udlandet af betydning for anbringelsessagen, og som myndighederne i et andet konventionsland må formodes at ligge inde med.

301. Anmodningen og øvrige relevante dokumenter skal oversættes til sproget i det land, hvor barnet eller den unge opholder sig. Læs mere om anvendelse af fremmedsprog i afsnit 1.4.

302. Kommunen skal i forbindelse med anvendelsen af artikel 34, litra a, være opmærksom på, at kommunen ikke må indhente oplysninger, som ikke har betydning for en sags afgørelse eller ikke er af betydning for udførelsen af den pågældendes opgaver, jf. Folketingets Ombudsmand 2006.611 og forvaltningsloven § 32.

Udlevering af oplysninger til en myndighed i udlandet er ligeledes omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder princippet om proportionalitet og dataminimering. Læs mere herom under afsnit 12.1.

8.3. Begrænsninger fastsat i konventionen i forhold til udveksling af oplysninger

303. Det fremgår af konventionens artikel 37, at en myndighed ikke må anmode om eller fremsende oplysninger efter kapitel V i konventionen, hvis den skønner, at dette vil kunne bringe barnets person eller formue i fare eller udgøre en alvorlig trussel mod et af barnets familiemedlemmers liv eller frihed. Det er den myndighed, som enten fremsender eller anmoder om oplysninger, som skal foretage en vurdering af, om det vil kunne bringe barnets person eller formue i fare eller udgøre en alvorlig trussel mod et af barnets familiemedlemmers liv eller frihed.

304. Bestemmelsen i artikel 37 fastsætter således en begrænsning af, hvornår der kan udleveres oplysninger. Det er kommunen, som med sit socialfaglige kendskab til barnet eller den unge og familien skal foretage en vurdering af, om artiklen finder anvendelse, inden den enten besvarer eller fremsender oplysninger efter konventionen. Begrænsningen vil ofte kunne have betydning i

underretningssager, hvor der er en formodning om, at barnet eller den unge vil komme i fare, hvis f.eks. familien bliver bekendt med underretningen. Der vil derfor være tale om en konkret vurdering i den enkelte sag. Kommunen kan i den forbindelse rette henvendelse til Social-, Bolig- og Ældreministeriet for nærmere vejledning. Læs mere om den mellemstatslige underretningspligt efter artikel 36 under afsnit 10.1.

305. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med konventionens artikel 41, hvorefter personoplysninger, der er indhentet eller videregivet efter konventionen, kun må anvendes til det formål, hvortil de er indhentet eller videregivet.

306. Samtidig fremgår det af artikel 42, at de myndigheder, der modtager oplysningerne, skal sikre, at disse behandles fortroligt i overensstemmelse med loven i det pågældende land. Af Haag 96-betænkningen fremgår det således, at videregivelse af oplysningerne til andre myndigheder, til sagens parter eller til andre personer er reguleret af loven i den stat, hvis myndighed har modtaget oplysningerne.

307. Udlevering af oplysninger til en myndighed eller person i udlandet er reguleret af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs nærmere herom under kapitel 12.

9. Anmodninger efter konventionens artikel 35

9.1. Anmodninger efter konventionens artikel 35, stk. 1, om myndighedernes bistand til gennemførelse af beskyttelsesforanstaltninger, herunder i forhold til udøvelse af samvær

308. Det fremgår af konventions artikel 35, stk. 1, at de kompetente myndigheder i en kontraherende stat kan anmode myndighederne i en anden kontraherende stat om bistand ved gennemførelsen af beskyttelsesforanstaltninger, der er truffet efter denne konvention, navnlig foranstaltninger, der skal sikre den faktiske udøvelse af samvær samt retten til at bevare en regelmæssig direkte kontakt.

309. Artikel 35, stk. 1, fastsætter gensidig bistand mellem de kompetente myndigheder i de kontraherende lande ved gennemførelsen af beskyttelsesforanstaltninger. Den udgør derfor et generelt grundlag for samarbejde mellem myndighederne om gennemførelsen. Artiklen gælder udtrykkeligt især for foranstaltninger, dvs. indsatser, der skal sikre den faktiske udøvelse af samvær samt retten til at bevare en regelmæssig direkte kontakt.

310. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 3, nr. 4, at en anmodning efter konventionens artikel 35, stk. 1, om gennemførelse af beskyttelsesforanstaltninger fra en myndighed i en anden konventionsstat skal indgives til barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

311. Det fremgår endvidere af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 6, nr. 6, at barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale

område sender anmodning efter konventionens artikel 35, stk. 1, om gennemførelse af beskyttelsesforanstaltninger til centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den pågældende anden konventionsstat.

9.2. Anmodninger efter konventionens artikel 35, stk. 2-4, om udarbejdelse af en udtalelse til brug for samvær m.v.

312. Det fremgår af konventionens artikel 35, stk. 2, at myndighederne i en kontraherende stat, hvor barnet ikke har sit sædvanlige opholdssted, efter anmodning fra en af forældrene med bopæl i den pågældende stat, som søger at opnå eller at bevare samvær med barnet, kan indhente oplysninger eller beviser og udtale sig om den pågældendes egnethed til at have samvær og om vilkårene for udøvelsen af samvær. En myndighed, der efter artikel 5 til 10 har kompetence til at behandle en anmodning om samvær, skal, inden den træffer sin afgørelse, inddrage og tage hensyn til sådanne oplysninger, beviser og udtalelser.

313. Konventionens artikel 35, stk. 2, 1. pkt., fastsætter en mulighed for at påvirke adgangen til samvær, som en forælder kan anvende i sociale sager om samvær, f.eks. når vedkommendes barn er anbragt uden for hjemmet i et andet konventionsland, end der hvor forælderen bor. Samtidig fastsætter bestemmelsen, at en dansk kommune vil kunne indhente sådanne oplysninger, beviser og udtalelser. Dette skal dog ske inden for de gældende regler om indhentelse og udlevering af oplysninger efter dansk ret.

Samtidig fastsætter bestemmelsens 2. pkt., at en kompetent myndighed, hvilket i Danmark vil være barnets eller den unges handlekommune, jf. afsnit 3.5, inden der træffes afgørelse om samvær, skal inddrage og tage hensyn til sådanne oplysninger, beviser og udtalelser, som en forælder har anmodet om og fået tilvejebragt i et andet konventionsland og herefter fremsendt til kommunen.

314. Bestemmelsen i konventionens artikel 35, stk. 2, pålægger ikke myndighederne at besvare sådanne anmodninger fra en forælder. Det betyder, at en dansk myndighed ikke er forpligtet til at besvare en sådan anmodning fra en forælder, der bor i Danmark. Hvis kommunen vælger ikke at besvare anmodningen om en udtalelse, bør kommunen efter reglerne i forvaltnings- og offentlighedsloven give den forælder, der anmoder om en udtalelse, aktindsigt i de oplysninger, som kommunen er i besiddelse af. Kommunen vil ikke være forpligtet til at oversætte akterne for borgeren.

315. Danske myndigheder bør dog så vidt muligt besvare anmodninger efter artikel 35, stk. 2. Hvis en dansk kommune eller andre myndigheder allerede er i besiddelse af oplysninger om samværsforælderen, kan en udtalelse bygge på dette. I nogle situationer vil myndighederne imidlertid ikke have det fornødne kendskab til samværsforælderen til at kunne afgive en udtalelse om denne. I sådanne tilfælde har danske myndigheder ikke pligt til at foretage de undersøgelser, der er nødvendige for at afgive en udtalelse efter konventionens artikel 35, stk. 2.

316. Det fremgår af konventionens artikel 35, stk. 3, at en myndighed, der efter artikel 5 til 10 har kompetence til at træffe afgørelse om samvær, kan udsætte behandlingen, mens den afventer resultatet af behandlingen af en anmodning efter stk. 2, navnlig hvis den behandler en anmodning om ændring eller ophævelse af samvær, der er tilkendt af myndighederne i den stat, hvor barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted.

317. Det er den danske myndighed, der behandler en anmodning fra en forælder, som beslutter om sagen skal udsættes efter de samme principper, som anvendes efter forvaltningsloven, herunder navnlig § 21, stk. 1, om partshøring på partens initiativ. Det bemærkes, at en parts varsel om at ville fremsætte en anmodning om berigtigelse af personoplysninger efter reglerne i databeskyttelsesforordningen, formentlig må sidestilles med en begæring efter forvaltningsloven § 21, stk. 1, når de omhandlede oplysninger indgår i bevisgrundlaget for den verserende sag.

318. Endelig fremgår det af konventionens artikel 35, stk. 4, at artikel 35 ikke er til hinder for, at en myndighed, der har kompetence efter artikel 5 til 10, kan træffe foreløbige foranstaltninger, mens den afventer resultatet af behandlingen af en anmodning efter stk. 2.

10. Mellemstatslig underretning og anmodning om beskyttelse af et barn eller en ung i udlandet

319. Konventionens artikel 36 og artikel 32, litra b, indeholder en international underretningspligt i særlige situationer og en mulighed for at anmode et andet konventionslands myndigheder om at overveje behovet for beskyttelsesforanstaltninger for et barn. I sager med et grænseoverskridende element skal en kommune derfor være opmærksom på underretningspligten efter artikel 36 og bør også tage muligheden for at fremsende en anmodning efter artikel 32, litra b, i betragtning.

I de følgende afsnit gennemgås indholdet af de to bestemmelser.

10.1. Mellemstatslig underretning - underretningspligten efter konventionens artikel 36

320. Det fremgår af konventionens artikel 36, at er barnet udsat for alvorlig fare, skal de kompetente myndigheder i den kontraherende stat, hvor der er truffet foranstaltninger til beskyttelse af barnet, eller hvor sådanne foranstaltninger er under overvejelse, hvis de får oplysning om, at barnets opholdssted er ændret til en anden stat, eller at barnet befinder sig i en anden stat, underrette myndighederne i denne anden stat om den pågældende fare og om de foranstaltninger, der er truffet eller overvejes truffet.

321. Artikel 36 indeholder en pligt til at underrette over landegrænser, hvis en myndighed vurderer, at et barn eller en ung i udlandet befinder sig i alvorlig fare. Kommunen skal derfor efter artikel 36 underrette de udenlandske myndigheder, hvis kommunen vurderer, at et barn eller en ung, der befinder sig i udlandet, er udsat for alvorlig fare, hvis der i Danmark er truffet afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger for barnet eller den unge, eller hvis en kommune har overvejet at gøre det, og barnet eller den unge herefter flytter til udlandet.

Det er den relevante myndighed, f.eks. kommunen, som skal vurdere, om det pågældende barn eller den unge er udsat for alvorlig fare. I den forklarende rapport angives eksempler såsom, hvis barnet eller en unge er eksponeret for narkomisbrug, bliver udsat for usund påvirkning fra en sekt, eller hvis barnets eller den unges omsorgsperson har været undersøgt for omsorgssvigt.

322. Artikel 36 kan alene finde anvendelse i situationer, hvor de kompetente myndigheder enten har truffet afgørelse om beskyttelse af barnet eller den unge, eller hvor dette er under overvejelse. Artiklen kan derfor have betydning i tilfælde, hvor en dansk kommune har iværksat eller f.eks. som led i en børnefaglig undersøgelse overvejer at iværksætte indsatser til beskyttelse af barnet eller den unge, og barnet eller den unge herefter tager ophold i udlandet. Her skal der som udgangspunkt sendes en underretning til de udenlandske myndigheder.

323. Underretningspligten efter artiklen påhviler alle myndigheder, der har truffet eller overvejer at træffe afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger vedrørende et barn eller en ung, som myndigheden vurderer, er i alvorlig fare, og som opholder sig i et andet land.

I sager på det sociale område omfatter kompetente myndigheder bl.a. kommuner og Ankestyrelsen, som dermed er omfattet af underretningspligten i artikel 36.

Artikel 36 indeholder ikke en forpligtelse for modtagerlandet til at sende en tilbagemelding på underretningen. Såfremt man som myndighed ønsker at modtage oplysninger om barnet eller den unge, kan man f.eks. fremsende en anmodning om en rapport om barnets situation efter konventionens artikel 32, litra a. Læs mere herom under afsnit 8.1.

324. Det bemærkes, at underretningspligten efter artikel 36 også gælder, hvis barnet eller den unge har ændret opholdssted til eller befinder sig i en ikke-konventionsstat. Læs mere herom under afsnit 10.1.1.

Kommunen skal vurdere, om fremsendelse af en underretning til det pågældende lands myndigheder, kan bringe barnet eller familien i fare i henhold til konventions artikel 37. Læs nærmere om konventionens artikel 37 under afsnit 8.3.

10.1.1. Mellemstatslig underretning efter artikel 36 til lande, som ikke har tiltrådt konventionen

325. Det fremgår af punkt 150 i den forklarende rapport til konventionen, at artikel 36 også finder anvendelse i forhold til lande, hvor der ikke er et konventionssamarbejde.

Det betyder, at en dansk kommune er forpligtet til at sende en underretning til udlandet, selv hvis barnet eller den unge flytter til et land, som Danmark ikke samarbejder med efter konventionen. Man kan finde en liste over, hvilke lande Danmark samarbejder med, på følgende hjemmeside:

<https://boernebortfoerelse.dk/regler/haagerkonventionen-af-1996>

326. Underretningen skal som udgangspunkt oversættes til det officielle sprog i modtagerlandet. Læs mere om anvendelsen af fremmedsprog i punkt 1.4.

327. I forbindelse med underretningen skal kommunen være opmærksom på reglerne for udveksling af oplysninger i databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen. Det følger bl.a. af artikel 37 i konventionen, at en myndighed ikke må anmode om eller fremsende oplysninger efter dette kapitel, hvis den skønner, at dette vil kunne bringe barnets person eller formue i fare eller udgøre en alvorlig trussel mod et af barnets familiemedlemmers liv eller frihed. Læs mere herom under kapitel 12.

10.1.2. Behandling af mellemstatslige underretninger efter artikel 36 fra en dansk kommune til et andet land

328. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 3, nr. 5, at underretning efter konventionens artikel 36 fra en myndighed i en anden konventionsstat om, at et barn eller en ung er udsat for alvorlig fare, indgives til barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

329. Artikel 36 betyder, at kommunen er forpligtet til at sende en mellemstatslig underretning, hvis kommunen bliver opmærksom på et barn eller en ung, der har opholdt sig i kommunen indtil for nylig, men er flyttet til udlandet, og hvor kommunen har overvejet at iværksætte eller har iværksat en indsats for barnet eller den unge, og kommunen vurderer, at barnet eller den unge er i alvorlig fare efter flytningen.

330. En mellemstatslig underretning efter konventionens artikel 36 må betragtes som en underretning efter barnets lov § 133 om underretningspligten for personer, der udøver offentlig tjeneste og offentlige hverv. Læs nærmere om reglerne herom i vejledning om sagsbehandling og kommunernes opgaver efter barnets lov (Delvejledning 2 af 6 til barnets lov).

331. Konventionens artikel 36 indeholder en række betingelser for underretningspligten:

- Barnet eller den unge skal være flyttet til udlandet
- Kommunen skal vurdere, at barnet eller den unge kan være i alvorlig fare dér
- Kommunen skal have iværksat eller overvejet at iværksætte indsatser for barnet eller den unge, inden vedkommende flytter

Hvis kommunen er bekymret for et barn eller en ung, som opholder sig i udlandet, skal kommunen således foretage en vurdering af, om betingelserne i artikel 36 er opfyldt. Hvis det er tilfældet, har kommunen en forpligtelse til at fremsende underretningen. Hvis dette ikke er tilfældet skal kommunen vurdere, om den ønsker at fremsende en anmodning efter artikel 32, litra b. Læs nærmere herom under afsnit 10.2 nedenfor.

332. Når en kommune overvejer at sende en underretning efter konventionens artikel 36, skal den altid overveje dette i sammenhæng med artikel 37 i konventionen om forbud mod at indhente eller udlevere oplysninger, hvis dette vil kunne bringe barnet m.v. i fare. Læs mere om konventionens artikel 37 under afsnit 8.3.

333. Udlevering af oplysninger til en myndighed i udlandet i forbindelse med en underretning efter artikel 36 er omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder princippet om proportionalitet og dataminimering. Læs mere herom under kapitel 12.

334. Hvis kommunen ønsker at sende en artikel 36 underretning til udlandet, kan dette gøres via Social-, Bolig- og Ældreministeriet som centralmyndighed i Danmark. Kommunen kan vælge at anvende et skema til internationale sociale sager, som findes på hjemmesiden:

<https://boernebortfoerelse.dk/internationale-sociale-sager>.

Kommunen er ikke forpligtet til at sende underretningen gennem ministeriet eller til at anvende skemaet, men brugen af det sikrer overblik over, hvilke oplysninger der typisk vil være behov for at indsende til ministeriet til brug for internationale sager efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen

335. Hvis kommunen ikke er bekendt med eller sikker på præcist, hvor barnet eller den unge befinder sig, kan kommunen efter konventionens artikel 31, litra c, ansøge om bistand til lokalisering. Læs nærmere herom under afsnit 11.1.

336. Underretningen og øvrige relevante dokumenter skal oversættes til sproget i det land, hvor barnet eller en unge opholder sig. Dog kan der ved hastende underretninger efter artikel 36 ses bort fra dette, og underretningen kan i første omgang sendes på engelsk. Læs mere om anvendelse af fremmedsprog i afsnit 1.4.

10.1.3. Behandling af mellemstatslige underretninger efter artikel 36 fra et andet land til en dansk kommune

337. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 6, nr. 7, at barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område sender følgende anmodninger m.v. til centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den pågældende anden konventionsstat: [...] Underretning efter konventionens artikel 36 om at et barn eller en ung er udsat for alvorlig fare. Underretning efter 1. pkt. kan også sendes til en myndighed i en ikke-konventionsstat.

338. Når kommunen modtager en anmodning efter artikel 36, bør kommunen indledningsvist sikre sig, at den er rette modtager. Anmodningen kan blive fremsendt fra den danske centralmyndighed, men kommunen kan også modtage anmodningen direkte fra den udenlandske sociale myndighed. Det er ikke et krav efter konventionen, at en underretning efter artikel 36 sendes igennem en centralmyndighed. Efter konventionens regler kan en myndighed sende en underretning direkte til

de relevante sociale myndigheder i udlandet under hensyn til den øvrige lovgivning.

Hvis en kommune modtager en underretning om et barn eller en ung, som kommunen ikke er handlekommune for efter retssikkerhedsloven § 9 a, skal kommunen videresende til rette kommune.

339. En underretning efter konventionens artikel 36 skal behandles efter barnets lov §§ 136-138. Læs nærmere herom i vejledning om sagsbehandling og kommunernes opgaver efter barnets lov (Delvejledning 2 af 6 til barnets lov).

340. I forbindelse med en indkommen underretning skal kommunen samtidig være opmærksom på muligheden for at træffe afgørelse om hasteforanstaltninger overfor barnet eller den unge efter konventionens artikel 11. Læs mere herom i afsnit 5.5.

341. Modtager kommunen en underretning om et barn eller en ung, som har ophold i kommunen, men som ikke har lovligt ophold i Danmark, skal kommunen kontakte udlændingemyndighederne, så der kan blive taget hånd om eventuelle problemer i udlændingssystemet. Kommunen skal dog stadig vurdere, om der er behov for at træffe afgørelse om hasteforanstaltninger for barnet eller den unge med henblik på at sikre vedkommende. Læs nærmere herom under afsnit 5.5.

10.2. Anmodninger efter konventionens artikel 32, litra b, om overvejelse af beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung i et andet konventionsland

342. Det fremgår af konventions artikel 32, litra b, at efter en begrundet anmodning fra centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i en kontraherende stat, som barnet har en væsentlig tilknytning til, kan centralmyndigheden i den kontraherende stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted og befinder sig, direkte eller gennem offentlige myndigheder eller andre organer anmode den kompetente myndighed i sin egen stat om at overveje behovet for foranstaltninger med henblik på beskyttelse af barnets person eller formue.

343. Formålet med bestemmelsen er f.eks. at give en kommune, der er bekymret for et barn eller en ung, der opholder sig i et andet land, mulighed for at gøre relevante myndigheder opmærksom på behovet for eventuelle støtteforanstaltninger for barnet eller den unge.

344. Det fremgår af artikel 32, litra b, at anmodningen efter artiklen skal fremsættes af enten en centralmyndighed eller anden kompetent myndighed i et land, som barnet har en væsentlig tilknytning til. Betingelsen om "væsentlig tilknytning" er ikke nærmere defineret i konventionen. Den fleksible formulering af dette kriterium giver mulighed for at foretage en konkret vurdering af barnets tilknytning. Det kan f.eks. være et land, hvor barnet eller den unge tidligere havde bopæl. Det kan også være et land, hvor barnet eller den unge har familie og/eller netværk, der vil tage sig af dem eller er væsentlige at sikre barnet eller den unge samvær med. Barnets eller den unges tilknytning til et andet land kan også være "væsentlig" på baggrund af den kulturelle og sproglige tilknytning til landet.

345. Når en dansk kommune skal vurdere barnets eller den unges tilknytning, bør kommunen afveje tilknytningen til det pågældende andet land over for barnets eller den unges tilknytning til Danmark. I denne afvejning kan kommunen bl.a. afdække, hvor barnet eller den unges familie bor, hvad barnets eller den unges sprog er, hvordan barnets eller den unges kultur kommer til udtryk, hvilket skolebehov barnet eller den unge har, samt hvor længe barnet har boet i Danmark eller i det pågældende andet land. Andre tilknytningsfaktorer kan inddrages efter omstændighederne i den enkelte sag.

346. Anmodningen skal ligeledes indeholde en begrundelse for, hvorfor anmodningen fremsendes. Det vil sige, at en dansk kommune skal beskrive, hvad der ligger til grund for bekymringen for det pågældende barn eller den pågældende unge.

10.2.1. Behandling af sager efter artikel 32, litra b, om overvejelse af beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung i et andet konventionsland

347. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 3, nr. 2, at anmodning efter konventionens artikel 32, litra b, om at overveje behovet for foranstaltninger med henblik på beskyttelse af et barns eller en ungs person fra en myndighed i en anden konventionsstat indgives til barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det følger således af bestemmelsen i § 3, nr. 2, at det er barnets eller den unges handlekommune efter retssikkerhedsloven § 9 a, der kan behandle anmodninger fra udenlandske myndigheder om bekymring for et barn, der befinder sig i Danmark.

En udenlandsk myndighed kan sende en anmodning efter artikel 32, litra b, direkte til en dansk kommune. Hvis en dansk kommune modtager en anmodning om et barn eller en ung, som kommunen ikke er handlekommune for, skal kommune sende anmodningen videre til rette handlekommune. Læs mere om retssikkerhedslovens bestemmelser om handlekommune under afsnit 3.5.

348. Det fremgår derudover af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 6, nr. 4, at barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område sender anmodninger efter konventionens artikel 32, litra b, om at overveje behovet for foranstaltninger med henblik på beskyttelse af et barns eller ungs person, til centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den pågældende anden konventionsstat.

Det følger dermed af bestemmelsen i § 6, nr. 4, at barnets eller den unges handlekommune efter retssikkerhedsloven § 9 a kan sende en anmodning efter konventionens artikel 32, litra b. Det kan f.eks. være relevant, hvis kommunen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung er flyttet til et andet konventionsland, og kommunen har kendskab til barnet eller den unge fra tidligere

underretninger og eventuelt tidligere har iværksat en tidligt forebyggende indsats eller en støttende indsats for barnet eller den unge. Hvis kommunen vurderer, at barnet eller den unge kan have brug for hjælp og støtte efter flytningen, kan kommunen således bruge artikel 32, litra b, til at gøre tilflytningslandet opmærksom på barnet eller den unges eventuelle behov for hjælp og støtte.

349. Artikel 32, litra b, giver derved mulighed for, at myndigheder kan anmode udenlandske myndigheder om at overveje, om der er behov for beskyttelsesforanstaltninger. Karakteren af de beskyttelsesforanstaltninger, som kan iværksættes for barnet eller den unge i det andet land, vil afhænge af det pågældende lands sociale lovgivning m.v.

350. Artiklen 32, litra b, er således en handlemulighed, som en dansk kommune kan anvende, men der er ikke tale om en mellemstatslig underretning, som er tilfældet efter artikel 36, jf. afsnit 10.1. Det betyder, at kommunen ikke er forpligtet til at fremsende en anmodning efter artikel 32, litra b. Derudover er de udenlandske myndigheder efter konventionen ikke forpligtet til at udveksle oplysninger eller til at besvare anmodningen fra kommunen.

351. Når en kommune overvejer at anvende artikel 32, litra b, skal den altid overveje dette i sammenhæng med artikel 37 i konventionen om forbud mod at indhente eller udlevere oplysninger, hvis dette vil kunne bringe barnet eller den unge m.v. i fare. Læs mere om konventionens artikel 37 under afsnit 8.3.

352. Udveksling af oplysninger er undergivet lovgivningen i det land, der henholdsvis overvejer at indhente oplysninger, eller som modtager en anmodning om at udlevere oplysninger efter konventionen. Artikel 32, litra b, giver ikke en myndighed ret til at indhente oplysninger fra myndigheder i andre kontraherende lande, i situationer hvor myndigheden efter national ret ikke ville være berettiget til at indhente oplysningerne. Udveksling af oplysninger mellem myndigheder skal således ske i overensstemmelse med lovgivningen på det pågældende område.

Udlevering af oplysninger til en myndighed eller person i udlandet er reguleret af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs nærmere herom i kapitel 12.

Hvis kommunen ønsker at sende en anmodning efter artikel 32, litra b, til udlandet, kan dette gøres via Social-, Bolig- og Ældreministeriet, som er udpeget som centralmyndighed i Danmark. Kommunen kan vælge at anvende et skema til internationale sociale sager, som findes på hjemmesiden: <https://boernebortfoerelse.dk/internationale-sociale-sager>. Kommunen er ikke forpligtet til at anvende skemaet, men brugen af skemaet sikrer overblik over, hvilke oplysninger der typisk vil være behov for at indsende til ministeriet til brug for internationale sager efter konventionen.

353. Hvis kommunen ikke er bekendt med eller sikker på præcist, hvor barnet eller den unge befinder sig, kan man efter konventionen anmode om bistand til lokalisering af barnet eller den unge efter konventionens artikel 31, litra c. Læs nærmere herom under afsnit 11.1.

354. Anmodningen og øvrige relevante dokumenter skal oversættes til sproget i det land, hvor barnet eller den unge opholder sig. Læs mere om anvendelse af fremmedsprog i afsnit 1.4.

10.3. Forholdet mellem underretning efter artikel 36 og anmodning efter artikel 32, litra b

355. Artikel 32, litra b, og artikel 36 vedrører begge en bekymring for et barn eller en ung, som befinder sig i udlandet, men anvendelsesområdet og betingelserne er forskellige for de to artikler.

Det er op til kommunen at vurdere, hvilken af artiklerne der skal anvendes i den konkrete sag. Kommunen har mulighed for at anvende artikel 32, litra b, i stedet for at underrette efter artikel 36, hvis betingelserne for underretning efter artikel 36 ikke er til stede. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis kommunen vurderer, at der ikke er grundlag for at være alvorligt bekymret for barnet eller den unge, eller fordi kommunen ikke havde iværksat indsatser for barnet eller den unge inden flytningen eller overvejet at gøre dette.

356. Kommunen har pligt til at underrette efter artikel 36, hvis kommunen vurderer, at betingelserne for at anvende artikel 36 er opfyldt, uanset om barnet eller den unge opholder sig i et konventionsland eller ikke-konventionsland. Artikel 32, litra b, kan kun anvendes til lande, som Danmark samarbejder med efter konventionen.

357. Hvis betingelserne for anvendelse af begge artikler er tilstede, kan kommunen vælge at anvende begge artikler samtidigt, men kommunen skal være opmærksom på pligten til at anvende artikel 36.

11. Anmodninger om lokalisering af et barn eller en ung efter konventionens artikel 31, litra c

358. Det fremgår af konventions artikel 31, litra c, at centralmyndigheden i en kontraherende stat enten direkte eller gennem offentlige myndigheder eller andre organer tager alle nødvendige forholdsregler for efter anmodning fra en kompetent myndighed i en anden kontraherende stat at yde bistand ved opklaringen af, hvor et barn befinder sig, når der er tegn på, at barnet befinder sig på den pågældende stats område og har behov for beskyttelse.

359. Det følger således af konventionens artikel 31, litra c, at centralmyndigheden skal tage alle nødvendige forholdsregler for at hjælpe en anden kompetent myndighed i et andet konventionsland med at opklare, hvor et barn eller en ung befinder sig, når den anden myndighed har anmodet herom.

360. Artikel 31, litra c, giver en dansk kommune mulighed for at anmode et andet konventionsland om hjælp til at opklare, hvor et barn eller en ung befinder sig. Det kan f.eks. være relevant, hvis en kommune har kendskab til et barn eller en ung, som kommunen har iværksat indsatser for, og barnet eller den unge forsvinder. Her kan kommunen anvende artiklen til at få hjælp af myndighederne i et

andet konventionsland til at finde frem til, hvor barnet eller den unge befinder sig.

361. En anmodning efter artikel 31, litra c, kan fremsendes som en selvstændig anmodning. Bestemmelsen kan dog også anvendes, når kommunen ønsker at sende en anmodning efter de øvrige bestemmelser i konventionen, og kommunen ikke ved, hvor barnet eller den unge opholder sig i udlandet og dermed ikke ved, hvilken myndighed anmodningen skal rettes til. Artiklen kan f.eks. anvendes sammen med en mellemstatslig underretning efter konventionens artikel 36, jf. afsnit 10.1, og/eller en anmodning om overførsel af kompetence efter konventions artikel 8, jf. afsnit 6.2.1.

11.1. Behandling af anmodninger om lokalisering af et barn eller en ung efter konventionens artikel 31, litra c

362. Det fremgår af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 3, stk. 2, at en anmodning fra en myndighed i en anden konventionsstat efter konventionens artikel 31, litra c, om at lokalisere et barn eller en ung indgives til en myndighed, der formodes at være i besiddelse af oplysninger om, hvor barnet eller den unge befinder sig, eller som formodes at kunne fremskaffe sådanne oplysninger.

Anmodning efter bestemmelsen kan i Danmark, f.eks. indgives til en kommune, Ankestyrelsen, politiet eller Familieretshuset.

363. Det fremgår endvidere af Haagerbørnebeskyttelsesbekendtgørelsen § 6, nr. 2, at barnets eller den unges handlekommune efter § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område sender anmodning efter konventionens artikel 31, litra c, om lokalisering af et barn eller en ung til centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den pågældende anden konventionsstat.

364. Hvis en dansk kommune ønsker at fremsende en selvstændig anmodning om lokalisering i udlandet efter artikel 31, litra c, kan dette gøres via Social-, Bolig- og Ældreministeriet, som er udpeget som centralmyndighed i Danmark. Kommunen kan vælge at anvende et skema til internationale sociale sager, som findes på hjemmesiden:

<https://boernebortfoerelse.dk/internationale-sociale-sager>. Kommunen er ikke forpligtet til at anvendeskemaet, men brugen af skemaet sikrer overblik over, hvilke oplysninger der typisk vil være behov for at indsende til ministeriet til brug for internationale sager efter konventionen.

365. Anmodningen og øvrige relevante dokumenter skal oversættes til sproget i det land, hvor barnet eller den unge opholder sig. Læs mere om anvendelse af fremmedsprog under afsnit 1.4.

366. Udveksling af oplysninger er undergivet lovgivningen i det land, der henholdsvis overvejer at indhente oplysninger eller modtager en anmodning om at udlevere oplysninger efter konventionen. Udlevering af oplysninger til en myndighed eller person i udlandet er reguleret af

databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs nærmere herom under kapitel 12.

12. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelseslovgivningen m.v.

367. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven regulerer udlevering af personoplysninger til en myndighed eller person i udlandet. Det betyder, at alle anmodninger, som fremsendes med hjemmel i konventionen, bliver også reguleret af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Det bemærkes, at databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven indeholder en række generelle behandlingsprincipper, som skal overholdes, ligesom der er særlige regler for overførsel til tredjelande.

368. Reglerne om udlevering af personoplysninger til udlandet skelner imellem overførsler inden for EU, til sikre- og usikre tredjelande. Tredjelande omfatter alle lande, som ikke er medlem af EU eller omfattet af EØS-aftalen. Ved sikre tredjelande menes lande, hvor Europa-Kommissionen har truffet en såkaldt tilstrækkelighedsafgørelse. Det betyder, at beskyttelsesniveauet for personoplysninger i et tredjeland eller en international organisation i det væsentlige svarer til beskyttelsesniveauet i EU/EØS. Et tredjeland betegnes som ”usikkert”, hvis Europa-Kommissionen ikke har truffet en tilstrækkelighedsafgørelse.

Danmark samarbejder med en række lande efter konventionen, som er tredjelande, hvorfor kommunen skal være opmærksom på de supplerende regler om overførsler af personoplysninger til tredjelande, som er i databeskyttelsesforordningens kapitel V. Der henvises til vejledning om overførsel af personoplysninger til tredjelande, som findes på Datatilsynets hjemmeside.

369. Når en dansk kommune fremsender oplysninger til et andet konventionsland, vil kommunen som udgangspunkt være dataansvarlig myndighed. Dette vil som udgangspunkt ligeledes gælde selvom kommunen sender oplysninger til ministeriet som centralmyndighed. I den forbindelse indeholder databeskyttelsesforordningen artikel 5, stk. 1, en række grundlæggende behandlingsprincipper, som skal overholdes af danske kommuner. Navnlig skal kommunen under hensyn til dataminimeringsprincippet sikre sig, at der ikke sendes personoplysninger, som er unødvendige for behandlingen. Læs nærmere herom under kapitel 12.

370. Kommunen skal desuden være opmærksom på databeskyttelsesforordningen artikel 6, hvorefter behandlingen af personoplysninger er lovlig, såfremt ét af forholdene i artiklen gør sig gældende. Her kan navnlig nævnes artikel 6, litra e, hvorefter behandlingen er lovlig, hvis den er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Kommunen skal være opmærksom på, om der er tale om følsomme personoplysninger efter databeskyttelsesforordningen artikel 9, hvorefter behandling, herunder overførsel til udlandet, kun

kan ske, hvis der foreligger et behandlingsgrundlag som beskrevet i artikel 9, stk. 2.

371. Kommunen skal endvidere være opmærksom på databeskyttelsesloven § 8, stk. 1, hvorefter den offentlige forvaltning ikke må behandle personoplysninger om strafbare forhold, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver, ligesom oplysninger om strafbare forhold kun må videregives fra den offentlige forvaltning, hvis en af betingelserne i § 8, stk. 2 gør sig gældende.

For nærmere oplysninger om databeskyttelseslovgivningen, se Datatilsynets vejledninger og hjemmeside, www.datatilsynet.dk.

372. Kommunen skal ligeledes være opmærksom på, at personoplysninger ikke deles med tredjeparter eller med udenlandske myndigheder, som ikke har hjemmel til at behandle oplysningerne. Hvis kommunen vælger at fremsende anmodninger efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen gennem den danske centralmyndighed, sikres det, at oplysningerne fremsendes til relevant myndighed i udlandet. Det bemærkes hertil, at konventionen primært omfatter udveksling af oplysninger mellem myndigheder. Databeskyttelseslovgivningens regler suppleres af artikel 37, 41 og 42 i konventionen. Læs mere herom under afsnit 8.3.

12.1. Princippet om dataminimering og oplysninger om tredjeparter

373. Det fremgår af databeskyttelsesforordningen artikel 5, stk. 1, litra c, at personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænsede til, hvad der er nødvendigt i forhold til formålet med behandlingen. Dette kaldes også princippet om dataminimering.

Kommunen skal derfor sikre sig, at de oplysninger, som sendes enten direkte til udlandet eller via centralmyndighederne, overholder princippet om dataminimering. Herunder særligt, at der kun fremsendes oplysninger, som er relevante for den pågældende sag, og som f.eks. belyser kommunens bekymring for barnet eller den unge, eller som dokumenterer, hvorfor kommunen fremsender anmodningen.

374. Dette kan f.eks. være, når kommunen sender en underretning til udlandet efter konventionens artikel 36. I det tilfælde skal kommunen sikre sig, at der ikke er personoplysninger i materialet, som ikke er relevante for kommunens bekymring for barnet eller den unge. Det kan ligeledes være tilfældet i sager, hvor en udenlandsk myndighed anmoder kommunen om oplysninger efter konventions artikel 34. Her skal kommunen sikre sig, at der kun fremsendes de efterspurgte oplysninger. Det kan hertil særligt bemærkes, at CPR-numre ikke kan anvendes som identifikation for udenlandske myndigheder, hvorfor det som udgangspunkt ikke er relevant at fremsende CPR-numre til udlandet.

375. Kommunen skal ligeledes sikre sig, at der ikke sendes personoplysninger om tredjeparter til udlandet, som ikke er relevante for sagen, og at der er sket tilstrækkelig anonymisering, så oplysninger ikke er personhenførbare i forhold til tredjeparterne.

376. Det er kommunen, der selv skal foretage vurderingen af, hvilke oplysninger der er nødvendige og relevante for at belyse en konkret sag. Dette er også tilfældet, når kommunen sender anmodninger via Social-, Bolig- og Ældreministeriet som centralmyndighed. I disse tilfælde skal kommunen foretage denne vurdering inden afsendelsen til ministeriet.

13. Forholdet til andre konventioner

377. Børnebeskyttelse varetages også af andre konventioner. FN's konvention om barnets rettigheder (børnekonventionen) og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) tager udgangspunkt i forskellige aspekter af beskyttelsen af børn og har fokus på forskellige dele af beskyttelsesområdet.

378. Begge konventioner indeholder således materielle regler om børns rettigheder og om beskyttelse af børn mod myndighedsindgreb m.v. Herudover indeholder konventionerne også visse regler om behandlingen af sager, hvor børn er inddraget, særligt i relation til høring af børn.

379. I modsætning til disse to konventioner indeholder Haagerbørnebeskyttelseskonventionen ingen materielle børnebeskyttelsesregler. Dette fremgår allerede af titlen, der henviser til hovedindholdet af konventionens forskellige bestemmelser ved at citere de vigtige kapiteloverskrifter: kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde. Konventionen indeholder således ikke regler om barnets rettigheder i forhold til f.eks. partsstatus, selvstændig handleevne, høring m.v.

Konventionen skal i stedet ses som et supplement til beskyttelsesreglerne i de to nævnte konventioner. Med udgangspunkt i den eksisterende – og fremtidige – beskyttelse af børn i international og national ret skal konventionen sikre, at børn med tilknytning til flere lande er lige så effektivt omfattet af disse beskyttelsesforanstaltninger, som børn der har en utvetydig tilknytning til kun et land.

Nedenfor gennemgås de for denne vejledning mest relevante øvrige konventioner, navnlig børnekonventionen og wienerkonventionen.

13.1. Børnekonventionen

380. Børnekonventionen indeholder en række generelle regler om børns rettigheder i samfundet. Konventionen pålægger medlemslandene at respektere og sikre børns rettigheder efter konventionen og sørge for, at der indføres regler til gennemførelse af de rettigheder, som følger af konventionen. Samtidig fastslås det, at barnets tarv altid skal være en primær overvejelse ved alle foranstaltninger vedrørende børn.

Beskyttelsen af børn omfatter bl.a. forbud mod forskelsbehandling og mod seksuel og økonomisk udnyttelse, og barnet skal sikres ret til kontakt med sine forældre, ytrings- og religionsfrihed, sygdomsbehandling, uddannelse m.v.

Ikke alle disse rettigheder er dog absolutte. For eksempel kan barnets kontakt med dets forældre afskæres, hvis det er nødvendigt af hensyn til barnets tarv. Desuden fastslår konventionen, at “et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter”, skal sikres ret til at udtrykke disse “i alle forhold, der vedrører barnet”, således at “barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed”. Endelig fastslår konventionen, at et barn har en naturlig ret til livet, og medlemslandene pålægges i videst muligt omfang at sikre barnets overlevelse og udvikling.

381. I det følgende gives en ikke udtømmende opstilling af artikler i Børnekonventionen med relevans for vejledningens anvendelsesområde.

Særligt vigtigt er Børnekonventionens artikel 3, som forpligter staterne til at sikre, at barnets tarv indgår som et væsentligt hensyn i alle offentlige og private foranstaltninger vedrørende børn. Dertil kommer forbuddet mod diskrimination på baggrund af race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling efter Børnekonventionens artikel 2, barnets ret til liv og udvikling efter konventionens artikel 6 og barnets ret til at blive hørt m.v. efter konventionens artikel 12.

382. Børnekonventionen indeholder herudover en række yderligere rettigheder med betydning i anbringelsessager. Det drejer sig bl.a. om artikel 8 om barnets ret til at bevare sin identitet, herunder statsborgerskab, navn og familieforhold, kultur, religion og sprog, artikel 13 om barnets ret til informations- og ytringsfrihed samt artikel 16 og 9 om barnets ret til privat- og familieliv og til ikke at blive adskilt fra sine forældre mod dets vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelse er undergivet retlige prøvelse, i overensstemmelse med gældende lov og praksis, bestemmer, at en sådan adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv. Artikel 10 skal sikre barnets ret til at få behandlet en ansøgning om familiesammenføring, barnets ret til kontakt m.v. med forældre bosiddende i en anden stat, og barnets og forældrenes ret at forlade et hvilket som helst land og til at indrejse i deres eget land. Artikel 11 forpligter staterne til at bekæmpe børnebortførelse.

383. Meget væsentlig i sager efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen er også artikel 19 om beskyttelse af barnet eller den unge mod overgreb og vanrøgt m.v., artikel 20 om barnets ret til særlig beskyttelse, herunder anbringelse uden for hjemmet, når f.eks. barnet eller den unge af hensyn til sit eget bedste ikke kan forblive i sine familiemæssige omgivelser, og artikel 25 om anbragte børn og unges ret til periodisk gennemgang af barnets eller den unges behandling. Barnet eller den unge har endvidere ret til uddannelse efter konventionens artikel 28 og 29 og til sundhed efter bl.a. konventionens artikel 24.

384. Endelig skal børnekonventionens artikel 37 bl.a. sikre, at frihedsberøvelse af et barn aldrig må ske vilkårligt. Frihedsberøvelse må kun ske efter lovens forskrifter, som en sidste udvej og i kortest muligt tidsrum.

Børnekonventionen har betydning for behandlingen af anbringelsessager omfattet af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, herunder særligt sager hvor kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet overføres fra myndighederne i et konventionsland til myndighederne i et andet konventionsland, eller hvor myndighederne i et konventionsland anbringer et barn eller en ung uden for hjemmet i et andet konventionsland.

Fortolkningen af børnekonventionens relevante rettigheder, herunder særligt hensynet til barnets tarv, i disse sager uddybes nærmere under afsnit 6.2.1, 6.2.2 og 7.3.1.

13.2. Wienerkonventionen om konsulære forbindelser

385. Danmark har ratificeret Wienerkonventionen af 24. april 1963 om konsulære forbindelser (herefter Wienerkonventionen om konsulære forbindelser) ved lov om konsulære forbindelser, jf. lov nr. 67 af 8 marts 1972 og jf. bekendtgørelse nr. 83 af 11. december 1972 af Wienerkonventionen af 24. april 1963 om konsulære forbindelser samt de dertil knyttede to fakultative protokoller af samme dato om erhvervelse af statsborgerret og om tvungen bilæggelse af tvistigheder.

386. Wienerkonventionen om konsulære forbindelser vedrører konsulære forhold, men indeholder også enkelte bestemmelser om konsulær bistand m.v., som har relevans for sager på det sociale område, hvor barnet eller den unge eller forældrene er statsborgere i en anden stat. Det gælder både sager, der er omfattet af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, og sager, som ikke er.

386. Wienerkonventionen om konsulære forbindelser indeholder også regler om bl.a. orientering, besøg og brevveksling, herunder at konsulatembedsmænd fra andre lande har ret til at besøge en statsborger fra deres land, der er hensat i fængsel eller varetægtsfængsel eller undergivet anden frihedsberøvende foranstaltning. Dette omfatter også støtteforanstaltninger over for børn og unge efter barnets lov, som har karakter af administrativ frihedsberøvelse, herunder bl.a. anbringelse af børn og unge uden for hjemmet uden samtykke efter barnets lov § 47. Tilrettelæggelse og gennemførelse af besøg og/eller samtale med barnet eller den unge skal ske under hensyntagen til barnet eller den unges bedste, dog med det forbehold at dette fuldt ud skal tilgodese de formål, som tilsigtes med de ved denne artikel hjemlede rettigheder. Heri ligger f.eks., at den anbringende kommune kan sørge for, at eventuelle besøg og/eller samtale med barnet eller den unge foregår på tidspunkter, der passer i forhold til barnets eller den unge skolegang, sengetider m.v., men den praktiske tilrettelæggelse må ikke medføre, at adgangen til besøg vanskeliggøres unødigt eller i praksis afskæres.